

ÇAL SOKAĞI

ÇEMBERLİTAŞ ANADOLU LİSESİ YIL 2021 / SAYI: 4

ÇAL SOKAĞI

Yıl : 4 - Sayı : 4/2021

İMTİYAZ SAHİBİ

Çemberlitaş Anadolu Lisesi Müdürü

Serkan AYDIN

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Zeynep YILMAZ
Gülüzar ÜSTÜNDAĞ

YAYIN KURULU

Elif PİRE
Amine Sibel AKTAŞ
Müberra ÇOBAN
Betül Beyza ILGAZ
Hale TERZİ
Rüveyda KELLEGÖZ
Ece Zeynep SEÇİK
Elif Nisan ÇETİN
Firouze SADIQ
Rabia ENGİN
Ali Ensar ÖZGEN
Murat ÖZDEMİR
Osman Kaan GÜÇLÜ

DİZGİ - TASARIM

Emir Reklam Ltd. Şti.
212 5203818

ÖN KAPAK TASARIM

Ayça KARADAYI

ARKA KAPAK TASARIM

Nergis YILDIRIM

ÇİZİM EKİBİ

Ayça KARADAYI
Nisa Nur ORAN
Elif Nisan ÇETİN
Firouze SADIQ
Müberra ÇOBAN
Amine Sibel AKTAŞ
Rabia ENGİN
Zeynep HAZİN
Nergis YILDIRIM

BASKI

Şan Ofset

Hamidiye Mah. Anadolu Cad.No:50
Kağıthane/İST - Tel: 0 212 289 24 24

Her şeye rağmen yine sizlerle buluşuyor olmanın heyecanıyla “Merhaba”

Dergide bir gezi yazısı da olsun düşüncesiyle İstanbul sokaklarını fütursuzca altüst ettikten sonra neden dışarı çıktığımızı unutacak kadar kendimizi kaptırdığımız geziler... Derginin çıkış tarihi yaklaştıkça içimizi kaplayan heyecan... Her sayıda sizlere tecrübelerini aktarabilmek için kıymetli kişilerle yaptığımız röportajlar... Öğle arası -çoğu zaman kırk dakika yetmediğinden söylendiğimiz- fikirlerimizi paylaşabilmek adına bir araya geldiğimiz salı toplantıları... Bir arada olmak, güzel bir işe katkıda bulunabilmek, ayaküstü bile olsa sohbet edebilmek... Dergi çıktığında okul bahçesinde okurlarla buluşmak, heyecanla herkesin dergimize ulaşmasını sağlamak... Yurt dışına da açılalım(!) hayaliyle Sultanahmet'te yabancı turistlerin ellerine dergimizi tutuşturmak...

Pandemiden önce “Çal Sokağı” dediğinde aklımıza ilk gelenlerdi bunlar. Bu sürece rağmen biz yine vazgeçmedik; paylaşmaya, bir şeyler üretmeye devam ettik. Sadece bu paylaşımın niteliği değişti. Eğitimde olduğu gibi toplantılarda da “uzaktan” birbirimizi anlamaya çalıştık. Şüphesiz duygu ve düşüncelerimiz arasına örülen bu maddesel bariyeri aşip birbirimize ulaşmamız ilk başta bizim için de zor oldu. Ama yaşadığımız bu umutsuz ve zor sürece rağmen Çal Sokağı çocukları olarak sokağımızdaki güzellikleri hatırlayıp sizinle yeni sayımızı paylaşabilmenin hayaliyle toplantılarımıza devam ettik. Öyle ki dördüncü sayımızın çalışmalarını bitirir bitirmez beşinci sayımız için çalışmalarla başladık. Yüz yüze tanışmasak bile sokağımızı yepyeni yeteneklerle zenginleştirdik. Gezi yazısı yazabilmek için gezmek gerekiyordu ama pandemi nedeniyle yapamadığımız geziler yerini kurmaca gezilere, kurmaca kişilerle aynı yerde bulduğumuz, fikirlerin yarıştığı kurmaca yazılara bıraktı. Tecrübelerinden yararlanmak için görüşlerine başvurmak istediğimiz kişilerle yüz yüze görüşmesek de online buluşmalarla röportajlarımızı yapmaya devam ettik. Sosyal medya üzerinden paylaştığımız temalarla ilgili gelen yazıları sevinçle okuduk, bizi etkileyenleri sizlerle de paylaşmak istedik.

Bütün çabalarımızın sonucunda bizim için pandemi sürecini anlamlı hale getiren, her şeye rağmen mutlu günlerimizden güç almamızı sağlayan ve bize çokça yeni tecrübe kazandıran dergimizin dördüncü sayısını sizlerle buluşturduk.

Kalplerinizde güzel duygular yeşertebilmek umuduyla Çal Sokağı çocuklarından sevgilerle...

YAYIN KURULU

Bedensiz Ruh

Irmak Bahar PARLAK

Kalabalığın arasında koşar adımlarla yürüyordum. Evime daha on dakika vardı. Kocaman bir altı yüz saniye. Her geçen saniye, kafamın içindeki rahatsız edici sesler daha da çoğalıyordu. Kıyafetlerimi değiştireliydim, pantolonuma sürünen kediye düşünmeden edemiyordum. Ellerime çantamdan çıkardığım kolonyayı sıktım. Çantamı da yıkamalıydım, dışarı her çıkıştımdan sonra yıkadığım için birkaç yeri sökülmiş çantamı.

Çantamı kapatıyordum ki telefonum çaldı. Arayan anemdi, marketten çamaşır suyu istiyordu. Dışarıda dokunacağım her şey yeni mikroplar demektir. Ama eğer çamaşır suyunu almazsam kıyafetlerim pis kalacaktı... Hemen yolun sağ tarafındaki markete girdim, çamaşır suyunu aldım ve kasaya doğru ilerledim. Hayır ya, şimdi de parayı vermem gerekiyor ve tabii para üstünü almam... Cebimden çıkardığım peçeteyle parayı kasiereye uzattım. Aynı peçeteyle para üstünü çantama koydum ve oradan çıktım. Birden karşıma çıkan kedi beni ürküttü. Az daha paçama sürünecekti. Sanki beş dakika önce bir başka kedinin sürünmesi yetmezmiş gibi! Koşarak kediden uzaklaştım. Yoluma devam edecektim ki küçük bir kızın az önceki kedinin tüylerini okşadığını gördüm. Çok mutlu görünüyordu ama... Pisti o şey, ne de olsa sokakta yaşıyordu, tüm pisliklerin evi olan sokakta. Şimdi kediye dokunduğu eliyle ya yüzüne dokunursa... Ya elini ağzına sokarsa... Hayır, hayır... Ben istemez miydim hayvanlara dokunabilmeyi, onları sevebilmeyi? Ama yapamıyordum, onların pis oldukları düşüncesini kafamdan uzaklaştırıyordum. Temiz olmadığımı bildiğim bir şeye dokunamazdım...

Yoluma devam ettim. Daha yolun yarısını gitmiştim. Tüm bunları düşünürken yalnızca beş dakika mı geçmişti gerçekten? Tekrar kalabalığın arasına girmek zorunda kaldım. Çok fazla gürültü var, insanlar bağırarak konuşuyor. Sesler beynimi delercesine yükselmeye devam etti. Yürürken birisi omzuma çarptı, birisi ayakkabıma bastı. İnsanlardan kaçarak yürümeye çalışıyordum. Onlarsa bağırarak konuşmaya ve itişip kakışmaya devam ediyorlardı.

Yanımdan ağzını kapatmadan öksüren bir adam geçti. Tam yanımdan! Kim bilir ne hastalığı vardır! Bana da bu-

laşır mı? Çıglık atmak istiyordum. Eve gidip hemen duş alsam bulaşmaz belki de. Belki de ben bunu düşünürken bulaşmıştır bile... Hayır, hayır... Öyle bir şey olmamıştır. Evime gidip duşumu alınca temizlenecektim. Evet, dışarının pisliğinden kurtulmuş olacaktım.

Hızla yürümeye devam ettim. Evime yaklaşmıştım, birkaç sokak kalmıştı. Kafamdaki sesleri susturmaya çalışıyordum. Sokağın başına gelmişim sonunda. O da ne? Yine mi sokağın başındaki direğin önüne çöp atmışlar ya! Bir iki sokak ileride çöp konteyneri varken ne diye buraya atmakta ısrar ediyorlar, anlamıyorum.

Apartmana girdim, merdivenleri çıkmaya başladım. On sekiz, on dokuz... Sonunda en temiz yere, evime gelmişim. Otuz, otuz bir, otuz iki. Kapıyı açtığım gibi lavaboya koştum. Ellerimi ve yüzümü sabunladım. İki kez. Çantamın içindeki eşyalarımı kolonya ile temizledim. Kapıların kollarını da. Banyoya girdim. Kıyafetlerimi kirli sepetine doldurdum. Suyun çeşmeden kovaya doluşu bana o kadar huzur veriyordu ki. Dünyada sudan daha güzel bir şey var mı? Hiç sanmam. Bir kere tüm pislikleri temizliyor...

Yatağıma uzandım. Sonunda tamamıyla temizdim. Uzun bir süre dışarı çıkmak istemiyordum... Çok yorulmuşum. Uykuya dalmak üzereydim ki bir ses kafamın içinde dolanmaya başladı. Tik tak, tik tak, tik... Saatin sesiydi bu. Saat sanki duvarda değildi, kafamın içindeydi. Sanki saniye çubuğunun yerinde kocaman bir tokmak vardı ve kafamın bir sağına, bir soluna çarpıp duruyordu. Duymamaya, uymaya çalıştım. Ama kafamın içini susturamıyordum ki. Yaştığımı kulaklarıma kapattım. Ama hayır, işe yaramıyordu. Saatin odamda olduğunu bilmek kafamdaki sesleri uzaklaştırmama engel oluyordu. Yatağımdan doğruldum. Saati olduğu duvardan çıkardım, salona götürdüm ve yatağıma döndüm. Ama kafamın içi hala susmuyordu, saat benden bir oda uzakta olmasına rağmen onu duyabiliyordum.

Salona gittim ve saatin pillerini çıkardım. Saati de çekmeceye koydum. Yatağıma döndüm tekrar. İşte şimdi susmuştu sesler. ❀

Çizim: Nisa Nur ORAN

Kimsesiz Hayat

Zeynep ÇEVİK

Çizim: Nergis YILDIRIM

Yağmur damlaları çarpıyor balkon mermerlerine
Her bir damla son kez çırpınıyor yaşamak için
Bardaktan boşalıncasına ıslanıyor şehrim bu gece
Belki bir ses olur, sokaklar hayat bulur diye
Umutsuz düşler dökülür gözlerimden
Aklım kimsesiz kentimin bomboş sokaklarında
Ne çocuklar ne sokak satıcıları ne de pamuk şeker arabaları
Sahip çıkmıyor artık bu yalnız beton yığına
Unutulmaya yüz tutmuş kelimeler, düğümliyor boğazımda
Konuşsam ne fayda sussam ne fayda
Günlerim kayıp gidiyor parmaklarımin arasından
Tutsam ne fayda bıraksam ne fayda
Yaprakların dökülüşünü izleyemeden geçti sonbahar
Elveda dedim ona merhaba diyemeden
Pash balkon demirlerinde hayat bulurken kasımpatılar
Bir mevsimlik daha harcadım ömrümden
Kaç sayfası olduğunu bilmediğimiz
Hayat defterinin bir yerlerindeyiz hepimiz
Belki bir yüzyıl devirecek kadar
Belki de bir nefes, bir gülüş kadardır kaderimiz

Çizim: Nisa Nur ORAN

Bizinkisi Bir Rekabet Hikayesi

Murat ÖZDEMİR

Salgın ülkeye geldi diye sevinen tek kişi olabilirim ben. Bu salgın ilk başladığında okulları iki hafta tatil ettiler ya, o sırada babam annemle mi konuştu da oldu yoksa annem beynim çökecek diye mi endişelendi de mi oldu bilmiyorum; beni o iki hafta serbest bıraktılar.

Şimdi benim bir kuzen vardı Ekin diye. 2019 LGS'sinde bunun birinci olmasıyla başladı her şey. Benim kuzenimin annesiyle benim annem zaten hep bir rekabet içindeydiler. Rekabetleri ta düğünlerinde başlamış. Rahmetli dedem iki oğlunu da ayırmamak için mi cimrilikinden mi bilmem; bunlara aynı gün, aynı yerde düğün yapmış. Sonra parayı mı denkleştirememiş ne, birine yarım, birine cumhuriyet altını takmış bunların. O günden bugüne bunlar hep birbirine yan gözle bakıyorlar, hep kavgalılar, hep rekabet ediyorlar. Bunların kavgası da bugüne kadar geldi, benim ve kuzenimin LGS birincisi olmasına vesile oldu. Bir kavga bir sülaleden iki LGS birincisi çıkardı.

Nereden başlayalım; 2019'un Haziran'ı, Temmuz'u falan. Okul bitmiş, iyi kötü bir karne getirmişim. Çok iyi hatırlıyorum, cuma günü karne aldık, cumartesi -pazar geçti. Hanımefendi beni pazartesi saat 9.00'da kaldırdı. Geç saatte yatmışım o akşam, uyku sersemiydim "Mustafa kalktın mı annem?" dediğini duydum. Sonra bir baktım bu bir koca çuvalla benim odama geliyor. Dedim "Anne bunlar ne?" Baktı bana bir böyle, sert bir bakış attı. Dedi ki "Oğlum, sen bu çuvalı yiyip yutarsan ben Betül yengenin altında kalmayacağım!" Dedim bu iyice kafayı yedi herhalde, Betül yengem "Ekin'in kitapçığını kontrol ettik, full geldi." dedikten sonra. Sonra ben yataktan yanı uyanık halimle buna bakmaya devam ediyorum, bu bana kitapları tanıtıyor. Yok işte yeni nesil matematik, müthiş Türkçe, aman yarabbi fen falan. Sonra gittim yüzümü yıkadım neymiş derdi anlayayım diye. Sonra anladım bayağı ciddi dediklerinde. Aynı gün telefonu, bilgisayarı da aldı benden. Öyle başladık işte.

Haziran ayının ortasından mart ayında salgın çıkana kadar her günüm böyle geçti. Hani "gamer" abilerin kullandığı bir söz var ya "Eat, Sleep, Game, Repeat" diye, bu dokuz ay benim için "Eat, Sleep, Study for LGS, Repeat" idi. Başka hiçbir şey yok. Hatta biraz utandırıcı bir şey söyleyeceğim durumumu anlayın diye: Çarşamba günü salgın ülkeye gelmiş, benim haberim pazartesi okula gidemediğim için oldu. O arada da içimden geçiriyorum,

millet domatese niye deterjan sıkıyor diye.

Salgın ülkeye geldi diye sevinen tek kişi olabilirim ben. Bu salgın ilk başladığında okulları iki hafta tatil ettiler ya, o sırada babam annemle mi konuştu da oldu yoksa annem beynim çökecek diye mi endişelendi de mi oldu bilmiyorum; beni o iki hafta serbest bıraktılar. O iki hafta boyunca da yaptığım tek şey, ben LGS uykusundayken dünyada, ülkede neler olmuş ona bakmaktı.

İki haftalık aradan sonra sınavda ilk dönem konuları çıkacak dediler. Annem kahroldu tabii. Ekin'le aynı sınava giremeyeceğim diye. Sonra ben haziran-mart temposuna devam ettim. Ettirildim, pardon. Annem babam, hocalar ve test sorularındaki Mehmet Amca'dan başka gördüğüm tek kişi, Fahrettin Koca'ydı. Her akşam, Bakan vaka sayısını açıkladığında, ben de televizyona bakıyordum. Sağolsun annem vaka sayılarını takip etmemde bir sakınca görmemişti.

Sonra bu tempo Haziran 20'ye kadar devam etti. Aaa, tabii canım. Son gün çalışmadım. Sonra saat akşam sekiz gibi falan ben yine dünya gelişmelerini takip ederken çağırdı bu beni. Aynı o çuvalı sene başında getirirken attığı bakışı attı bana: "Sana tam 1 yıl önce odandaki her şeyi..." tarzı bir şey dedi, sonra gözlerimi açtığımda arabada yatıyordum, sabah olmuş okul yolundayız. Bu soğuk soğuk terler döküyor, "Acaba çocuk bilincini mi kaybetti?" diye. Ne kadar gerçektir bilinmez, ben annemin 1 yıl sonra ilk defa bana yapay olmayan bir sevgi gösterdiğini hissettim.

Sonra girdim okula, gayet sakin bir şekilde yaptım sınavı çıktım. Oradan psikoterapi seansına psikolog Şevval Hanım'a gittik. Rehber hocam evde neler döndüğünü anlamış olacak ki ayarlamış burayı. İşte sonra eve gittik, kitapçığı kontrol ettik, sonra sonuçlar açıklandı, 1. oldum falan. Şimdi biraz dışa dönük iletişim problemlerim var, çözmeye çalışıyorum. Psikolog seansında ne oldu diye soracak olursanız annem, Betül yengemle aynı yere gitti. Oradalar şimdi, birkaç aya çıkacaklar. Neresi diye soracak olursanız: Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi.

“BİR KAPI AÇIP GİTSEM” GÜZEL ZAMANLARA

Elif PİRE

*-Eski saadetinle, geçmiş günleriyle kal!
Gözlerini yumarak o dünyayı seyre dal!
O değil mi hayatta tutunduğun en son dal!
Eski saadetinle, geçmiş günlerinle kal!*

Şüphesiz bu salgın sürecinde hepimiz zor zamanlar geçirdik. Sevdiklerimizden uzak kaldık, eskiden yalnız kalmak bize özgürlük gibi gelirken günden güne kendimizden bile sıkıldık. Bitmek bilmeyen bu süreçte gün oldu ki geleceğe dair umutlarımızı bile yitirdik. Ama tüm zorluklara rağmen kendimize tutunacak bir dal bulduk ve Cahit Sıtkı'nın deyimıyla “*eski saadetimizle, geçmiş günlerimizle*” kaldık, anılarımıza sarıldık. Tam da bu yüzden yalnızlık ve özlem duygularını içselleştirmiş, aynı zamanda yaşama sevgisiyle dolu ve ömrü boyunca Türk şiiri için özveriyle çalışmış şairimiz Cahit Sıtkı Tarancı'nın şiir evreninde bir gezintiye çıkalım istedim. Eminim ki son dönemde yaşadıklarımız Cahit Sıtkı'nın şiirlerine bambaşka gözlerle bakmamızı sağlayacak.

Genç bir yaşta vefat etmesine rağmen Cahit Sıtkı'nın şiiri olgunluğa ulaşmıştır ve yeri kolay kolay doldurulamayacak bir niteliğe sahiptir. O, şiiri hayatının merkezine koymuş, şiiri sadece bir eğlence ya da maddi kazanç kaynağı olarak görenleri çokça eleştirmiştir. Şiirlerinde özellikle “form meselesi”ne dikkat etmiştir. Ona göre *hiçbir şiir belli bir kalıba sokulmamalı; şiirin içeriğine, anlatılış biçimine ve sözcük seçimlerine göre şair şiiri en uygun biçimde yazmalıdır.* Kendi de bu düşüncesi doğrultusunda edebî yaşamı boyunca hiç durmadan “yeni vezinler aramış, kullanılmış vezinlerden alışılmamış sesler çıkarmaya” çalışmıştır. Bu çabasının edebî kaygılardan ziyade onun kendine bakışıyla ilgili olduğu en yakın arkadaşları Ziya Osman Saba'ya yazdığı şu sözlerden anlaşılabilir: *“Form meselesine bu kadar takılıp kalmam, onun hakiki mahiyetini araştırma yolunda bu kadar çalışmam fizikî çirkinliğimin mahsulüdür. İnsan, mahrum olduğu*

şeyin kıymetini ve manasını daha iyi anlayabiliyor.” Bu söylemden de anlaşılacağı üzere o, şiirle insan arasında ilişki kurmanın yanında, yazdığı şiirlerle kendisi arasında da güçlü bağlar kurar. Onun kendine ve çevreye bakışı şiir anlayışının temelini oluşturur. Dolayısıyla, onun şiiri; hem onun ve tahayyül ettiği insanın duygu ve düşüncelerini yansıtan, hem de bunları arzu ettiği biçimde şekillendirmesine imkan tanıyan bir evrene dönüşür. Yansıttığı daha çok yalnızlık olmakla birlikte, yeniden kavuşmayı arzu ettiği ve özlediği geçmiştir.

Ailesinden, doğduğu şehir olan Diyarbakır'dan ayrılarak İstanbul'a gelmesinin de şiirlerine sinmiş olan bu duygulara temel oluşturduğu söylenebilir.

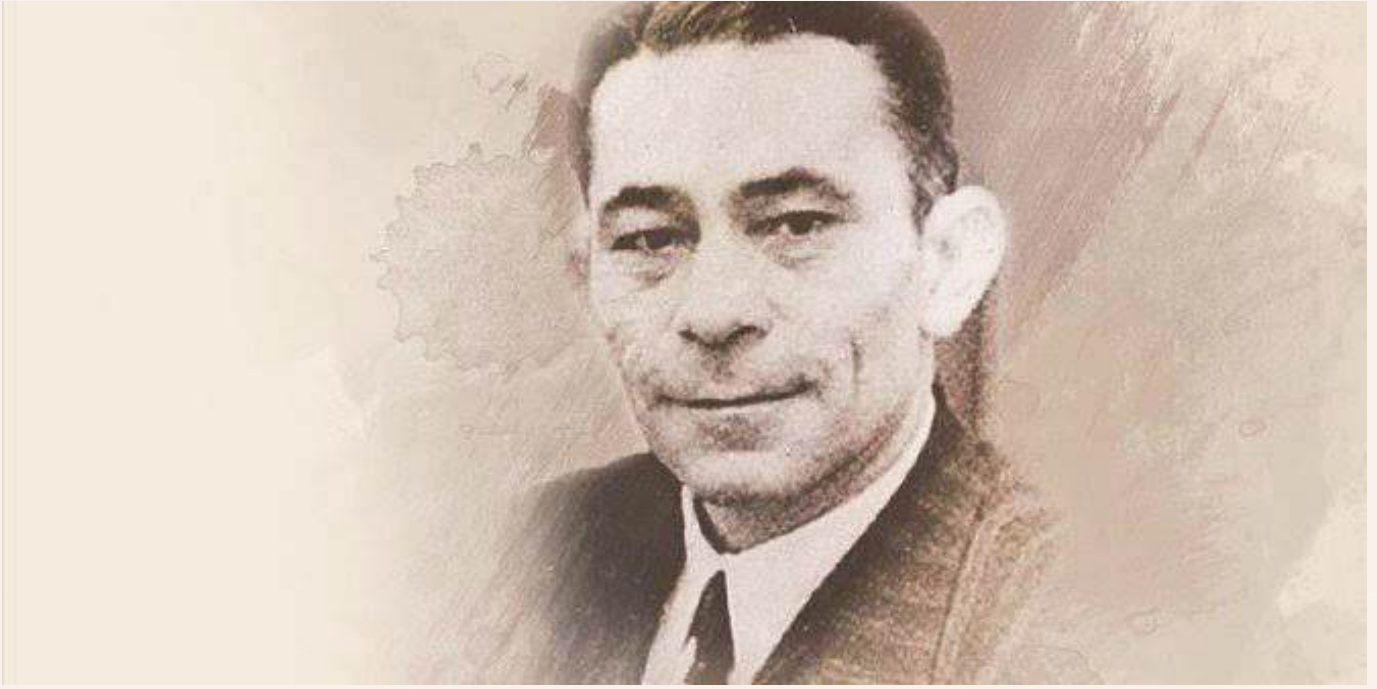
*Boş değil ağladığımız,
Geceler içinde kaldık
Yine kendi kendimize,
Yine öyle yapayalnız.*

Cahit Sıtkı, “Aynalarda Gece” şiirinden alıntılıdığım bu bölümde de açıkça görülen yalnızlığından kurtulabilmek için sığınacak bir yer arar kendine. Ama ne olursa olsun gün bitip herkes evine çekildiğinde o yine kendisiyle baş başa kalır: *“Sen kendi gecende gidersin, ben kendi gecemde;/ Vazgeç kardeşim, ayrıdır bindiğimiz gemiler!”* En nihayetinde kendi de “İmkânsız Dostluk”lardan ümidini keser ve geçmişine dönerek çocukluğunun mutlu günlerine sığınır:

*Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızplarım pırıl pırıldır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!*

Çizim: Firoza SADIÇ

Ne yazık ki geçmiş eskide kalmıştır ve bir daha geri gelmeyecektir. Çemberi eskisi gibi dönmeyecek, horoz şekeri elbet bitecek ve “çocukluk” hatıralarını süslemekten öteye gidemeyecektir. İşte bu gerçekleri fark ediş onu yeniden bir bunalıma sürükler. Geçmiş günlerinden her geçen gün biraz daha uzaklaştığını, hatta “Otuz Beş Yaş”-taki tabiriyle “Her doğan günün bir dert olduğunu” anlamaya başlar. Öyle ki gündün güne aynalara bile küser:

*Şakaklarım kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allahım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünüyorsunuz;
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?*

Yaşlanmak sadece geçmişten uzaklaşmanın değil ayrıca ölüme yaklaşmanın da habercisidir. “Otuz Beş Yaş” şiirinde de “Dante gibi ortasındayız ömrün” derken yarınla ilgili ömründen mutluluk duyan bir şiir öznesi yoktur karşımızda. Ama “N’eylersin ölüm herkesin başında./ Uyudun uyanamadın olacak.” diyecek kadar da ölüm fikrini kabullendiğini görürüz. Onu asıl üzen ve korkutan ölüm gerçeği değil, istediği gibi bir hayat yaşayamadan ölecek olmasıdır. “Yalnızlığa Dair”de de olduğu gibi Cahit Sıtkı’nın ölümle yalnızlığı birbirinden çok da ayrı tutmadığı görülür: “Yalnızlık nedir göreceksin öldüğün zaman.”

Bütün bu karamsar düşüncelerine rağmen birçok şiirinde yaşama olan sevgisini ve bağlılığını da açıkça ortaya koyar Cahit Sıtkı. Hatta “Her mihnet kabulüm, yeter ki/ Gün eksilmesin pencereden!” diyerek ölmek-

tense hayatın çilesini çekmeyi tercih ettiğini belirtir. Ama hayatı olduğu gibi kabul edişi onu “Uzak Bir İklimde” düşlediği bambaşka bir yaşamı da ümit etmekten alıko-yamaz:

*Uzak bir iklimin ılık havasında,
İnsan kâinatla her an kucaklaşır,
Sonsuz bir sevginin gamsız dünyasında.*

Cahit Sıtkı’nın şiir evreninde yaptığımız bu ufacık gezintiyle bile kendimizden birçok parçayı onun şiirlerinde bulabileceğimize eminim. Çünkü o, şiirlerine konu edindiği bireysel duyguları oldukça başarılı ve gerçekçi bir şekilde işlemiştir. Bu sayede şiirleri etkisini hiç yitirmeden günümüze kadar ulaşabilmiştir. Yaptığım araştırma boyunca Cahit Sıtkı Tarancı ile ilgili en sevdiğim şey tüm acı yönlerine rağmen hayata dört elle sarılışı oldu. O, zaman zaman karamsar duygularda kaybolsa bile geleceğe dair ümitlerini kaybetmemeye çalıştı, güzel yarınların hayalini kurdu. O güzel yarınlara ulaşmadan ölecek olmasından korktuğu hâlde ölüm fikrine de alıştı hatta “Ben ölecek adam değilim.” diyerek ölüme kafa tuttu. Onun yaşam öyküsünü incelediğimizde ölümün cidden onu -tam da korktuğu gibi- aradığı mutluluğa kavuşacakken yakaladığını söyleyebiliriz. Ama ben yazımı onun bu gerçekleşen korkusundan ziyade gerçekleşmesini düşlediği bir hayalle, benim de çok sevdiğim bir şiiri olan “Memleket İsterim” in bir bölümüyle sonlandırmak istiyorum:

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikayet ölümden olsun.

KUĞU MATEMİ

Betül Beyza ILGAZ

*Bazı insanlar iki kez ölürler.
Diğer insanlardan farklarıysa
sadece hayatlarında sıkı sıkıya
tutunmuş oldukları bir şeyleri
olmasıdır. O şey her neyse onun
sayesinde yaşarlar ve o gittiğin-
de yapayalnız kalırlar.*

Ölmüş biri gibi.

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

“ ...

O gece siyah kuğu ayaklarının onu götürdüğü yere gitmeye kararlıydı. Belirsiz olmasından ötürü ürktüğü geleceğini bir kez olsun fazla düşünmeden kucaklamak istiyordu. Dudaklarında anlamsız kelimeler, ayaklarının altında eskiden zihnini işgal eden kırık dökük hayalleri vardı. Ayaklarını sürüyerek ilerlediği yollar onu yeni bir başlangıca değil de oldukça tanıdık bir yere götürmeyi seçti. O her zamanki dosta, rüzgarda şuraya buraya dalgalanan göle.

Kuğu, ay ışığının üzerine vurduğu kayalıklara doğru ilerledi. Mırıldandığı şarkı onu buraya kadar getirmişti ancak şimdi susup nefesini tutma vaktiydi. Bu, kısacık bir molaydı sadece. Değişen, bazen gelişen, bazense kırıp dökten şeylerden birkaç saniyeliğine sıyrılmak ve gözleri yummak için.

Derken kanatlarını rüzgarın kollarına teslim etti ve rüzgar onu eskiden yuvası olduğuna inandığı gölün derin sularına bıraktı.

“ ...”

Kalemimi kağıdın üstünden çekip kaşlarımı çattım. Eskiden kelimeleri birbirine yakıştırmak, ortaya bir şeyler çıkarmak kolaydı ancak artık kalemimle kağıt buluşmamakta ısrar ediyor, adeta birbirlerini itiyorlardı. Birkaç kelime art arda geliyor sonrasında kelimelerim yorulup bir kenara çekiliyorlardı. Aynı benim gibi. Benim de onlara sığmamamın nedeni gerçeklerden kaçmak istemem değil miydi zaten? Sonunda onlar da benim gibi kaçmışlardı işte.

Dudaklarımı birbirine bastırıp ayaklandım. Bunları düşünmenin bana herhangi bir yardımı olmayacaktı.

Masadan kalkıp pencereye doğru ilerledim. Masanın üstündeki mumun yarısı erimişti. Eriyen mum, altına koyduğum tabağın içinde birikip yeni bir tabaka meydana getiriyordu. Üstündeki alevse acımasızca yanmaya devam ediyordu. Altında eriyip duran mumun canının yanmasını hiç umursamıyor gibiydi. Kendini düşünüyor-bencilce yanmaya devam ediyordu sadece. Peki, ben ne yapıyordum? Benimkisi de bencillik değil miydi? İstemem alevleri susturabilirdim. Mum söner ve derin bir nefes alırdı. Belki onu kurtardığım için kendi dilinde bana teşekkür bile ederdi.

Bencilceydi ama mumu söndürmedim. Karanlıkta kalmaktan korktum sanırım. Gözlerimi masadan ayırıp göğe çevirdim ve insanların yıldızlarını çaldığı gökyüzüne baktım.

Küçükken bir şey duymuştum.

“Gökyüzünde çöldeki kum taneleri kadar yıldız vardır.”

Oldukça basit bir anlatım şekli tabii. Hangi çöl bu mesela? Kum ya da dolaylı olarak yıldızlar artmaz mı hiç? Kum taneleri ne kadar fazladır? Sayabilir miyiz?

Bu tarz sorular insanın zihnini kurcalıyor tabii ama kendimize bu soruları sorarken önemli bir noktayı atlıyoruz.

İnsan.

Yıldızlar gökyüzünden birer birer sökülüp alınırken çöldeki kum taneleri yıllardır hiç eksilmedi. İnsanlar karanlıkta kalmamak için hep kendi ışıklarını yakmayı seçtiler ve gökyüzününkileri söndürdüler. Bencilce bir hareket daha. İnsanlar değersiz gördükleri kum tanelerine hiç dokunmadı. Sahibi olmayı da denemedi fakat göğü karanlığa hapsettiler.

Ne uğruna?

Yine dağılıp birbirine girmiş olan düşüncelerimden kurtulmak için gözlerimi boş gökyüzünden çekip sokaktaki fenerleri yakmakta olan fenerciye çevirdim. Elinde tuttuğu kandil ve kısa bir merdivenle başkaları için sokakları dolanıp duruyordu. Bunun farkında olan kaç kişiydi acaba? Dört çocuğu olduğunu, onları okutmaya çabaladığını biliyorlar mıydı? Peki, fenercilere verilen ücret ne kadardı? Şüphesiz ek işlerde çalışmak zorunda kalıyordu.

Gözlerimi kırıştırdım bu düşüncelerden de sıyrılmayı denedim. Benim bu hareketimle birlikte de merdiven yere kondu. Adam basamakları tırmanıp kandili cam muhafazasını araladığı fenere doğru tuttu. Bu sırada da bir kuzgun sokak lambasının üstüne konmuştu.

Fenerci onu fark ettiğinde önce şaşırıldı. Daha sonra pos bıyıkları yerlerinde titredi. Kaşlar çatılıp bir oldu. Siyah uğursuzluk demekti. Fenerci bunu çok iyi biliyordu ve bu siyah tüyler onun kaderinin yazılı olduğu defterin kalemleriydiler ya da değillerdi de adam öyle inanmak istiyordu.

Onu kovmak için eliyle bir iki hareket yaptı. Siyah inatçıydı. Elbet direndi. Sonunda elindeki kandil adamın dikkatini çekti. Alevler... Kötü kaderini yakacaktı.

Nefesimi tuttum. Kuş başını adama doğru çevirip eline baktı. Sonrasında bana doğru döndü. O kuşlara özgü siyah gözlerde anlam veremediğim bir şey gördüm. Ölüm korkusu muydu?

Pencerenin koluna uzandığım sırada kandil zavallı kuşun kanadıyla buluştu. Kuş aciz bedeniyle birlikte havalandı. Alev almış olan kanadından dumanlar yükseliyordu. Bu kızıl ışık göğün bağına yeni bir yara açıyordu.

Kuş bir iki kez kanat çırdı. Sonrasında yere yığıldı. Onu görmemek için gözlerimi yumup derin bir nefes aldım. İnsan olmaktan iğrendiğim kısacık bir andı sadece. Bir molaydı bu. Başka biri olmak için bir şans.

Bu düşünceler zihnimin derinlerine itelemeye çalıştığım başka düşüncelerle birleşti ve zihnimdeki demir parmaklıklar kırıldı. Hapsettiğim korkular zihnimin derinlerinden ayrılıp birer birer yüzeye çıktılar.

Sonunda duyduğum yoğun acıya dayanamayıp kendimi soğuk taş zemine bıraktım. Bacaklarımı kendime doğru çekmiş yüzümüye bacaklarıma gömmüştüm. Hıçkırıklarım odanın içinde yankılanıp yeniden bana ulaşıyordu.

Kafamın içindeki seslerse susmak bilmiyordu. Her yer karanlıktı.

Soğuk zemin, soğuk bir oda ve soğumuş bir kalp. Aynı bir mezarlık gibi. Mezarlık düşüncesi kafamın içinde dönüp duran sesleri zihnimin başka bir bölgesine yönlendirdi. İlk ölümümü yaşadığım o günün anısına.

Bazı insanlar iki kez ölürler. Diğer insanlardan farklıysa sadece hayatlarında sıkı sıkıya tutunmuş oldukları bir şeyleri olmasıdır. O şey her neyse onun sayesinde yaşarlar ve o gittiğinde yapayalnız kalırlar. Ölmüş biri gibi.

Ve ben ilk ölümümü çoktan yaşadım. Kelimelerim, beni hayata bağlayan tüm o sihir, kaybolup gitti. İçimdeki o siyah kuğu çoktan öldü. Eskisi gibi yoklamıyor iyi olup olmadığını. Kelimeler güç kaybediyor.

Bu düşüncelerden sıyrılmaya çabalayarak ayağa kalktım ve kalemi elime alıp yazmam gerektiğini bildiğim o son satırları yazdım.

“...Yakamoz hafifçe titredi gölün üzerinde. Kuğu bedeninde bir ürperti hissetti. Ardından da suyun derinlerine karışıp kayboldu. Bu dünyada hiç varılmamış gibi.

Unutuldu...”

21 Gram

Hale TERZİ

mişınaya dertlerini hızlı hızlı taktı
dardını, kederini... gelip geçen tüm kötülükleri
savurdu dipsiz maviye oltasını
kollarındaki tüm kasları inletecek bir hızla
bekliyordu bu yükü taşıyacağı
derken bekleyiş son buldu
daha olta belirgin bir harekete gebe kalmamıştı ki
asıldı oltanın sapına
çekince yukarı, büyük bir balık selamladı onu
yaşam izi taşımayan bir balıktı bu
ağzının kenarına çıkartamadığı son kelimeler yapışmış bir balıktı
gözleri göğün görkemli gövdesine asılmış bir balıktı
ölü bir balık bekleme de karşısında
pek şaşırmamıştı da
bıçağın soğuk ucunu dayadı balığın masum gövdesine
batırdı, kesti balığın ardında kalan izlerini
açınca balığın içini
akmaya başladı zifir rengi bir sıvı
içinden beyaz bir renk akmaya kalksa
anında karıştı zifirin gölgesine
balığın mıydı kendinin miydi kafa yormadan
koydu tartının üstüne balığın içini
oklar 21'i gösterdi
tartının ucunu ağzına dayadı
ruhundaki boşluğun kalbindeki boşluktan daha acı olduğunu anladı
bu bedeninde ruhu olmazsa taşıyamazdı bacakları
belki de bu yüzdendi ruhu çıkmış bedenlerin ağırlığının artması
bu yüzdendi birçok kişinin omuzlarında zorlanılarak taşınması
içti... içti...
ruhunu son damlasına kadar emdi
onu var kılanın ruhu olduğunu bildiğinden
ne hissettiği derin acıdan yakındı
ne de o zehirlediği balığı andı

Çizim: Müberra ÇOBAN

DEĞİŞİM

Firooza SADIQ

Şöyle bir deney yapalım.

Neden yargılıyoruz? Neden insanları değiştirebileceğimiz yanılığımıza kapılıyoruz? Biriyle arkadaşlık etmeye başlıyor ama onu olduğu gibi kabul etmek yerine onu istediğimiz kişiye dönüştürmek için seviyoruz. Yaşadığımız birçok ilişkide karşımızdaki insandan onun bizim beklentilerimizi karşılayabileceğini, değişebileceğini düşünüyoruz.

Aslında karşımızdaki kişinin hiçbir zaman bizim beklentilerimizi karşılamak gibi bir sorumluluğu yoktu. Onu sevmemizin sebebi onun “o” kişi olmasından dolayıydı. Bizim aklımızdaki, hayalimizdeki kişiyi canlandırmasından veya canlandırabileceğinden değil. Onu “o” kişi olduğu için seviyoruz, değer veriyoruz. Ancak sevmeye devam etmek için beklentilerimizi karşılamasını istiyoruz. Karşılamadığında ise onu değiştirmeye karar veriyoruz. Onu değiştirebileceğimize inanıyoruz. Yargılıyoruz. Bir insanı değiştirmek pek de mümkün değil. Çünkü bir insanın değişmesi bizim elimizde olan bir şey değil. O bize “Beni değiştir.” dese bile kendisi değişmeyi istemediği sürece biz değiştiremeyiz. Değişebilmesi için kendisinin çabalaması, emek vermesi gerekir.

Şöyle bir deney yapalım. Telefonlarınızda en çok zaman geçirdiğiniz uygulamayı düşünün. Onu silin ya da eski yerinden farklı bir yere koyun ve kendinizi gözlemleyin. Telefonu her açtığımızda parmaklarımızın sizin kontrolünüzde olmadan o uygulamanın eski yerine gideceğini göreceksiniz. Biz parmağımıza “Bir daha hiçbir zaman uygulamanın eski yerine gitmeyeceksin!” dese de parmağımız sürekli uygulamanın eski yerine gitmeye devam edecektir. Biz kendimizden istediğimiz bu basit gibi görünen şeyi bile yapamazken, kendi parmağımız bile alıştığı yere gitmeye devam ediyorken, biz söylediğimiz için karşımızdaki insan alıştıklarından nasıl vazgeçebilir? Kişi bunu kendi istediğinde bile çok zordur. Alışkanlıklarını, zihninde oluşmuş köprüleri, üzerine hayatını kurduğu bilgileri değiştirmek için büyük bir çaba göstermelidir. Bu yüzden birini “Sana kaç kere dedim. Hala aynı davranışı sergiliyorsun!” şeklinde yargılamak çok da akıllıca değildir.

Aslında bu süreçlerden hepimiz geçiyoruz ama önemli olan bunu hatırlamak. Çünkü bazı anlarda sanki bu hataya hiç düşmemiş, sanki o davranışları kendimiz

Telefonlarınızda en çok zaman

geçirdiğiniz uygulamayı düşünün. Onu

silin ya da eski yerinden farklı bir

yere koyun ve kendinizi gözlemleyin.

Telefonu her açtığımızda parmaklarımızın

sizin kontrolünüzde olmadan

o uygulamanın eski yerine

gideceğini göreceksiniz.

de sergilememişiz gibi karşımızdakini yargılıyoruz ve insanlardan kusursuz olmalarını bekliyoruz. İnsanlardan beklediğimiz şeyi zamanında kendimizin de yapamadığını kolayca unutabiliyoruz. İnsanları, davranışları, olayları yargılamayı bırakıp, aynı süreçten kendimizin de geçtiğini hatırlayıp anlayışla yaklaştığımızda ise her şeyin içindeki “hoş”u, güzelliği görmeye başlıyoruz.

Hoşluk denilen şey zaten her şeyin var oluşundan gelir. Ekstra bir çaba göstermesine gerek yoktur bir şeyin hoş olabilmesi için. Birilerini, bir şeyleri değiştirmeye çalışmamız aslından bir türlü o şeyin içindeki “hoş”u göremediğimizdendir. Göremediğimizde, görebileceğimiz bir hale çevirmek isteriz. “Hoşgörü” göstermeye başlarız. İçindeki “hoş”u göremeyip bir de hoşgörü gösteremediğimizde ise o şeyi değiştirmeye çalışırız.

Bir şeylerin değişeceği, bugünlerin geçeceği hissi bazen insana çok hoş gelir. Oysaki aldığımız her nefeste, baktığımız, işittiğimiz, hissettiğimiz her şeyde o hoşluğu tattığımızda zaten değiştirmemiz gereken bir şey olmadığını, geçmesi gereken günler olmadığını farkına varırız.

TIYATRO SANATÇISI, YAZAR VE EĞİTMEN: KEMAL ORUÇ

Kemal ORUÇ kimdir, tiyatroya ne zaman, nasıl başladınız?

“Ben Kemal Oruç, tiyatro sanatçısı, yazar ve eğitimcimim. Ne iş olsa yaparım özetle. 14 yaşında tiyatroya başladım ve o zamana kadar kekemeydim. Utangaç ve içe kapanık bir çocuktum. Liseye başladığımda İngilizcem iyiydi ama kekeme olduğum için konuşamıyordum, her şey İnternet üzerindeydi. Lisede İngilizce bir tiyatro yapacaktık. Öğretmen sahneye çıkmamı istediği için okuldan kaçmış ve iki hafta gelmemiştim. Çok tatlı bir öğretmendi. Beni okula tekrar getirdi. Daha küçük bir rol verdi. Oyunda Amerikalılar Türkiye'ye geliyorlar ve ben de havalimanında halı, kilim satan adamım. “Abi, pardon mister come this way, gel mister gel, bak most beautiful carpets are here!” Tek sözüm buydu, onu da turistler geldiğinde, oyunun başında söyleyeceğim. Hepsi bu kadardı. Sahneye çıkamadım, arkamdan sahneye ittiler. 300 kişi beni izliyordu. Üç kişi izlese elim ayağım dola-

şırıldı, o kadar utangaçtım. Birden başım döndü, seyirciler uçmaya başladı. Tamam, dedim. “Repliğimi söyleyeyim ve bitsin bu işkence.” Söyledim ama yanlış yerde söylemişim onu da, turistler henüz gelmemiş. Bir tane sözüm var onu da yanlış yerde söylemişim. Ben ağlamak için kulise giderken öğretmenim omuzlarımdan tuttu ve “Ol-sun, satıcılar sadece bir kez mi bağırır? Turistler gelince bir daha söyle.” dedi. Turistler gelince bir daha söyledim. Yine de ağlamak için kulise dönerken öğretmenim çok tatlı bir şekilde “İşte bu kadardı! Senden istediğim buydu. Beni kırmadığın için teşekkür ederim.” Sonra özgüvenim yerine geldi; 2, 3, 4 ve 5. sahnelerde de doğaçlama sahneye çıktım. Öyle çok konuşmadım. O sene karar verdim. Ben tiyatrocuya olacaktım. 23 yıl oldu, ben tiyatroyu hiç bırakmadım.”

Çok farklı yaş gruplarına yaratıcı drama, tiyatro ve yazarlık eğitimi vermişsiniz. Bu eğitimlerin genç yaştaki öğrencilerinize ne gibi katkıları olduğunu gözlemlediniz?

“İşte benim eğitmen olma sebeplerimden biri de buydu, yani özellikle drama eğitmeni olma sebeplerimden biri buydu. Tiyatro nasıl benim hayatımı değiştirdiyse benim de bütün amacım çocuklara ve gençlere özellikle, dokunabilmek dramayla ve onların da hayatlarını değiştirebilmektir. Yani geçen gece Instagram’da bir öğrencim, yıllar önce öğrencimdi, bana sadece tek cümle atmış. Sanırım biraz amacıma ulaşmışım gibi hissettim. “Öğretmenim siz benim kahramanımsınız.” yazmış. Yani böyle bir şey duyabilmek benim için muhteşem bir şey. Dramayla da tiyatroyla da sanırım ulaşmak istediğim şey buydu. Şimdi İngiltere’de oyunculuk okuyor.”

Lisede ne gibi etkinliklere katıldınız ve şimdiki yaşantınıza, karakterinize ne gibi katkıları oldu?

“Ben tiyatroyla tanışıp bambaşka birine dönüştüğümde artık her şeye atılır oldum. Mesela okulun futbol takımına girdim, sonradan kaptanlık yaptım. Basketbol takımına girdim, sonra kaptan oldum. Voleybol takımına girdim, sonradan onda da kaptan oldum. Zaten tiyatro kulübü başkanıydım. Bu sırada okulun öğrenci başkanıydım da. Bir de okulun masa tenisi takımına girecektim. Murat Hoca’m vardı. O da çok iyi bir hocadır. Bana “Yeter be yeter, her şeyi de yapma!” diyerek beni takıma almamıştı. Oysaki ben masa tenisi seçmelerinde birinci olmuşum.

Yani her şeyi deneyimleyin. Her şey sizde bir iz bırakacak. Sonrasında siz her ne iş olsa yapıyorsanız, o sizi daha iyi iş yapmaya yöneltecek. Mesela düşünün, hem müzikten hem resimden hem de spordan anlayan bir öğretmenin çocuklara katabileceklerini. Ya da bir doktor... Bütün bunlardan anlayan bir doktor, iletişimden anlayan doktordur. Daha çabuk iyileştirir, daha iyi iyileştirir bence. Sanatla iyileştirir.

Bizim yaş grubumuzun okumasının faydalı olduğunu düşündüğünüz birkaç kitap önerebilir misiniz?

“Sofie’nin Dünyası, bu yaş grubu için mükemmel bir felsefe romanı. Haldun Taner’in epik tiyatro tarzında müthiş oyunları vardır. Bazı felsefi, şiirsel söylemleri bana ağır gelmişti ama Shakespeare’in oyunlarını -özellikle Hamlet’i- okumanızı tavsiye ederim. Yerli olarak kadın yazarların oyunlarını takip edebilirsiniz. Örneğin Adalet Ağaoğlu’nun oyunlarını okuyabilirsiniz. Yine yerli yazarlardan Melih Cevdet Anday’ın oyunlarını tavsiye ederim. Ayrıca Aziz Nesin’in oyunlarının da hoşunuza gidebileceğini düşünüyorum.”

Sokak tiyatrosu ile ilgilendiğinizi biliyoruz. Sizi buna iten şey neydi? Sokak tiyatrosu ve sahne tiyatrosunu ayıran şeyler neler?

“Şehrin tam merkezine açılan AVM’ler ile buralara çok lüks tiyatro sahneleri inşa edilmeye başlandı. Doğal olarak lüksü seven seyirciler bizim gibi yıllardır halkla iç içe olan küçük tiyatrolara 30 TL’ye bilet almak yerine çok daha yüksek miktarlarda para ödeyerek oraya gitme-

yi tercih ettiler ve bizler seyirci bulmakta zorlandık. Bunun sonucunda biz sorunu kendimizde aramaya başladık. Dönemin değişmesi ve bizim bu dönemi yakalayamayıp insanlara ulaşamadığımızı düşünerek sokaklara indik, sokak tiyatroları yapmaya başladık. Bir anda etrafımızda binlerce insan toplanmaya ve oyunumuzu izlemeye başladı. Bu muhteşem ve inanılmaz deneyimi sürekli yaşamak istedik. Bu sebepten bu etkinlikleri yapmaya devam ettik.

İnsanların sokaktaki bir ses, görüntü, oyun ilgisini çekiyor. Bence sokak tiyatrolarını bu kadar ilgi çekici kılan insanların küçükken hep sokaklarda vakit geçirmesi, oyunlar oynaması. Sokak oyunlarının hazzını yaşayan insanlar için gençliğinde ve yetişkinliğinde de bu oyunları görmek onları sevindiriyor ve ilgilerini çekiyor.”

Sokak tiyatrolarına hazırlanırken nasıl hazırlanıyorsunuz? O sırada olaylar nasıl gelişiyor?

“Sokakta her şey canlı, insanlar hareket ediyorlar. Yürüyüp giden de var, orda durup izleyen de hatta sürekli laf atıp oyunu bozmaya çalışan bile var. Bizim oradaki amacımız insanların ilgisini çekmek. Bunun için daha yüksek sesle konuşuyor, büyük hareketler yapıyor, ilgi çekici kostümler giyiyor, kimi zaman da enstrümanlar kullanıyoruz. İnsanlar müzik sesini duyduğu zaman görmek isteyebiliyorlar. Provalarımız da hep bunların üzerine oluyor. Yani insanların ilgisini çekmek üzerine...”

Oyun başladığı zaman ilk olarak ilgi çekmek üzere bir şeyler yapıyor, insanlar toplanınca oyuna başlıyoruz. Sokakta olduğumuz için oyunun ortasında gelenler de bir şeyler alabilmeli. Oyunlar bunlara göre ayarlanıyor.”

Sokak tiyatrolarının dezavantajları nelerdir?

“Sokakta yüksek sesle konuşanlar, saçma sapan konuşup oyunu bozmaya çalışanlar olacağından provalarımızı buna göre ayarlıyoruz. Bazen oyunu bozmaya çalışan kişiyi ona bir soru yönelterek oyuna katmaya çalışıyoruz. Çünkü onun oradaki amacı dikkat çekmek. Eğer gerçekten istiyorsa cevap vererek oyuna katılır ya da kaçıp gider. Zaten sokak oyunları ne kadar çok insan dahil olursa o kadar başarılı olur.”

Tiyatro yazarlığının roman ya da öykü yazarlığı kadar öne çıkmadığını düşünüenler var. Peki, siz yıllardır bu işe gönül veren birisi olarak tiyatro yazarlığına ilk başladığınız zamanla bugünü kıyaslarsanız bu alanda insanların bilinçlendiğini düşünüyor musunuz?

“O kadar çok oyun yazarı var ki şimdi, genç oyun yazarı, bu muhteşem bir şey. Yani eskiden oyun metni bulamazdık, aynı yazarların oyunları dönüp dururdu. Daha bugün gördüm, iki tane genç arkadaşım bir oyun yarışmasından ödül almışlar. Bu muhteşem bir şey. Herkes oyun yazıyor artık ve onların oyunları sahneleniyor. Çünkü ihtiyaç var böyle bir şeye. Çok fazla oyunculuk bölümünden mezun olan genç arkadaşımız var ve onlar iş-

siz kalıyor. İşsiz kalınca da kendi tiyatrolarını yapmak istiyorlar. Kendi tiyatrolarını yapmak isteyince de kendi oyunlarını yazıyorlar ya da kendi arkadaşlarıyla oyun alıyorlar. Çünkü başlarda tiyatrodaki yeniyken telif hakkını, oyunun ücretini ödeyemiyorlar, derken böyle böyle oyun yazarları yetişiyor. Bence müthiş bir gelişme var ve çok da iyi oyun yazıyorlar. Bayılıyorum genç yazarlara.”

Rollerinize nasıl hazırlanıyorsunuz?

“Çok çalışarak... Şöyle, kelime kelime çalışıyoruz oyun metnini. Bir kere tiyatro demek bir şeyi papağan gibi ezberleyip o sözleri de çıkıp sahnede bir yerde durup o sözleri söylemek değil; tıpkı gerçek yaşamdaki gibi davranabilmek sahne üzerinde, samimi olmak, gerçekçi olabilmek önemli olan. Yani seyirci oynadığınız rolün samimiyetine inanıyorsa o zaman keyif almaya başlıyor bizimle birlikte. Kelime kelime aylar öncesinden oyun metnini çalışıyoruz. Hepsini, bütün kelimeleri kavramaya çalışıyoruz. Yani yazarın ne dediğini keşfetmeye çalışıyoruz; psikolojisini çözümlenmeye çalışıyoruz oyun metninin, karakterlerin. Onların iç dünyasını keşfetmeye çalışıyoruz ve oyun metninin felsefesini çözümlenmeye çalışıyoruz. Böylelikle oyunun ne anlattığını anlıyoruz, ezber yapmaya gerek kalmıyor. Çünkü oyunun ne anlattığını anlayabiliyorsanız yani biz buna “alt metin yaratma” diyoruz. Yazarın yazdığından yola çıkarak bizim algıladığımız ve yarattığımız şey alt metindir. Biz alt metni

ruz, aynı heyecan.

Sahnede yaşadığınız unutulmaz bir anınızı anlatır mısınız?

“Cihan diye bir arkadaşım vardı. 55 dakikalık bir oyun oynuyoruz. Oyunu ben yazdım, ben yönettim, Cihan’la ikimiz oynuyoruz. Tabii ki ikimiz de repliklerle ezber biliyoruz ama oyunun yazarı benim, her şeyi biliyorum. Oyunun 5. dakikasında bir baktım Cihan oyunun sonundaki replikleri söylemeye başladı. Yani 55 dakikalık oyun, 5. dakikada bitiyor. Ben de seyircinin anlamayacağı, karakterime uygun bir şekilde rol arkadaşşıma yanlış söylediğini anlatmaya çalışıp doğru sözleri biraz daha bastırarak söyledim. Cihan da benim yanlış söylediğimi düşünüyormuş, o da bastırarak yanlış sözleri söylemeye devam etti. Ben daha çok sesimi yükselttim ve sonunda benim dediğim oldu, oyunu doğru yerden bitirdik. Oyun bitince de kulise gittik. “Neden yanlış replikleri söyleyip üstüne ısrar ediyorsun?” dedim. “Ben de senin yanlış söylediğini düşünüyordum.” dedi. Ama yani oyunu yazan benim.

Neredeyse her gösteride bir şey olur. Repliğini unutmama olur ama ekip arkadaşlığı böyle bir şeydir. Ben unuttuysam o hatırlatır, asla bir oyun yarıda kalmaz. Gerçek hayatta da bir şeyleri unutabiliyoruz, sahnede de bunun yapılması çok doğal, normal bir şeydir.”

Tiyatronun her yerde yapılabileceğini düşünenler var. Siz de mahkûmlarla çalışmışsınız. Farklı yerlerde çalışmak bakış açınızı ve karakterinizi nasıl değiştirdi ve size neler kattı?

“Benim öğrencilerimin yarısı okuma yazma bilmiyordu. Ben onları cezaevinin içindeki okuma yazma kursuna gönderip onların okuma yazma öğrenmelerini sağladım. Sonra onlara oyun yazdırdım. Yazdıkları oyunları da yönettiler. Ben hep şunu savundum: İyi ya da kötü herkes tiyatro yapabilir. Yani kimse tiyatro yapıp da oyuncu olmak zorunda değil ama herhangi bir sanat dalıyla ilgilenmeniz sizi iyi insan yapar çünkü sanat iyileştirir. Çünkü onu yaparken o kadar çok şeye kafa yoruyorsunuz ki... Bir kere her şeye yönelik felsefe yapıyorsunuz. Kendinizi anlıyorsunuz, algılıyorsunuz. Psikolojik yapınızı, biyolojik yapınızı algılıyorsunuz. Dolayısıyla da hangi sanat dalını yapıyorsanız yapın, hangisinde uygulama yapıyorsanız yapın irdelemeyi, araştırmayı daha net öğrenmiş oluyorsunuz. Cezaevinde de ben bunu yaparken bunun yapılabileceğini daha net gördüm. Bir de oradaki o üretim, yani insanların üretiyor olması... Bir şekilde cezaevine düşmüşler, evet ama amaç sadece oradaki cezayı doldurmak değil. İnsanlar üretmeyi öğrendiği anda varoluşunu fark ediyor. Özellikle sanat alanında üretiyorsa, “Ben varım diyor. İnsanım, varım ve bir şey üretebilirim. Başka insanlara ulaşabilirim.” Benim öğrencilerimin hepsi oyunlarını sahneledikten sonra şunu demeye başlamıştı . “Ben cezaevinden çıkınca insanların hikâyelerini dinleyeceğim ve yazacağım.” Dışarı çıktıktan sonra epey bir kitap çıkaran, dergilerde yazan oldu. Bunları görmek tabii ki benim için muhteşem bir şey. Ben insan kazanmış oldum. Yeni insanlar kazandım.

İnsanlar o kadar zaman sanatsız kalmanın eksikliğini çekiyorlar mı?

Bazıları böyle bir şeyin farkında değil. Bu ülkenin %85’i hayatında hiç tiyatro oyunu görmemiş. Bu bizim hatamız. En başta tiyatrocuların hatası. Demek ki biz ulaşamamışız o %85’e. Biz ulaşamamışız. Bu yüzden de görmemişler. Yani şöyle düşünün: Bizde bir renk var, biz bu rengi insanlara bulaştırmamışız. O yüzden farkında değiller. Böyle bir şeyin olduğunu bile bilmiyorlar. Uzaktan biliyorlar, ilgilenmiyorlar. Yani ben herhangi bir köye gidip, mesela Adana’daki köyüme gidip de onlara Shakespeare oynamaya çalışırsam “Bu ne be!” deyip bir daha tiyatro falan izlemezler çünkü onların ilgisini çekmez ama ben onların yaşamlarını alıp da oyunlaştırırsam “Aaa! Ben kendimi görüyorum sahnede.” der, heyecanlanır. O da hayatıyla, yaşamıyla, heyecanıyla oyuna dahil olmuş olur. O zaman tiyatroyu sever. Demek ki biz bunu yapamamışız. Yani bütün tiyatroculardan ve bütün eğitimcilerden bahsediyorum.

Umarım yapabiliriz bundan sonra.

Umarım. Bütün amacım bu.

Bir kere tiyatro demek bir şeyi papağan gibi ezberleyip o sözleri de çıkıp sahnede bir yerde durup o sözleri söylemek değil; tıpkı gerçek yaşamdaki gibi davranabilmek sahne üzerinde, samimi olmak, gerçekçi olabilmek önemli olan. Yani seyirci oynadığınız rolün samimiyetine inanıyorsa o zaman keyif almaya başlıyor bizimle birlikte. Kelime kelime aylar öncesinden oyun metnini çalışıyoruz. Hepsini, bütün kelimeleri kavramaya çalışıyoruz. Yani yazarın ne dediğini keşfetmeye çalışıyoruz; psikolojisini çözümlmeye çalışıyoruz oyun metninin, karakterlerin. Onların iç dünyasını keşfetmeye çalışıyoruz ve oyun metninin felsefesini çözümlmeye çalışıyoruz. Böylelikle oyunun ne anlattığını anlıyoruz, ezber yapmaya gerek kalmıyor.

BEKLEYİŞİ BIRAKMAK

Ömer Kaan ÖZÇELİK

*Karşılıklı surları insanın bekler burada.
Bekler Fatih'in toprakları biri. Evin o sakin,
samimi ve narin havasını dağıtır; bozulmaz bir
kargaşa bırakır yuvaya bir telefon sesi.
Meleğin gelişine hazırlanır öteki. Ama hepsi
buradadır. Başka bir yere de yakışmazlar zaten.
Bırakmak gerekir bu şehirde bazen, bu yazdıklarım
işte bunlara ithafen:*

Seni,
Seni böyle bırakacağım
İstanbul misali
Karışık, dopdolu, pitoresk
Bozbulanık bırakacağım seni
Sevdiğim, olduğun halinle
Isınmak isteyen hüzünlü bir menekşe gibi
Bırakacağım
Unutmadım tabi
Ama bu sefer kararlıyım
Galata'da oltamı
Boğazlardaki balığı bırakacağım
Kış vurmuş dallarda
İnatçı gülücüğümle
Sesiz, eksik ve karanlık
Tek bir hüznün zerresi dahi olmadan
Bırakacağım

GÜNLÜK TEMSİL

Ömer Kaan ÖZÇELİK

İçten, yorgun ve köhne benim yaşantım
Durmadan deniyorum ama
Omuzlarım içe dönük
Galipken mahcup
Yenikken aşağılık hissediyorum
Tozlu havada kanım pıhtılaşıyor içimde
Güneş görmemiş suratım
Somurtkan bir tavır
Günlük temsilimi tamamlıyorum
Artık hava kararırken eve dönebilirim

ÇEMBERLİTAŞ'IN BÜYÜSÜ

Burcu Tunçol Pozzoli

Bir sınavla başladı Çemberlitaş'la olan beraberliğim. Gaziosmanpaşa'daki evimden Gaziosmanpaşa'daki okuluma giden yolları bırakıp Gaziosmanpaşa'dan Çemberlitaş'a uzanan yollara düştüm. Bir genç öğretmenin daha okulu oluverdi, kalbine giriverdi Çemberlitaş. Beni her gün Tarihî Yarımada'ya getirdi, bana her gün Sultanahmet Camii'ni, Ayasofya'yı gösterdi. Sokağına girdiğimde denizi görürdüm, çıktığımda Çemberlitaş'ı. Eminönü'ne kadar yürüyüp önce Tarihî Yarımada'nın havasını koklardım sonra denizi.

Ne mücevherleri vardı, ışıl ışıl
Sanatçı ruhlusunu mu istersin sporcu ruhlusunu mu,
Hatip mi, yazar mı, çizer mi, düşünür mü
Her biri, hayattan beklentileri farklı, hayalleri umutları
farklı başka başka dünyalar...
Kapıdan goncayken girer, dışarı mis kokulu gül olup
çıkarlardı.
Kuyumculuk da yaptık çiftçilik de
Bazen toz alıp parlattık, bazen sadece suyunu verip
toprağına çapalamakla yetindik.
Çemberlitaş, onlar için bir aşamaydı, bir geçiş; geçici
bir süre için kök attıkları bir toprak parçası, kat edilmesi
gereken bir mesafe ya da harcanması gereken dört yıl.

Ne öğretmenleri vardı
Onların da her biri başka bir dünya idi
Sıcacık kalpli, koruyan kollayan, yara saran, destek
çıkan, sürekli araştıran, yararlı olmak için çırpınan
Öğrencisini bir adım ileriye taşımak için tüm enerjisini
harcamaktan çekinmeyen
Ağlayanı avutan, kaygılısıyla paylaşan, mutlusuyla mutlu

olan...

Bir de bu ikisini bağlayan bir harç vardı, sadece ikisini
bir arada tutmakla kalmayan, aynı zamanda bütünleştiren,
birlikteliğe anlam katan...

Okulun her bileşeninden buram buram tütüp havaya
karışan, oradan evrene yayılan, okula yaklaştıkça daha
çok hissedilen... ister büyü deyin ister enerji, ne ad
vereceğimi bilemediğim ama hep çekimine kapıldığım
bir güç...

Beni yıllar sonra bugün okulumdan, şehrimden,
ülkenden kilometrelerce uzaktan hâlâ kendine bağlayan
bir güç, öylesine kuvvetli...

Bir sınavla başlayan beraberliğimiz on yıl sürdü.
Beraber geçirdiğimiz son günün üzerinden de yıllar
geçti. Şimdi benden yıllar sonra yeni yeni yüzleri olduğu
için biraz yabancıyorum Çemberlitaş'ı. Benim değil
artık biliyorum, yeni cevherleri varlığımdan habersiz.
Beraberliğimiz sona erdi evet, ama sadece fiziki
beraberliğimiz sona erdi, gönül birliğimiz hâlâ devam
ediyor; hâlâ Çemberlitaşlıyım bugünlerde. Hiçbir zaman
kopmadım, hiçbir zaman da kopmayacağım. Bir kere
Çemberlitaşlı olundu mu Çemberlitaşlı kalınıyormuş,
anladım...

Anılar

Aslı KUZGUN / 59. Dönem

Çemberlitaş'tayken hayatımın en güzel yıllarında olduğumu düşünmek için çok sebebim vardı. Her şeyden önce, bu kadar samimi insanlarla bir arada olabileceğim bir başka ortam düşünemiyordum. Bu samimi ortamın tek katkısı eğlence değildi elbette. Etrafınızda üretim yapmayı, etkin olmayı motive eden öğretmenleriniz ve arkadaşlarınız olunca, yedi cihanın en durgun insanı bile olsanız, gerçekten bir şeyler yapmak için heyecanlanabiliyorsunuz. Meşguliyeti sevmeyen ben bile, basketbol antrenmanından konser organizasyonuna koşturup dururken hiç ummadığım kadar mutlu oluyordum. En önemlisi de bu kadar etkinliğin içinde hata yapmaktan korkmuyor olmaktı. Çemberlitaş tramvay durağında iner inmez gerçekten güvende olduğum bir yere gidiyor olduğumu biliyordum. Bugün, hayatımın en güzel yıllarını lisede bırakmadığıma ikna oldum. Ancak, karakterimde imzası olan Çemberlitaş kültürünü hayatım boyunca taşıyacağımı, yıllar sonra bile bu kültürü paylaşan insanlarla aramızdaki bağın yerini başka bir şeyin tutamayacağını biliyorum. O yüzdendir ki Çemberlitaş'a her yolum düştüğünde kendimi evimde hissederim. Bugün hala yanımda olan sevgili arkadaşlarıma ve öğretmenlerime teşekkür ediyorum.

DAHA DÖNGÜSÜNE DİRENMEYE BAŞLADIĞIM YER: ÇEMBERLİTAŞ

Muhterem SEMİZ / 57. Dönem

Bundan 10 sene önce, lise yılları ve anıları hakkında dönüp lise dergisine küçük bir selam vereceğimi ben de hayal edemezdim!

Korkarım, hayat fark ettiğimizden daha hızlı akıp gidiyor ve geri dönüp baktığımızda böyle güzel anılar biriktirmiş olabilmek henüz 25 yaşında dahi insanı çok şaşırtabiliyor!

Herkese merhaba,

Ben Muhterem. 2013 yılında Çemberlitaş Anadolu Lisesinden mezun oldum. Mezun olduktan sonra daha nice eğitim kurumları, işler, arkadaşlıklar ve aşklar hayatıma girdi tabii ama Çemberlitaş'ın tüm bunlardan önce oluşturduğu o temelden bahsetmek isterim.

Lise yıllarının henüz başında, ben de "Lise çok önemli" nasihatlarını sık sık duydum. Bu söylemi hala epey yüzeysel bulmama rağmen haksız olduğunu söyleyemem!

Ortaokul gibi bir deneyimden sonra, yüz yıllardır tarihi olaylara tanıklık etmiş; adeta şehrin göbeğinde bir okulda bambaşka hikâyelerden bir araya gelmiş onlarca yaşının arasında büyümek öyle çok şey kattı ki. Her gün tarihi yarımada "Okuldan sonra ne yesek?" diyerek yapılan sokak keşiflerinin Sanat Tarihi okumama etkisi olmadığını kim söyleyebilir!

Her zaman "daha iyisi" olan bir dönemde yaşıyoruz. Daha iyi okullar, daha iyi arkadaşlıklar, daha iyi işler, daha iyi evler, daha iyi, daha daha... Bu daha döngüsüne direnmeye başladığım yer, Çemberlitaş yılları oldu ve tam bu noktada benim için hala bu kadar önemli. Çünkü hem kendimi hem hayatı masaya yatırdığım her defasında bana yepyeni şeyler öğreten arkadaşlarım, "Coğrafya dersleri; dünyada nasıl durduğunuz ile ilgili olabilir" diyen öğretmenlerim, hayat üzerine düşünebilecek ve konuşabilecek epey zamanım oldu.

Lise yıllarına fazlaca güzelleme yapmak değil amacım, okulun ilk haftasında sadece kız öğrencilerin küpelerini çıkarması için ayrıştırılması hala saatlerce konuşabiliriz!

Ama tüm bunların yanında, hayat değerlerimizin vücudumuza en hızlı ve derinden yerleşmeye başladığı lise yıllarında saatlerce güldüğünüz, 10 sene sonra dönüp "Acaba neye o kadar gülüyorduk" dediğinizde yeniden gülmeye başladığınız dostlara kapınız açık olsun.

Hatta o arkadaşlarınızla 17 yaşında binlerce Türk Lirası kapı kapı toplayıp bir festival yapma hayaliniz olsun! Kim bilir dönüp fotoğraflara baktığınızda kendinize kocaman bir "Bravo bize!" dersiniz.

Gönlünüz ve zihniniz tüm yeniliklere ve farklılıklara açık olsun çünkü lise yılları, tam olarak sizin için daha iyisini arayabileceğiniz ve defalarca fikir değiştirmekten hiç korkmayacağınız bir dönem.

İşler hayatta sarpa sarmadan, tüm heyecanınız ile keyifli lise günleri geçirmenizi umuyorum. Keyifsizse de üzülecek bir şey yok, okulun kori dorunda ağladığımı hatırladığım birkaç problemi bu zamana kadar çözmek bana çok iyi geldi!

Sevgiyle...

ANKA'YIZ BİZ

Yüstra ALGÜL / 64. Dönem

10. sınıfın ilk dönemi... Ben, Zeynep, Bahar, Pelin ve Hazal beden eğitimi dersinde erkeklerin futbol maçını izliyoruz. Sonra diyoruz ki "E biz neden oynamıyoruz?"

Hüseyin Hoca'dan bir top istiyoruz ve küçükken sokakta erkeklerle top koşturan biz, Çemberlitaş'ın ilk kız futsal takımını kuruyoruz. Hem de ne takım! 9-0 yenilmek mi dersiniz, karşı takımın topu kalemize girip gol olmasın diye topu elle tutmalar mı dersiniz (Elif, bu hayatım boyunca unutamayacağım en masum ve trajikomik olaydı), attığımız her golde sarılıp ağlaşmalar mı dersiniz...

Biz bu takımı kurduğumuzda içinde gireceğimiz her maçı alabileceğimiz umudu var mıydı hatırlamıyorum ama nasıl heyecanlı olduğumu, sabırsızlıkla seçtiğimiz formaları Bahar ve benim dışımda kimsenin beğenmediğini, ilk maçımızda kalbimin küt küt attığını hayatım boyunca hatırlayacağımı biliyorum.

İlk maç demişken, biz ilk maçta 9-2 yenildik. Evet, 9 gol yedik ama bunu kendimize yediremedik ve maç sorumlusuyla yaptığımız küçük bir antlaşmayla(!) bu skoru 9-7 olarak değiştirdik. Okula dönerken de o 7 golü aramızda paylaşırıp arkadaşlarımıza ballandıra ballandıra anlattık. Ama birkaç gün sonra bu pembe yalanı devam ettirmeye vicdanımız elvermedi, daha fazla dayanamayıp Müdür Bey'e olayı anlattık. Bize "Siz turnusol kâğıdı gibi çocuklarsınız." dedi. O an aklımızdan sadece "Acaba bize kızacak mı acaba hiç söylemese miydik?" düşünceleri geçtiğinden "turnusol kâğıdı"nın ne ifade ettiğini anlamasak da odadan çıktığımızda rahatlamış hissettik. Zaten 9-2'den sonra 7-0, 9-0 gibi skorlarla da karşılaştığımızdan artık dürüst olmamız gerektiğini öğrenmiş olduk :)

Maçlarımız genelde saat 10-11 civarı olurdu ve biz o saate kadar derslere girmezdik (Durun hemen kızmayın hocalarım, sporcuların biraz ısınmaya, kahvaltıya falan ihtiyacı olur). Börekçiye gidip kıymalı böreklerimizi bir güzel yer, sonra Gülhane'den sahile doğru yürürdük. İnsanların şaşkın bakışları eşliğinde halay çeker, Pelin'le yöresel danslar yapar, enerji toplardık. Sonra bizi maçı yapacağımız yere götürecek servise binerdik ve başladık dualara. Pelin -hem kaptanımız, hem kalecimiz, hem duacıımız- maçı kazanma duasını yapar, biz de ellerimizi açar 'Amin' derdik. Maç yapacağımız okula her zaman sağ ayakla girer, yoksa uğursuzluk geleceğini düşünürdük (asla kabullenmiyoruz diğer takımın bizden iyi olduğunu tabii).

Yedeklerdeyken Bahar'la beraber olmayı çok seviyordum çünkü boğazımız çatlayana kadar bağırarak tezahürat yapıyorduk. Karşı takım gol atmış bile olsa 'Atamıyoo atamıyoo!' diye bağırıp onların motivasyonunu bozduğumuzu düşünürdük. Bozulur muydu? Valla onlar gollerini atmaya devam ederdi ama biz onların morallerini bozduğumu düşünerek devam ederdik :)

Kaybettiğimiz her maçta yerlere yatıp ağladık ama her seferinde Hüseyin Hoca bize destek oldu. Başka biri olsa bizi kesin bir yerden sonra azarlardı ama Hüseyin Hoca hep bizi maçlara eğlenmemiz, farklı ilgi alanlarımız olmasının bizlere çok şey katacağını

anlamamız için getirdiğini, gol yediğimizde bize hiç kızmadığını söylerdi. Çok şanslıydık bu konuda, hakkını ödeyemeyiz...

E hep kaybetmekten bahsettim. Biz hiç gol atmadık mı? Attık hem de öyle bir attık ki bize 9 gol atan takım o golleri nasıl attığını unuttur belki ama biz, "attığım ilk ve tek golde Pelin'in beni kucağına alıp döndürmesini, golcümüz İrem'imizin bizi her seferinde nasıl gururlandırdığını, Zeynep'in korne gollerini" hayatımız boyunca unutmuyoruz.

Anka'ydı biz. Takımı kurduğumuz ilk günden itibaren kendimize bir sembol düşünmeye başladık. Çok maç kaybettik, çok gol yedik ama umudumuzu hiç kaybetmedik. Yine servis dualarımızı yapmaya, okul çıkışı antrenman yapmaya, serviste şarkılar

söyleyerek maçlara gitmeye devam ettik. Hep küllerimizden doğacağımıza inandık, hep Anka olmak istedik yani. Kazandığımız tek maçta da göğsümüzde Anka arması olan formalarımız vardı üzerimizde (Herkesin forma numarası da memleketinin plaka numarasıydı, ee memleketçilik kazanacak).

O gün o maçı aldığımızda kaybettiğimiz maçlarda döktüğümüzden daha çok gözyaşı döktük, o kadar sevinçliydik ki inanamıyorduk bile gerçek olabileceğine. Ama gerçektir. 12. sınıfa geçerken "Bu sene sınav senesi, acaba bu sene maçlara katılmasak mı?" demiştik ama verdiğimiz en doğru kararlardan biriymiş katılmak. Galibiyet getirdi bize, daha fazla nasıl mutlu edebilirdi ki?

Hiç unutmam bir kere yine kaybetmiştik. Bizi yenen takımın da servisi yoktu. Dayanamadık aldık servisimize onları, gidene kadar da son ses müzik açıp bağıra bağıra şarkılar söyleyip eğlendik yanlarında, sanki biz kaybetmemişiz gibi. Sonra onlar indiler, kapattık müziği, başladık ağlamaya. Ne olursa olsun kaybettiğimiz için üzüldüğümüzü belli etmedik o gün, içimiz kan ağlasa da...

Şimdi düşünüyorum da o gün o takımı kurmaya karar verseydik lise yollarım haberim olmadan eksik geçecekti. Çok şey öğrendik o kadar yılda, o kadar maçta (Çok şey öğrendik derken hayat hakkında yani, futbol hakkında çok fazla bir şey öğrendiğimiz söylenemez :))

On yıl sonra da yirmi yıl sonra da hatırlayabileceğim çok güzel anılarım oldu bu takım sayesinde. İyi ki yapmışız, iyi ki...

*Ha bu arada bizim bir KUPAMIZ bile var. 4.lük kupası. Kaç takım arasından dördüncü olduğumuzu söylemeyeceğim, affola :)

İYİ GECELER

Beste KAYA / 61. Dönem

Kartal bir arabanın arkasında bayat gofret satıyorlardı. Aynı arabada taksitle çarşaf sattıklarını, PVC kaplama yaptıklarını da biliyorum. Elimdeki poşet vanilya kokuyor. Ölmemiş vanilya. Asfalt gözüme daha da gri geliyor. Şehrin cellâdı asfalt, her gün ezdiğimizi sandığımız. Kahrol düşman!

Bahçeye açılan kapıdaki zile basıyorum. Parmak izi çukurunun yanında babamın adı yazıyor: Ulvi Parlak. Ulvi Parlak No: 1. Askılı çantam yere çekiyor. Gofret poşetinin olduğu elimle tekrar zile basıyorum. O kulağı üç saniyelğine taciz eden zırrrr sesini bekliyorum. Hay aksi, bizimkiler ölmüştü ya. Halbuki sabah çıkarken hatırlatmıştı annem “Kızım bak biz bugün ahirete gideceğiz babanla, anahtarını unutma.” Doğru ya, nasıl unuttum!

Askılı çantamın dibinden susamların ve sakız kâğıtlarının arasından çekip alıyorum anahtarı. Asfalta sabah kahvaltılıklarımı tattırıyorum. Simit şu kentte ne büyük nimet. Halka halka, halka halka... Ben bu adımları biliyorum. Ayaklarımın ve bacaklarımın koordine işleyişi, akşam ezanını okuyan hocaya küsmüş çocukluk adımlarım. İsteksiz, yorgun. Sıcak yemek buharına da hasret. Birazdan karnımın doyacağından, koca bir bardak su içeceğimden de eminim. Bahçede sandalyeler var. Boynu bükük sandalyeler. Sonbahar yağmuru ile iyice çamura, yaprağa bulanmış. Beyazı eskimiş, masaya devrilmiş, üstüne muşamba atılsa rahat edecek aslında. Bahçe bakımı öyle kolay değildir. Baba gibi güçlü eller gerekir.

Evin kapısında açmam gereken bir kilit daha var. Bu sefer hatırlıyorum kapıyı kimin açması gerektiğini. Ben. Pırıl Parlak. Masanın masa olduğu masaya bırakıyorum vanilyalı gofretleri. Kakaolu da var. Kakaolu olanlar kokmaz. Gofret gofrettir. Tıpkı insan gibi beyazı da karanlı da bir.

Bu sofa da ne genişmiş hakikaten. Annem küfrü baskardı burayı yapan adama misafirler gelmeden önce. Hani elin ayağın birbirine dolambaç olduğu anlarda. Mübarek herif, burada koskoca yer var, versene birazını mutfığa. Küfrü de aklıma gelince gülüyorum şimdi. Kahve üstü köpük gibi keyifleniyorum. Annem aydın bir ev hanımıydı. Küfür de eksik olmazdı ağzından. Aman beni kim duyacak derdi, ben sus işareti yaparken. Aynı zamanda da kıkırdamama engel olamazken. Ben küfür sevmem,

biri duyacak diye mi acaba? Ne zor kestirmek neyi neden yapmadığımı. Ya da bilmek neden yaptığımı.

Aynaya bakıyorum. Pırıl eve geldi. Pırıl okuldan değil işten döndü. Ben. Ben. İnanmak için yanaklarını sıkıyorum. Aynadaki ile dokunduğum bir mi öğrenmek istiyorum. Ya aynadaki gerçek ya ben.

Bu sıçan gibi saçlarla mı dolaşmışım bütün gün? Otobüsteki oğlan ondan bakmadı demek ki yüzüme. Yoksa neden bakmasın bana? Badem gözlerim, sırma saçlarım. Aynı Ayla Parlak. Aynı annem.

Aynayı hatırlıyorum. Anneannem ölünce verdiler. Yadigârımış. Annem çalışırken almış. Şimdi antika derler. Annem o zaman sekiz liraya almış, o zamanın parasıyla. Yengem al götür kızım dedi. Yengemi de sevmem ya. Cenazede güzel irmik kavurmuş. Herkes eline sağlık dedi. Benim irmik helvası yiyecek halim yoktu. Hangi cenazeydi? Anneanneminki mi bizimkilerinki mi? Yıllar sonra her cenaze birbirine benziyor. Feryat edenler aynı, kapı önündeki ayakkabılar aynı, hatta inanır mısın yağmur bile aynı. Tabut, tavuklu pilav, tulumba, ev terliği, eşarplar, küçük dua kitapları, okunacak sular, abdest suları, göz suları, hepsi aynı. Ölen farklı, ölmesi aynı.

Ellerimi yıkayayım. Dışarıdan geldin mi önce el yıkanır. Bu el yıkamasını da hatırladım. Topa vuran yerlerin kırmızı kesildiği, sabunun çamura dönüştüğü el yıkamaları. O gofret satan Kartal geçmeseydi yanımdan hatırlamazdım çocukluğumu. Çünkü ben onu da öldü biliyorum.

Masaya geliyorum, gofret yiyorum. Bayat gibi duruyor. Ağzda katır kütür sesler. Koskoca evde bir dişimden sesler. İnsan kendini duyunca irkiliyor. Ne korkunç kendini duymak, kendini görmek her fırsatta. İş de olmasa, oyalamasam kendimi, bastırmasam ölenleri, böyle hep kendimi duyurum. Ne fena, ne fena. Bir şey de diyemezsin kendine, deli demesinler diye.

-Pırıl, dolapta taze fasulye var kızım, yesene.

Sahi dolapta taze fasulye var. Tencereyi ötüme koyuyorum. Bir de kaşık. Taze fasulye mis mis...

-Pırıl tabağa koysana onu, oradan yenir mi hiç?

Tabağa koysa mıydım acaba? Yok ya, böyle iyi, bulaşık da çıkmaz hem. Taze fasulye mis mis.

Kalkıp tabağa koydum. İki kaşık daha aldım, doymu-

şum. Tek başına ne yesen, hele tabağın masada tek olduğu zaman ne yesen, zehir.

Gofretleri yanıma alıp odama çekiliyorum. Mahallenin sesi kesilmiş, sokak lambası mesaiye başlamış.

-Çiçekleri suladın mı Pırıl?

- Anne çok yorgunum. Daha geçen gün suladım.

Başımı yastığa koydum, tavanı izliyorum. Rutubet. Kimse havalandırmıyor evi tabii. Yarın işe gitmesem mi acaba?

-Bu dosyalara bakarsın sayımdan önce.

-Peki İhsan Bey.

Hem işe gitmedin mi fena. Koca evde dön dur.

-Gofreti de bitirmiştin. Bize hiç bırakmadın mı Pırıl?

-Evet baba, sen tatlı sevmezsin ki.

Ne zor dik durmak, göğüs germek bu tumturaklı hayata. Hiçbir şey yapmasam ne iyi. Yok, yok. İşe gitmedin mi fena.

-Öyle kızım, bu devirde herkes ayaklarının üstünde durmalı.

Dedim ya, annem aydın bir ev hanımı. Çok yorgunum. Şimdi uyumalı. Alarm 6.40, saat 22.20. İnsan uykusunu almadı mı fena. En az sekiz saat uyuyun diyorlar. Anne, baba! Ben yatıyorum, bir şey diyor musunuz?

Bahçeye açılan kapıdaki zile basıyorum. Parmak izi çukurunun yanında babamın adı yazıyor: Ulvi Parlak. Ulvi Parlak No: 1. Askılı çantam yere çekiyor. Gofret poşetinin olduğu elimle tekrar zile basıyorum. O kulağı üç saniyelikine taciz eden zırrrr sesini bekliyorum. Hay aksi, bizimkiler ölmüştü ya. Halbuki sabah çıkarken hatırlatmıştı annem "Kızım bak biz bugün ahirete gideceğiz babanla, anahtarını unutma." Doğru ya, nasıl unuttum!

Çizim: Ayça KARADAYI

MEKANİK

Arhan UZUN

Kaçıyorum, çünkü hayatım buna bağlı,
Geçiyorum gri binaların arasından,
Daha önce hiç çıkmadığım caddelere,
Peşimde de bir makine!

Bana yaklaştıkça makinenin çarkları,
İğrenç bir neşeyle tıkırdadı,
Ve tam beni yakalayacakken,
Bir bina gördüm sakinleri benim gibilerden.

Girdim binaya ve
Peşimden geldi benimle makine,
Çarklarının arasından sızan kan,
Koyu bir göl oluşturmuştu zeminde.

Merdivenlerden yukarı çıkarken,
Çaresizce arkama baktım,
Makine katletmekle meşguldü dostlarımı,
Buna rağmen fark etti çatıya çıktığımı.

Çatıda sıkıştırdı beni,yaklaştı yavaşça,
Sürekli yakalanıyordum,kaçmaya çalıştıkça,
Makine yaklaştı,içimi bulandırdı sızan yağı,
Gittikçe daha cazip geliyordu, atlaması aşşağı.

Makine ellerini koydu omzuma,
Tırnakları çizdi göğsümü,
Sonra sarıldım soğuk boşluğa,
Dedim "İnsanlık buysa yeğlerim ölümü"

Çizim: Rumeysa BORA

İÇ İÇE

Elif PİRE

Herkes işinde gücünde.
Kimi doğmadan mutlu
Kimi zorla öğrendi umudu
Kaybolmaya başlayalı beri
Hayat, hayat içinde.

Herkes ekmeğinin peşinde.
Kimi göğe açtı ağzını,
Kimi dağları parçaladı.
Hepsinin payına lokma düştü
Açlık tokluk içinde.

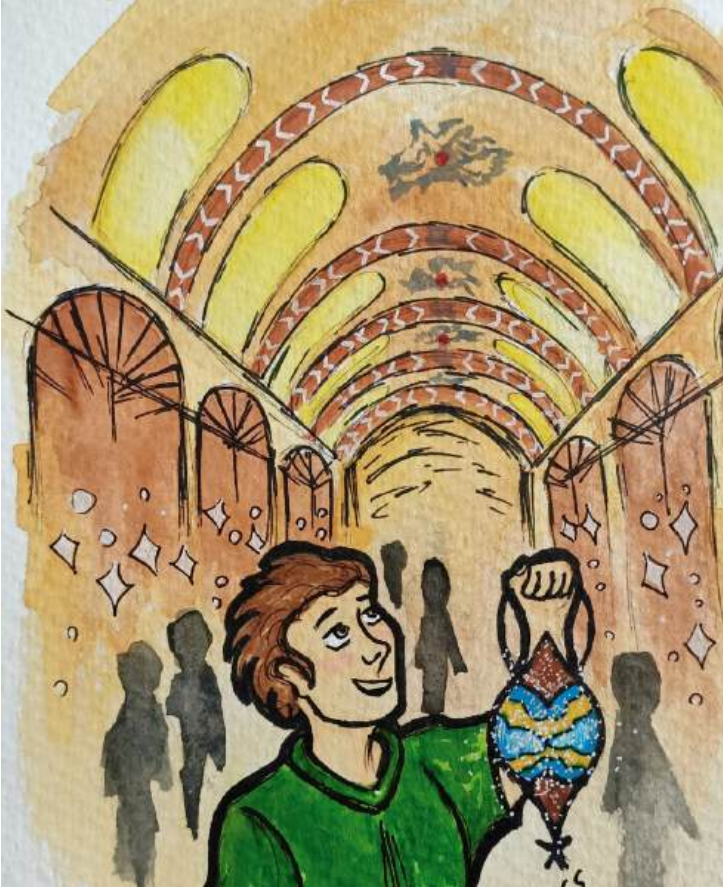
Herkes dünya derdinde.
Hepsi ölümden korktu
Hepsi ölümü unuttu.
Bazısı insanca yaşadı,
Bazısı kendince insandı.

Gün gelince hepsi yok oldu.
Onların yerini dolduracak boldu.
Ne adı kaldı ne hatırası hiçbirinin.
Bir tek toprağın soğuk mahzeninde
Yapımı başladı dev bir beden
İnsan, insan içinde.

Çizim: Ayça KARADAYI

20 ÇAL SOKAĞI

Çizim: Rumeysa BORA

İnsanlara Açıldığım “Kapalıçarşı”

Haktan ÖZEK

Hepiniz bilirsiniz, destansı bir güzelliği vardır Kapalıçarşı'nın. Etrafındaki rengarenk lambaları, el işi halıları, motifleri silinmiş duvarları, kırık çıkık yolları, yüzlerce yemek dükkanı, her dilin konuşulduğu ortamı ve elbette çıraklıktan itibaren orada büyüyen esnafları ile güzel bir hayat okuldur burası. Her giren kişinin söylediği "Ay, burası labirent gibi. İnsan buradan çıkamaz." lafları da cabası. Kimsenin tepedeki tabelalara bakmadan dolaştığı, bizlerin de tüm yolları ezberlediğimizi sanan yerli ve yabancı turistlerin aksine, aslında kimsenin bilmediği başka bir tarafı da vardır buranın. Bazen kestirme olarak bazen de merakımızdan gezdiğimiz bu yere ilk defa çalışma amacıyla gidecektim. 8.sınıf yaz tatilimin başıydı, hiç unutmam çünkü doğum günümde başlayacaktım çalışmaya. Her zaman girdiğim bu çarşıya ilk defa başka bir taraftan bakıyordum. Dükkanlar bir farklı geliyor, esnaflar bu sefer arkadaşım gibi geliyordu bana. Belki yüzlerce kez girdiğim ana caddeden çıkmayacak ve 10 saat burada bulunacaktım. Artık büyüdüğümü söyleyen babam bana "Evde yatacağın sosyalleşeceğin, yeni insanlar tanıyacağın ve sıcaklığını hissedeceğin bu ortama alıştın mı bırakamazsın." demişti. Ah bu yeni insanları tanıma ve sosyalleşme korkusu... Hem de bu seferki kişiler yabancı olacaktı. Patronum Şenol Abi Kapalıçarşı'nın ender bulunan insanlarından. Buradaki bazı kişilerin paraya bayıldığını bilmeyen yoktur, turistlere başka etiketler söyleyip ülkemizi yanlış temsil eden insanlar da mevcut maalesef. Fakat Şenol Abi istisnadır. Bu dışarıdan bakıldığında çok güler yüzlü ama içten türlü numaralar çeviren kişilerin aksine o farklıdır. Tanıştık ve bana müşteriler konusunu anlattı. Bana bir nevi " Kapalıçarşı'nın Yazılı Olmayan Kuralları" nı söyledi. İlk kural gülümsemektir, "Güzel, içten bir gülümsemenin açamayacağı kapı yoktur." dendi. Farklı ülkeden gelen bir insanın

önce samimiyeti ve dürüstlüğü istediğini öğrendim. Burada ilk olarak "Oo, yeni çırak hoş gelmiş" diye karşılanır ve samimiyetin ilk adımı ile burada karşılaşırsınız. Çaycısının bile 50 yılının geçtiği burada herkes esprilidir. Bir anda "Corona'ya karşı çay?" diye birisi sorabilir ya da fiyatından %90 indirim isteyen komik olduğunu sanan Çinli insanlarla da karşılaşabilirsiniz.

Ben de gülümsemeye çalışıyordum; o kadar yapmacıktı ki, dışarıdan bakan bir insan dışı kontrolüne gittiğimi sanabilirdi. Şenol Abi ise başka bir şey söylemeden içeriye girdi. Tek başıma dükkanda duruyordum. Burası okuldur demiştim, evet ama burada kimse size şunu şöyle yap tarzı öğretmez. Her şeyi yaşayacaksınız, hem de hiçbir şey bilmeden. Aynen bu şekilde gelişimin 15. dakikasında gülümsemekten başka bir şey yapamam gibi. Ne yapacak ve ne söyleyecektim? Sosyalleşmek ve yeni insanları tanımak aşırı korkunç ve zor geliyordu. Bir işe başlarken yaşadığımız o korkutucu ve gerilimli anlar hiç unutulmazdı ve bunu hissediyordum. Uzaktan bir Çinli kafile gelmişti, buraya gelmesinler diye dua ediyordum. Yaklaşmış ve bakınıyordu etrafa. Zoraki bir gülümseme ile tip tip kadına bakıyordum. "Hoşgeldin desene!" diye bir ses duydum. Neydi ki İngilizcesi?

Kimse buraya mükemmel başlamamıştır. Türlü türlü rezillikler peşinizi bırakmaz, anlatamayacağım kadar çok rezillik ile karşılaştım. Aynen Çinli kadına Türkçe "Hoşgeldiniz." demek gibi. Bana söylenenleri dinlemiyordum, ilk defa canlı İngilizce konuşan biri vardı karşımda. Zerresini anlamadığım cümleye "Thank you" dedim, keşke "İndirim yapar mısınız?" diye sorduğunu bilseydim. İşte 2. rezilliğimi de yaşamıştım. Hayatımda bu kadar korktuğumu hatırlamam çünkü her gelen insandan korkuyordum, sayılar harici cümle bile kuramıyordum. Aramızda kalsın, Kapalıçarşı'nın %50 si İngilizce bilmez, hep aynı kalıp 10-15 cümleyi kullanır. Çok da şaşırmanın yanı sıra. O sorusuna yanlış cevap verdiğim kadın anlamayarak gitmişti ve ilk üzüntümü de yaşamıştım. Kapalıçarşı'nın müşteri kaçırma üzüntüsü çok kötüydü, o 50 lira bu dükkana girmeyecekti. Hayat gibidir yani burası, üzüntüleriniz ve korkularınız tecrübeye dönüşür. Tecrübenin de yaşanmakla değil yaşamakla olduğunu burada kavrarız ancak. Dil öğrenmekten öte buradan ne alacağımıza bağlıdır her şey. Korkularımızdan sıyrılmamanın tek yolunun onu yaşamak olduğunu da burada fark ettim.

3 yıldır her yaz oradayım, yorucu ama korkularımdan, telaşlımdan eser yok. Geriye baktığım zaman dürüstlüğüün önemini de burada kavramıştım. Satış yapıp dükkana para kazandırdığımızda "Bunu ben yaptım!" demenin hazzı da bir başka. Burası bir çok şeyi öğrenebileceğiniz bir okul, kaç dersinden verim alacağınıza bağlı. Yıllar geçse de burada aynı kalan tek şey, dünyanın öbür ucundan geldiğini bildiğiniz ve hayatta bir daha karşılaşmayacağınız bir insana sanki her gün gördüğünüz biri gibi hissettirdiğiniz o gülcük ve samimiyet...

Çizim: Firoza SADIQ

6 KELİMEYLE KORO

Önlemini al, maskeni tak, sosyal mesafeye uy!

EĞER KURALLARA UYARSAZ ANNEM EVDE KALIR.

Dışarıda olabilmem değerini yüreğimde hissetmek.

Ye, iç, online derse gir, yat.

Yıkılmadım, ayakta değilim, sadece yere çömeldim.

Evden çıkarken maskeni unutup geri dönmek.

Maske takmayı unutup sokağın başından geri dönmektir.

Bir neslin felaketi : Koronavirüs

“Burayı sildim mi silmedim mi acaba?”

**Canlı ders dediler,
bilgisayarı açıp uyuduk.**

Maskeyi bugün hangi koluma taksam acaba?

**Eski fotoğraflarda
maskesizliği
yadırgama
sebebidir.**

Korona en güzel gençlik yıllarının katilidir!!

Kendisi küçük, etkisi büyük bir gezgin.

Tek iyi yönü pijamalarımızı çıkarmamız gerekmiyor.

**Koronayla yaşarken halkımızın
hijyen bilinci gelişti.**

İnsanoğlunun aksine doğanın nefes aldığı günler.

Evde ekmek yapmayı zorunlu tutan süreç. Hayat uzaktan, dışarısı tuzaktan, biz hicranda.

Bana ilk kez okulu özlettiren şey.

Yıkılmak için çok geçerli bir sebep

Dünyada gramı beş, bize zarı keşmekeş

Okulların tatil olmasını değil açılmasını beklemektir.

Oy korona korona sakın girme korona

Kendimi daha iyi tanımamı sağlayan süreç

Çin'den başlayıp tüm dünyayı turlayan korona.

Tek vakadaki endişenin vaka artışıyla azalışı

Dört duvar arasında hayatındaki unsurları sorgulamak.

ONAYLA YAŞAMAK

Karantinada muvaffakiyetsizleştiricileştiriveremeyebileceklerimizdenmişçesine gibi bir sözü ezberlemektir.

Kalabalık metroda aksırıp birden yapayalnız kalmaktır.

Kalabalık metroda aksırıp birden yapayalnız kalmaktır.

Mesafeliydik göntülden, göntülden nefret ettik mesafeden

Anne bana yeni
dezenfektan al lütfen!

Maskenin boğukluğu dışında benlik sıkıntı yok...

Pozitif insanlardan negatif insanlara yönelme hâlidir.

Artık maske takana değil takmayana şaşırılmaktadır.

Gelecek neslin yaşayacağı hayatın fragmanını izlemektir.

Ne çok dezenfektan ve maske sığdırmışsın hayatına.

Yanından maskesiz biri geçtiğinde nefesini tutmaktır.

İnsanın hayat denklemiyle oynayan bilinmeyenle savaşmaktır.

Ölüme bir maske kadar uzak olmak.

Pandemi, zombi, meteor, dinazor fark etmemek.

İçimizi ısıtan o gülümsemelerin maske altında kalmasıdır.

Kendimizi köşeye çekip hayatımızı sorgulamaya başlamak.

Asosyal yaşamı benimsemenin verdiği psikolojik zorluk.

Okul tatili hayallerimizin,
hayatımızın hatası olması

Sıkılmaktan sıkılmak gibi bir belaya düşmek

Genliğimizin kötü bir döneme denk gelmesidir.

VARLIK

Hale TERZİ

'Su'yu insana benzetmişti. Bir sürü insan vardı. Bir oraya bir buraya koşuşturuyor, hayatta kalmak için mücadele veriyordu. Onlar ölmek için hareket ettikçe arkadaşlarının 'toprağa' karışmasını izlemek zorunda bırakılıyorlardı. Sonunda işleri bitiyordu, aralarında kayıplar olsa da birçoğu hala buradaydı. "

Yatağın içinden çıkmamıştı daha ama aklını yiyip bitiren düşünceleri bugün farklı bir yöne kaymıştı: Varlığına. Kalbindeki o sıkıntıyla kalktı yatağından. Saçları da içindeki karmaşadan olsa gerek dağılmıştı.

Hareket etmek istemese de kendini zorladı, artık onunla yaşamayan annesi burada olsaydı onu yakasından sürüklerdi. Bir elini yakasına koydu, çekiştirmeye başladı.

Mutfağı derli topluydu. Sabah onu ayıltacak şey kahve olduğundan ısıtıcıya ona yetecek kadar su koydu. Isıtıcının başına geçti ve suyun kaynayışını izlemeye koyuldu.

"Su"yu insana benzetmişti. Bir sürü insan vardı. Bir oraya bir buraya koşuşturuyor, hayatta kalmak için mücadele veriyordu. Onlar ölmek için hareket ettikçe arkadaşlarının 'toprağa' karışmasını izlemek zorunda bırakılıyorlardı. Sonunda işleri bitiyordu, aralarında kayıplar olsa da birçoğu hala buradaydı.

Isıtıcının tık sesinden sonra hikâyeyi sonlandırmak için kahveyi koyduğu kupasına dökmeye başladı "su"yu.

Birkaç ölü daha verdiler.

Güzelce karıştırdıktan sonra bir yudum kahveyi dudaklarından içeri kabul etti.

O kadar çaba, büyük adamın daha da büyümesi içindi. Hayatta kaldığını sananlar daha acı bir ölümün kucağında verdiler son nefesini.

Kahveyi yudumlarırken böyle düşünse de kendisinin su kadar şeffaf olamayacağını düşündü. Bunca sene ruhu yeterince kirlenmişti, şeffaflık ona uymazdı.

Onun varlığı "su"ya benzemezdi.

Masasına çoktan kurulmuştu. Bilgisayarını açtı, gündeme bakmaya başladı. Kadın cinayetleri, hastalıklar, ölümler, tecavüzler, büyük adamlar gördü. İnsanların oluşturduğu bir düzine haberdirdi.

İh, insan da olamazdı. O bu kadar canı değildi, o canı değildi. Eğer insanlık buyduysa, o tek bir harfi bile olmak istemiyordu.

İçi daha fazla kaldıramıyordu, kahvesi de bitmişti. Mutfağa gelişinden bir nebze daha enerjik bir halde odasına döndü. Hızlıca çok da dağılmamış odasını topladı. Üzerindekileri kirliye atıp kot ve gömleğini acele etmeden giydi.

Evinden çıktı, kapısını kilitledi. Gözüne çöp kutusu ilişti. Çöp kutusunu düşündü.

Bitmiş duyguların, işlerin yığıldığı bir çöp kutusu olduğunu düşündü. Ne farkı vardı ki? O da bir yığıntıydı. İçindekiler onu patlatana kadar değil miydi ikisinin de ömrü? Ya da tükenenler onları tüketene kadar.

Kapısını kilitledi.

Varlığı bir çöp kutusu da olamazdı. Anıları onun içine yığıldıkça kötü bir hale dönüşmüyordu ya da tükendikten sonra değersizleşmiyordu -en azından hepsi öyle değildi-. Oysa 'çöp' olmak farklıydı. Dışın beğenilirdi, içini 'yiyip' bitirdikten sonraysa ne içinin ne dışının önemi kalırdı. Bir daha hatırlanmamak üzere karanlığa hapsedilirdin.

İh, o ne çöp olabilirdi ne de çöp kutusu.

Sokakta adım sesleri yankılanmaya başlamıştı şimdi de. Etraftaki 'insanların' çarpık seslerine aldırış et-

meden gözlemlemeye başladı çevresini. Bir adım, beş adım, on adı- atamadı ki ayağı taşa takıldı. Parmaklarının hafif acısından kırışan gözleriyle baktığı taş ona varlığını hatırlattı.

Küçük kaç tane taş etrafa savurmuştu bu adımlardan önce kim bilir?

Ağırlığını koyamayan tüm taşlar oraya buraya saçılmıştı bazı güçler tarafından. Ağırlığını koyabilenlerse o güçlerin dikkatini çekebilmiş kolayca savrulmamıştı.

O güçlerin canını acıtmıştı, bir daha önlerine çıkmasını istemezlerdi. O yüzden de ağır taşlar savrulmadan taşınarak kesin bir ölüme götürülmüştü. Parçalanmış ve o parçalanmadan doğan küçük ve itaatkâr koyunlara dönüşmüşlerdi. Bir daha büyük bir taş olmayacak küçük taşlara.

Taş da olamazdı. Ne o kadar anlamlı buluyordu kendini ne de bu kadar hazin bir sonla son nefesini vereceğini düşünüyordu.

Belirsizlik onu o günün sonunda da yuttu.

Günler, yıllar geçti. O varlığını tamamlayamadı. Varlık onu ölümlle tamamladı. Ne o ne de ondan sonrakiler varlığının varlığını var edemedi.

“ Varlığı bir çöp kutusu da olamazdı. Anıları onun içine yığıldıkça kötü bir hale dönüşmüyordu ya da tükendikten sonra değersizleşmiyordu -en azından hepsi öyle değildi-. Oysa ‘çöp’ olmak farklıydı. Dışın beğenilirdi, içini ‘yiyip’ bitirdikten sonraysa ne içinin ne dışının önemi kalırdı. Bir daha hatırlanmamak üzere karanlığa hapsedilirdin. ”

BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK

Elif PİRE

Çizim: Müberra ÇOBAN

“Bülbülü Öldürmek”i ilk kez elime aldığımda yazarın kitabına neden bu ismi verdiğini bir müddet düşündüğümü hatırlıyorum. Bir de kitabın arkasında yazan şu sözler vardı tabii: “İstedğin kadar saksığan vur vurabilirsen, ama unutma, bülbülü öldürmek günahdır.” Bülbül ve saksığan mevzusunu pek anlayamamıştım o zaman. “Muhtemelen bir şeyleri temsil ediyorlar.” diye düşünmüştüm sadece. Her kitapta olması gerektiği gibi başlığın içeriğe dair bir ipucu olduğuna emindim ama benim merak ettiğim bülbülün kim olduğundan ziyade onu kimin neden öldürdüğüydü.

1960 yılında yayımlanan Pulitzer ödüllü roman, Amerika’nın güneyinde Maycomb kasabasında yaşanan ırkçılığı ve eşitsizliği bir çocuk kahramanın, Scout Finch’in gözünden anlatıyor. Harper Lee, kullandığı yalın ama çarpıcı dil aracılığıyla adalet, özgürlük, eşitlik ve ayrımcılık gibi temaları, Scout’ın büyüyüş öyküsüyle birlikte, iyilik ve kötülüğü hem bireysel hem de toplumsal düzeyde mercek altına alıyor. Bir ‘siyahi’nin haksız yere suçlanması üzerinden gelişen olaylar; önyargılar, riyakârlık, sınıf ve ırk çatışmalarıyla beslenen küçük kasabanın sınırlarını aşip, insanlar arası ilişkide adaletin ve dürüstlüğün önemini anlatan evrensel bir hikâyeye dönüşüyor.

Romanda Maycomb kasabasında yaşananlar, babası Atticus Finch ve kendinden dört yaş büyük abisi Jem

ile yaşayan Scout’un gözünden anlatılır. Yoksulluk, yardımlaşma, ayrımcılık, adalet, eşitlik kavramları kasabada yaşananlar üzerinden anlatılır. Tom adlı bir siyahi gencin ten rengi sebebiyle işlemediği bir suçtan yargılanışına şahit oluruz. Bu süreçte ona destek olup inanan tek kişi -ana karakterimiz Scout’ın babası- Atticus Finch isimli çok yetenekli bir avukat. Yazar, Tom ve Atticus’un adalet arayış sürecini küçük Scout’ın gözünden bize aktarıyor ki bu durum bence romanın en iyi yönlerinden biri. Çünkü bu sayede olaylara tarafsız bir şekilde yaklaşabiliyoruz. Scout dışında abisi Jem ve arkadaşı Dill’in de olaylara karşı tutumları bize roman boyunca o temiz çocuk bakışını hissettiriyor.

Roman ilk başta her ne kadar siyahilere yapılan ayrımcılıkları gözler önüne serecek gibi dursa da yalnızca bu konuya değinmekle kalmıyor. Sayfalar ilerledikçe Scout’un gözünden yaşanan birçok adaletsizliğe de şahit oluyoruz. Scout, yaşadığı döneme de bakılırsa yaşıtı olan kızlardan çok farklı. Düşündüğünü insanlara doğrudan söyleyen, doğruları uğruna her türlü kavgaya girmeye hazır ve oldukça meraklı bir kız çocuğu. Tabii bu durum başta halası olmak üzere çevresinde yaşayan bazı insanların rahatsız ediyor. Neyse ki Atticus gibi bir babası var Scout’ın. Ben de dahil olmak üzere kitabı okuyan birçok

kişinin en sevdiği karakterlerden biri Atticus. Çünkü o hem çok iyi bir baba hem de çok iyi bir avukat.

“Atticus bana sıfatları kaldırırsan gerçekler kalır demişti.” Bana göre kitabı en güzel özetleyen sözlerden biri bu. Yazarın roman boyunca bize sorgulatmak istediği şeyi adeta yüzümüze çarpıyor çünkü: önyargılarımızı. Ne kadar doğru aslında. Herkes bizim onlara yüklediğimiz sıfatlardan ibaret. Biz insanları nasıl görmek istersek öyle görüyoruz. Günümüzde insanlar insan olmaktan çok marketlerdeki ambalajlı ürünler gibi muamele görüyorlar ve yine birbirlerine öyle muamele ediyorlar. Elbette hayatımıza alacağımız insanları seçerken onlarla ilgili birtakım fikirlere sahip olmak isteriz ve bize uygun olup olmamalarına bakarak iletişim kurarız. Bu en doğal hakkımızdır. Peki, neye göre yapıyoruz bu muamele işini? Asıl sorun burada ortaya çıkıyor ben- ce. “Sen etrafındaki insanlara karşı çok kırıcsın.” diyerek karşımızdaki kişiyle aramıza mesafe koyarsak kimse kötü bir şey yaptığımızı söyleyemez. Ama bu durumun tam aksine romanda gerçekleştiği gibi kendi seçemediği bir bedeni taşıyan masum bir adamı, fikirlerini korkusuzca dile getiren küçük bir kıızı ya da sadece insanlarla iletişim kurmaktan korktuğu için kendi kabuğuna çekilen yalnız birini değersizleştirme hakkına hiçbirimiz sahip değiliz.

Kitap boyunca çoğu karakterin diğerlerinin önyargıları yüzünden anlaşılmadığını, daha doğrusu kendisini anlatmaya fırsat bulamadığını görüyoruz. Bu önyargılar zincirinin ilk halkası da Arthur Radley. Scout’ın abisi Jem de tüm olayların, onların deyimiyle, Öcü Radley’i evinden çıkarmaya çalışmalarıyla başladığını düşünürken pek haksız sayılmazdı. Buna rağmen bana göre olayların görünen yüzü her ne kadar bu girişimle meydana gelmeye başlasa da asıl sorun onlarca hatta yüzlerce yıl önceden oluşmaya başlayan şiddet ve sevgisizlik zincirinde gizli. Yani durum birkaç kişiyi etkilemenin de ötesinde milyonların hem meydana getirdiği hem de acısını çektiği bir “insan olamama” sorunu. O yüzden adaletsizliğin darbesini alan sadece Tom değil, tüm insanlık. Neden mi? Çünkü gerçek insan hani o dilimizden hiç düşürmediğimiz “eşref-i mahlûkat” sıfatının arkasına sığınıp, her şeyi yapmayı kendisinde hak gören -buna kendi isteğine göre diğer insanları “aşağı insan” görmek de dahil- değil, bilakis bu sıfatın hakkını vermeye çalışıp kendi dışındaki diğer canlıların da ne kadar kıymetli olduğunu bilendir. Gördünüz mü? Konu yine dönüp dolaşıp sıfatlara geldi. “Ben iyi bir insanım.” demekle iyi olunamayacağı gibi birine sadece ten rengine bakarak “Sen değersiz bir insansın.” diyerek de o kişiyi alçaltmaz, sadece kendi “insanlık” değerimizi ayaklarımız altına alırız.

Atticus Finch, yaşadığı dönemde bunların farkına varabilen nadir yetişkinlerden biri. Tabii bu farkındalığı dolayısıyla süregelen düzeni kabullenmeyi değil, yanlışlar-

la mücadele etmeyi seçti. Mücadelesi boyunca birçok kişi yoluna taş koymaya çalışsa da yolundan şaşmadı. Açıkçası adaletin peşinden böyle koşması ve işini en iyi şekilde yapmaya çalışmasıyla beni kendisine hayran bıraktı. Zaman zaman Tom’un bile umudunu kaybetmesine rağmen o asla pes etmedi. Karşı tarafın Tom’a iftira attığını bildiği halde çizgisini hiç bozmadı, akıllıca çözümlerle haklılıklarını ispatlamaya çalıştı. Zaten bütün mahkeme sahnesini tek nefeste okudum diyebilirim. Özellikle çocukların da duruşmayı dinlemeye gelmeleri ve beyazların yanında oturacak yer bulamadıkları için siyahilerin yanında oturmaları çok güzel bir detaydı. Ama şüphesiz o bölümün en vurucu anı Tom’un ona çöp gibi davranan karşı tarafın avukatına söylediği şu sözlerdi: “Yaptığım şeyi kabul etmekten değil yapmadığım şeyleri kabul etmek zorunda kalmaktan korkuyorum.” İçinde bulunduğu çaresizliği ne de güzel anlatmış öyle değil mi?

Bu kitaptan uyarlanan çok güzel bir film de var. Her uyarılama filmde olduğu gibi kitabın tamamı beyaz perdeye aktarılamasa da gerek oyuncu seçimleriyle gerekse olayların anlatılışıyla film bana kitabı yaşattı diyebilirim. Özellikle duruşmanın sonunda tüm siyahilerin -tabii onların yanında oturan çocukların da- ayağa kalkarak Atticus’u salondan uğurladıkları sahnenin etkisinden bir müddet çıkamayacağımıza eminim.

“Bülbülü Öldürmek” size mutlu son vadeden bir kitap değil. Ama bir hayal kırıklığı öyküsü de değil. Kitabı ilk bitirdiğimde Atticus’un amacına ulaşamadığını hatta başarısız olduğunu düşünmüştüm. Şimdi düşünüyorum da Atticus zaten bir şeyler başarmak uğruna bu yola çıkmamıştı. Neticenin ne olacağını çok iyi bilmesine rağmen insanların kalbine bir nebze de olsa dokunabilmekten asıl amacı. Tom ve ailesi bu olaylar yüzünden yıpransalar bile “beyaz” bir avukatın da onları destekleyebileceğini anladılar. Ama en önemlisi herkes başarının sadece olumlu sonuçlar almak değil sonuç ne olursa olsun mücadeleyi hiç bırakmamak olduğunu gördü.

O yüzden benim nazarımda vazgeçmemenin ve “insanlığı kurtarma” çabasının önemli bir sesi “Bülbülü Öldürmek”.

KABUK YİYEN KEDİ

Müberra ÇOBAN

Çizim: Müberra ÇOBAN

Halk Ekmek'ten herkes bir ekmek alıyordu ama annem bana üç tane al dedi. Bir tek biz mi yiyorduk o kadar ekmeği koskoca İstanbul'da Allah aşkına! Kocaman, göbeğim kadar bir üç, anneme inat iki aldım, 3 gibi iki tane değil bir tane tümseği vardı diye düşündüm, 1 gibi sırik fasulye olamadıksa da oldu, anneme kalmamış ekmek derdim iki ta-

neyi alıp, sonra bir, sonra sıfır... Belki böyle hiç ekmek almazdık ya da ekmeğe ben değil kardeşim giderdi, o da öyle bir obur ya gider 4 tane alırdı.

Aldım dönüyorum, iki yeşillik görsün gözüm diye yolumu uzatıp parka giriyorum, parktaki çimler kaldırım aralarına taşmışlar, hepsinin üstüne inadına inadına basarak geçtim, rencide olup bir daha düzeni bozmazlar diye, doğayı zincirleyen biz değilmiş gibi bir de o saçma düzenimize de uymalarını bekliyoruz, tezatlığa bak, bunu söyleyen de uysa ya o düzene, önce kendine bir bak sen de öyle çat kaldırım arasındaki otlara, sana mı kaldı otların çıkacağı yer. Banklara oturayım

dedim ama orayı kediler mesken tutmuştu, oturduğum gibi kucağıma kıvrılıverirler diye vazgeçtim, annem sokak kedilerine dokunmama çok kızardı, küçükkendi o ama şimdi de dokunamıyorum işte, büyümemişim demek ki. Boyumun kısa kalmasındandır belki. Bu sırada kediler ekmeğin kokusunu alıp başlarını bana döndürmüşlerdi, hatta iki tanesi yanıma

geliyordu, hayır gelmeyin, kışt, kışt! Bak şuna, önümü kesiyor bir de, meymenetsiz seni! Ekmeği bağrıma basarak geldiğim yoldan koştum ta ki parktaki kedileri unutana kadar, nefesim daha fazlasına yetmemiş ve iki sokak sonra yığılıp kalmıştım, bir apartman merdivenine oturayım diye yeltendim ama kim bilir kimler nerelere bastığı ayakkabıları ile geçmişlerdir oradan, bundan da vazgeçtim, ayakta dizlerim kırık bir şekilde soluklandım. Yok, bunu da yapamadım doğru düzgün çünkü karşı kaldırımdan bu sokaktaki iki kedinin bana baktığını gördüm. Ben onlara, onlar bana bakarken biri adım attı bana doğru, gözlerimi pörtlettim; kışt, sana da kışt, hepinize kışt! Bu sefer hedefim belliydi, adım-

larım hedefime ulaşana kadar gram yavaşlamadı, peşimden gelen kedi sokağın sonunda çoktan vazgeçmişti bile bundan ama yavaşlamayacaktım işte. Hedefime ulaştım, zile bastım, beklemeye başladım, Hâlâ bekliyorum, beklemeye devam ediyorum, yok mu kapıyı açan yani! Bir daha bastım, ay yok, kimseciklerin açası gelmemiş sanırım, Beklerken bizim sokağın kedisi Şerife de gelmiş ansızın yanımda miyavlamıştı, kalbime iniyordu sinsi şey, ne diye insanın yanına böyle yaklaşırsın ki, yine diyorum bak bu kedi sinsi. "Kim o?" Sonunda. "Benim." Ne güzel cevap değil mi, peki sen kimsin? Ben benim işte dahası ne olsun? Bana ben değilsin ama sen sana sensin, bana kimsin? Bilmiyorum. Bunu düşünürken dalgınlıkla kapıyı açarken Şerife'nin bacaklarımın arasından geçmesiyle irkilmiş, vücudum bununla elektrik şoku almış gibi uyarılmış, o an nasıl olduysa ben kapının dışında, Şerife de içeride kalmıştı. Hay ben bu işe...

Git annemlerin kızı ol sen, ben de sokak kedisi olayım bari bundan böyle. Sokak kedisi mi? Parka geri yürüdüm, nerenin kedisi olsaydım acaba, park kedilerini akşamları mamayla besliyorlar, sokak kedisi olmaktan daha iyi, sokaktakileri besleyen olamayabiliyor bazen. Evet park kedisi olmak en iyisi. Parka geldim, o oturmam dediğim banklara, kedilerin arasında oturdum ve iki ekmekten birini yarısına gelene kadar onlara yedirdim. İçini yiyorlar, kabuğunu seçiyorlardı, öyle olsun ben de kabuk yiyen kedi olurum, arkada yemek bırakmayayım bari. Hah, bir de miyavla istersen. Olur. Kedilerin doyduğunu anlayınca kalktım, tüm vücudum kirliydi, tabakalarca kirlerle kaplıydı, kedi olmak kirliydi, beğenmedim, eve geldim, zile yeniden bastım, zil mi daha kirliydi ben mi? "Kim o?" Kimsin sen? "Kedi." Tuhaf bir şekilde kapı yine açıldı, hırsız desem de mi açılacaktı acaba? Kapıyı açtım, Şerife yoktu, bir başkası kapıyı açınca sıkılmış olmalı içeride ki çıkmış gitmiş, sokak kedisi işte, ben park kedisi olmuştum, -hoş birkaç dakikalığınaydı ve vazgeçmişim sonradan da öyle yapmazdım, oranın buranın kedisi olamazdım. İçeri girdim, eve gelince bir buçuk ekmeği mutfaka bıraktığım gibi annem soru yağmuruna tutmadan duşa girdim, yeniden insan gibi hissedene kadar orada kaldım. Çıktığımda annem ekmeği sordu: "Kediler yedi." dedim.

*Beklerken bizim sokağın kedisi
Şerife de gelmiş ansızın yanımda
miyavlamıştı, kalbime iniyordu
sinsi şey, ne diye insanın yanına
böyle yaklaşırsın ki, yine
diyorum bak bu kedi sinsi.
"Kim o?" Sonunda. "Benim."
Ne güzel cevap değil mi,
peki sen kimsin? Ben benim
işte dahası ne olsun?*

KELİMELEİN AĞINDA BİR ÖMÜR

Hale TERZİ

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

Sayfaları hızlı hızlı çevirmeye devam ediyordu. Sırtında uzun zamandır baş gösteren ağrının artık onu inletmemesinden, kirden kokmasından anlaşılacağı üzere günlendir kaldırmamıştı kafasını masasından. Bir yandan tırnaklarını kemirip saçlarını yoluyor, bir yandan da kaç sayfası kaldığını hesaplarken gözlerini birer cellat olarak düşündüğü kelimelerin satırına yattırıyordu.

Cezmi kırklı yaşlarının başlarında bir adamdı. Babasından kalma ev ve maaşla geçinen, kendini tamamen kitaplara adanmış bir adam.

Cezmi kararlılık demekti, o da bu kararlılıkla hayatını dar bir çembere kıstırmıştı. Kitaplarla oluştur-

duğu dar bir çembere.

İlkokul yıllarından kalma bir travmanın etkisinden çıkamamıştı Cezmi. Aile fertlerinin ölümlerinin ardından yerleştiği amcasının evinde, bizzat öz kuzenleri tarafından yıllarca kekeme olmasından dolayı zorbalığa maruz kalmış -ki bu kekemeliği de kazadan sonra yapışmıştı diline- bu da yetmemiş okulda arkadaşları onu eğlence malzemesi yapmıştı.

Cezmi de daha ailesini kaybedişinin bilincine varmadan kendini insanlara, dış dünyaya kapatmanın bilincine varmıştı.

Kitaplara sığınan Cezmi, okuduğu kitapların içinde yaşayan biri değildi. Hayal gücü gelişmiş biri hiç değildi. Hastalıklı bir oyuna dönüştürmüştü sadece kitap okumayı. Sayfaları çevirdikçe, bitirdiği kitap yığını gördükçe, gözlerinin yanışını hissettikçe garip bir haz duyuyordu.

Küçük yaşlarından itibaren başlayan bu yolculuğu, başlarda kütüphaneleri işgal ederek, sonralarıysa amcasının başından savmak amacıyla bir anda ortaya çıkardığı baba yadigarı bir kulübeyi ona vermesiyle tüm ömrünü o kulübede harcamaya başlamasıyla hastalığını büyütmeyle devam etmişti.

Ailesini simaları dışında hiç hatırlamadığından kafasında onları hep çok iyilermiş gibi kurgulamıştı.

Okuduğu kitapların konularından bîhaberdi çünkü kitap sayfalarına o ve ailesini yazardı hayali harflerle.

Demiştım ya, hastalıklı bir oyundu bu.

Yemeden, içmeden tek derdi bu kurguyu oynatmaktı zihninde. Kekemeliğiyle dalga geçenler ona bir bahane olmuştu, kitaplarsa şeffaf bir kalkan.

Zorunluluktan doğan bir nefes doldurdu ciğerlerine, bu nefesi ciğerleri kabul etmek istemedi. Ne kaddardır havalandırmamıştı odasını? Bir saat? Bir gün? Bir hafta? Hafif bir öksürük eşliğinde kalktı masasından. Camı açarken gözü dışarıya takıldı.

Bir anne gördü, bir de çocuk. Anne bağırırken, elinde bir bebek, gözlerinden akmak için izin isteyen yaşlarla birlikte bakıyordu küçük kızını ona.

Gözbebekleri küçüldü küçüldü... Derken annesinin kızını -annesini olduğundan nereden emindi bilmiyordu, içine doğmuştu ya da öyle inanmak istemişti- kolundan tutup çekiştirilmesiyle görüş açısından çıktılar. Göz bebekleri incecik bir zar haline gelen Cezmi onlar kaybolana kadar izledi onları. Sonraysa pencereyi açık bırakıp masasına döndü. Sayfaları çevirmeye devam etti, gözleri satırlarda, aklıysa ailesindeydi.

Kurgusunun direksiyonunu hep aynı yöne kırmıştı, şimdiyse direksiyonu farklı bir yöne ondan izinsiz döndürmüştü zihni. Yıllarca aynı yöne çevrildiğinden afallayan direksiyonsa o kadar hızlı boşalmaya başlamıştı ki ne Cezmi durdurabilirdi onu ne de zihni.

Soru yağmurunun altında ezilmeye başlamıştı ruhu:

Onu sevmişler miydi?

Hiç, kel kalmadan önce kafasını dolduran saçlarını okşamışlar mıydı?

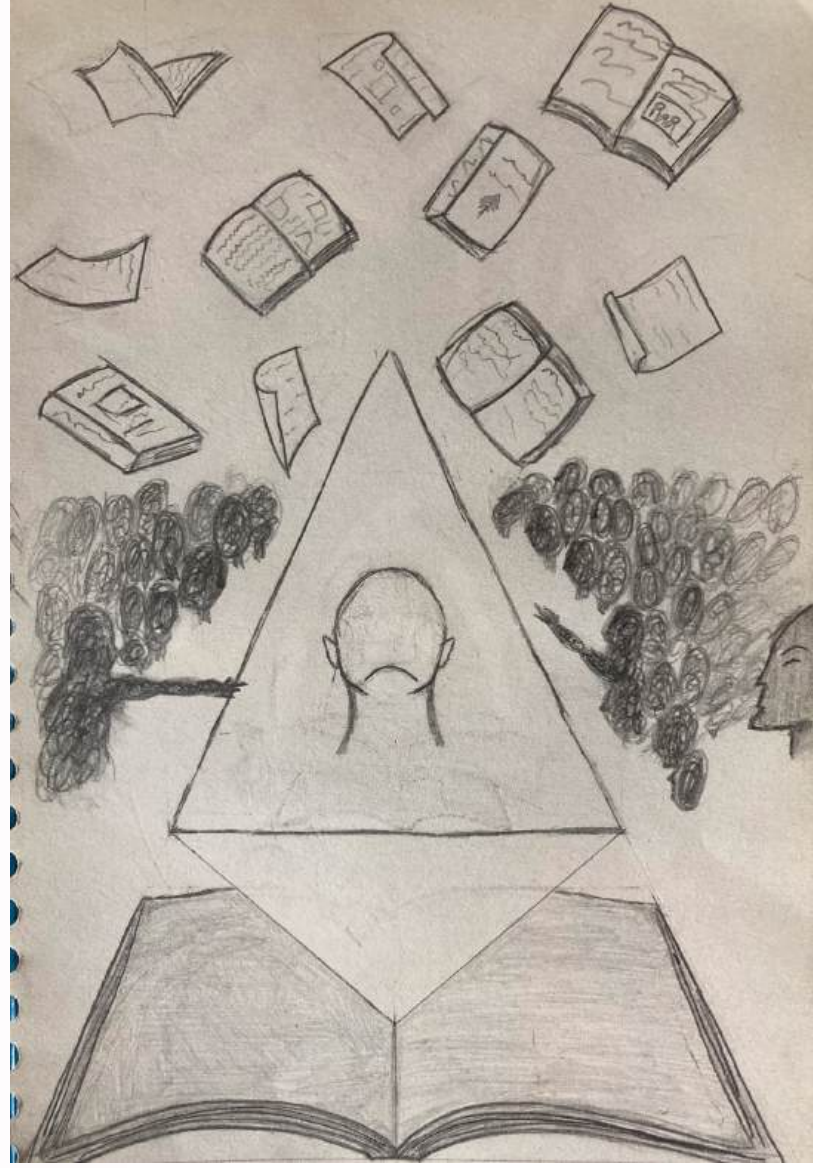
Ya da ona hep bağırılmış, şiddet mi göstermişlerdi?

...

Kalbi sıkıştı, sıkıştı. İçine aldığı ama anlamadığı tüm kelimeler kalbine bir isyan açtı. Birkaç kelime daha doldurdu içine kendini kurtarmak için ama yeni kelimeler de kısa sürede bîtap düştü.

Kalbi daha fazla dayanamadan parçalara ayrıldı. Öksürmek istedi, kalbini çıkartıp onarmak istedi. Kalbinin kırık parçaları boğazına takıldı, bu yaşa kadar hissetmediği her duygu bir bir takıldı boğazına. Ağzını kıpırdatmak bir yana artık gözlerini de oynatamıyordu. Boğazındaki kesiklerle öylece kaldı. Saatlerce, günlerce.

Aç ruhundan dolayı gözleri açık veda etmişti Cezmi. En acısı da kimse fark etmemişti.

Çizim: Irmak ALADAĞ

“ İlkokul yıllarından kalma bir travmanın etkisinden çıkamamıştı Cezmi. ”

İÇ DÜNYAMIZA AÇILAN KILAVUZ:

Herman Hesse

Müberra ÇOBAN

Bugünlerde yalnızlıktan nasibimizi istemediğimiz kadar almış bulunuyoruz, birazcık kendi halimizde kafa dinlemek istemişken ummadığımız kadar bir başımıza kalmak zorunda kaldık. Peki, kaçımız bu uzun vakti içine yönelmek için fırsat olarak kullandı? Bu yazıda Hermann Hesse'nin size bu konuda yardımcı olabileceğini göstermek istiyorum, onunla derinlere dalmanın tadının nasıl hissettirdiğini anlatacağım, hazırsanız başlayalım!

Öncelikle Hermann Hesse'yi okumak ilk akla gelen anlamı ile doğru anlamlandırılmış bir eylem gibi gelmiyor, daha doğrusu sadece okumakla kalınmıyor, bundan daha fazlasının olduğunu içine çekilince fark etmesi hiç de zor değil. Bana daha çok bireyin kendisine ulaşmasına yarayan bir kapıyı, bazen de insanın çekirdek çitlerken acısına denk geldiğinde buruşturduğu yüzü ile hızla yenisini aramasının tatlı-acı halini anımsatıyor Hesse okumak, acıyı gideriyor fakat tatlıyı almak için önce biraz acı çekirdek de gerekiyor.

Eserleri güçlü otobiyografik öğeler barındırır. "Korku" teması ile insanlardan ama ondan da çok kendisinden gelenlerden korkmak karakterlerinin ortak bileşenlerinden birisidir. Kendi ailesi gibi kitaplarındaki karakterlerinin de pek baskıcı, kendilerince "iyi" savunucusudur ve bu durum karakterin "kötü, olmaması gereken" bir varlık gibi hissetmesine neden olur. Tüm karakterlerini ortak bir paydada, Hesse'de toplayınca kendi iyisi içinde kötülenmenin ıstırabını yaşadığını, iyiyi çok uzun süreler aradığını söyleyebiliriz.

Öğrenim hayatında namı duyulmuş bir kilise okuluna gitmiş lakin gerek misyoner ailesinin baskıları gerek okulunun dayatılarına dayanamamış ve zamanında üstüne eklenen diğer durumlarla beraber hayatına son verme teşebbüsüne bulunmuş, ardından psikolojik tedavi görmesi için hastaneye yatırılmıştır. Hastanede kaldığı süreçte Hesse, psikoloji bilimine oldukça ilgi duymuş ve kendini o alanda bir hayli geliştirmiştir. İleriki yıllarda kaleme aldığı "Çarklar Arasında" da gittiği okula karşı takındığı tavrını, orada okuyan öğrencilerin genel ruh halini şu sözlerle

yansıtır:

"Pes etmeyeceksin, yoksa çarklar arasında ezilir gidersin."

Savaş bunalımının arasından babasının vefatı, üstüne eşinin ruhsal hastalıkları da eklenince kendisi bir kez daha destek almaya karar verir, tedavi gördüğü bu süreçte kendi tanımıyla 'kendi içinde cehennemi bir yolculuk' yapan Hesse asıl yapıtlarını bu hadiseden sonra meydana getirmiştir. Eserlerine bir göz atarsak "Siddhartha" diğer eserlerinden daha bir başka gelir akla, kimilerinin bir başyapıt olarak nitelendirdiği eseri oldukça ilgisini çeken Budizm ve Zen Budizm'ini kendine ruhani din arayışında iken oldukça etkilendiği bir öğreti olarak almış, bu kitabı o dönemin Avrupa'sı ve Yeni

Amerika'sında yankı getirmiştir.

"Sana ne söyleyebilirim ki saygıdeğer kişi? Aramaktan bulma fırsatını bir türlü yakalayamayacağını mı?"

Zamanında oldukça bilinen bir yazardır, tabii bilmek demek aynı zamanda çevresindekilerin en ufak bir hareketinde kuyusunu kazmak için delik araması demektir. Kitlelere sesini duyuran eseri Peter Camenzind'i övgülere boğan okur ve eleştirmenler savaş sırasında yaptığı ulusların birbirini anlama çağrısından sonra ona tavır almış ve kitaplarının basılmamasına neden olmuştur. Bu süreçte çıkardığı kitaplar el altından satılmış ve ünü bir süreliğine perde arkasında sürmek durumunda kalmıştır.

"Latif ve narin ne vardıysa içimde,

Hoyratça kırdı geçirdi dünya"

Onu her ne kadar romanları ile tanısak da aynı zamanda şair ve ressamdır, resimlerini suluboya ile yapar. Bu dalda özellikle izlenimci ve dışavurumcu bir üslupla kendini belli eder, çizgileri kesin değildir, gerçekleri sunmaktansa intibalarını göstermeyi amaçlar. Alıntılıdığım şu metin ile de sözcüklerini bir ressam edasıyla seçtiğini görebiliriz:

"Ne var ki, sözcüklerin renkleri yok, kenarları köşeleri yoktur, bir korkudan, bir tattan yoksunlar. Senin huzura kavuşmanı engelleyen de budur belki, o pek çok sözdür belki."

Onun kitaplarını okuduğunuzda sanki bir hayata seyircisiniz ama anlatılanın ötesindekileri sezinleten bir hayata;

hiç aklınıza gelmeyen ayrıntılar takılır gözünüze, mesela her gün gördüğünüz bir çocuğun bugüne karşı beklentileri, belki de bir yaşlının zaman algısı size hiç uzak düşünceler gibi gelmez. Okurken tüm anlatılanlara karşı alışlagelmiş bir hissiyat içerisinde bulunur, ardından en ufak ayrıntıları bile kendinizle özdeşleştirirsiniz, başka karakterin çaresizliğinden tutun yan karakterin üçkâğıtçılığına kadar hiçbir şeyin iyisi kötüsü mesele olmaz sizin için, çünkü okurken farkında olmadan size addedilen tüm sıfatlar bir köşeye çekilir ve siz Ben'inizle bir başınıza kalırsınız. Tıpkı onun yıllarca çalıştığı kitapçıda siz de çalışıyor, rafların arasından yine onun okuduğu kitapları okuyor, baktığı yerlerden bakıyorsunuz veyahut Gençlik Güzel Şey'deki nostalji yürüyüşlerinde yalnızlığın hüznü ve huzuruna bakıyorsunuz ve nasıl olduysa kaybolduğu orman birden sizin anılarınızla karışıyor, gerçekliğinden emin olamadığınız bir düş gibi hissettiriyor.

Kitaplarında işlenen ortak temalardan birisi de "Ben"dir. Ona göre Ben'ini arama süreci aslında onu bulmanın kendisidir çoğu kez, insanın kendisinin bilincine varması için daima kendisinin peşinde olması gerekir, işte bu yüzden de herhangi bir ideale bağlı kalan kişilerin kendilerinden uzaklaştıklarını, adeta başkalaştıklarını düşünür. Kendisi de bu konuda ibret alınası bir kişiliktir doğrusu, birçok ünlünün fikirlerini bizzat deneyimlemiş ama hiçbir zaman başkalarının öğretilerine tamamen bağlı kalmamıştır. Savaşın sonrakı allak bullak hayatında soluğu eski arkadaşı Gusto Graser'de almış, bir savaş gönüllüsüken savaş karşıtı bir düşünce savunucusu haline gelmiştir. "Demian"da kendi ruh biyografisini ortaya dökerken arkadaşı hakkında "dostum, yol göstericim" hitaplarını kullanır. Kitabın basımından daha bir yıl bile geçmeden "Klein ve Wagner"i yayımlayarak arkadaşıyla yolları ayırdığını gösterir, nedeniyse kendi geleceğinin yönetimini eline almak için onu hayatından çıkarmaktır. Başkalarının düşüncelerini düşündüğünü sanmamak için, dizginlerin kendi elinde olmasını istediği için böylesine büyük dönüşler yapmaktan gram dahi çekinmez. Şu sözlerle de özgür bir kurt olarak yaşattığı karakterlerini kendiyile bezendirerek konuşturmadan çekinmediğini gösteriyor:

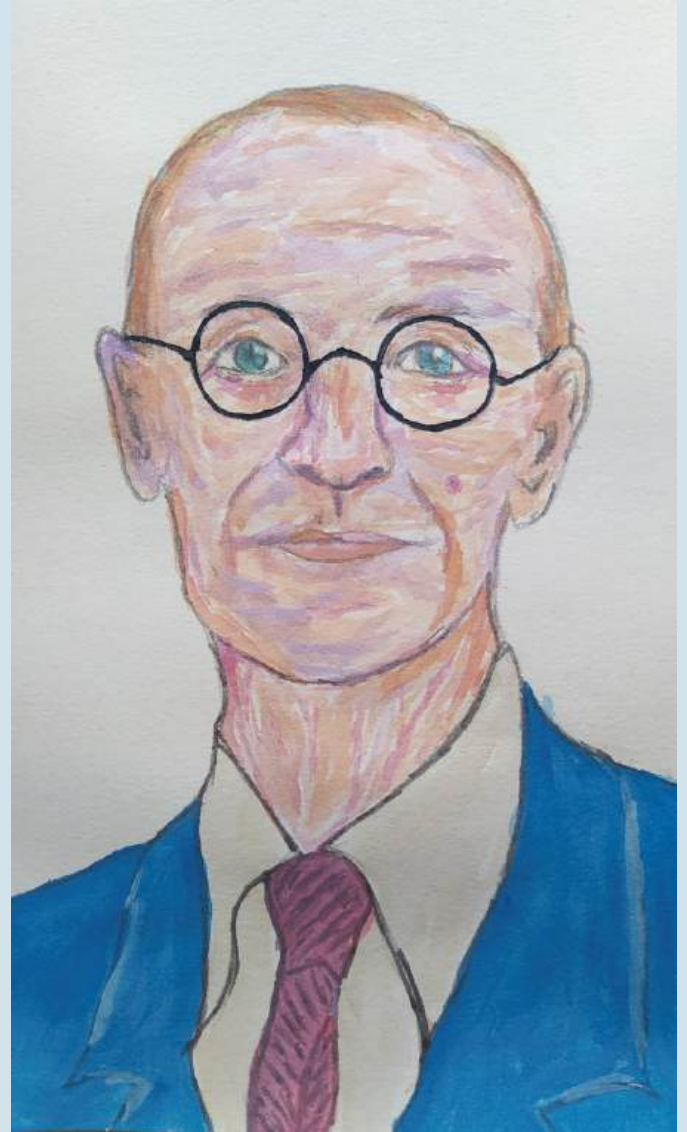
"Zevk alacağın bir şeyi yapmak için başkalarının iznini ihtiyaç duyuyorsan gerçekten aptalın birisin."

Hermann Hesse'den bahsediyorsak onunla yarışabilecek bir başka yazar, ayrıca dostu Thomas Mann ile kurduğu ilişkiden bahsetmesek ayıp olur herhalde. Aynı kuşakta olmaları birbirlerine layık iki kalemin birbirlerini çokça övgüye ve sert eleştirilere tuttuğu yazılarını okumayı mümkün kılmış. İkisinin çatışmalı dostlukları günümüze de ulaşmış mektupları aracılığıyla okuması keyif veren bir derleme olarak günümüze ulaşıyor. Ayrıca bu mektuplar Hesse'nin arkadaşlarına gönderdiği mektuplarda aynı zamanda imza niteliği taşıyan kendi boyadığı naif suluboya resimlerinden de elde etmemizi sağlıyor.

"Dünyada kendim kadar az bildiğim başka hiçbir şey yok."

Hesse'yi ilkin kitapları ile tanıyan birisi olarak size de kitaplarından alıntılar eşliğinde anlatmak istedim. Siz de Hesse'nin bir ucundan tutmak isterseniz Peter Camenzind ile Hesse denizine yelken açmanız sizlere naçizane tavsiyemdir. Bu yazıyı sonrasında sizi uzunca düşünmeye itebileceğini, içinize açılan kapıyı aralayabileceğini umduğum Bozkırkurdu'ndan bir bölüm ile sonlandırmak istiyorum:

"İnsanların büyük çoğunluğu yüzmeyi öğrenmeden yüzmek istemez. Ne anlamlı bir söz, değil mi? Yüzmek istememeleri doğal, çünkü karada yaşamak için yaratılmışlar, suda değil. Ve düşünmek istememeleri de doğal, çünkü yaşamak için yaratılmışlar, düşünmek için değil! Evet, kim düşünürse, kim düşünmeyi kendisi için temel uğraş yaparsa, bunda ileri bir noktaya ulaşabilir; ne var ki, karayla suyu değiş tokuş etmiştir böyle biri ve bir gün gelir suda boğulur."

Çizim: MiiBerra ÇOBAN

Harikalar Diyarında

Yayın Kurulu

Yüzünü okşayan taze bir rüzgâr... Sanki bedeninden sıyrılmışçasına birden geliveren hafiflik... Öldüm mü acaba? Gözlerini açtı. Kör edici bir ışık...

“Güneşe gözlerini dikip bakarsan gözün bozulur, gözlük takip bakarsan güneş bozulur.” Ardından gelen kısa bir kahkaha... Sesin geldiği yöne doğru döndü ve kendisine gülümseyen bir adam gördü.

“Kimsiniz siz? Ne bu tuhaf konuşmalar böyle?”

Adam gülümsemeye devam etti ve kıza uzandığı yerden kalkması için elini uzattı. Kız doğrulurken gözünü neyin kamaştırdığını fark etti. “Demek sabah olmuş. Ne parlak bir güneş bu! Niye hiç bulut yok? Buraya nasıl geldim ben?”

Adam, gülümseyerek elindeki pembe çiçekleri kıza uzattı. “Ne çok soru soruyorsunuz. Ama hiçbirini gerekli değil. Hadi, takip edin beni.” “İyi ama nereye gidiyoruz ki?” Cevap gelmedi. “Ben sizi bir yerden tanır gibiyim. Adınız ne?” Yine cevap yok.

Adamın ardı sıra yürürken elindeki çiçeklere baktı. “Bunlar da bir yerlerden tanıdık geliyor ama... Aa, şey değil mi bu... Şeyy... Evet, Lavinia! Ölüm çiçeği! Yoksa gerçekten öldüm mü ben? Bunlar Lavinia’ysa siz de Özdemir Asaf mısınız? Birkaç şiirinizi okumuştum. İyi ama öldüysem sizin ne işiniz var burada?” Adam engellemese daha çok soru soracaktı. “Ne mutlu ki tanıdınız beni! Ama böyle yersiz sorularla kafanızı karıştırmayın. Ne çok zevcelik ettik. Geç kalacağız.”

Koşmaya başlamıştı Özdemir Asaf. “Durun! Bekleyin.”

Ne güzel bir yer burası. Yemyeşil ağaçların arasında...

Böyle koşu koşu koskoca bir masanın önünde durdular. “Neyse ki başlamamış daha. Siz şöyle buyrun.” Kızı bu upuzun masanın başköşesine oturttu, kendi de hemen caprazındaki sandalyeye yerleşti.

Birden ağaçların ardından birkaç kişinin geldiğini gördü. Hepsini tanıyor gibiydi ama kim olduklarına bir türlü emin olamıyordu. En sonunda şaşkınlıkla bağırdı: “Ne

oluyor burada?” Usulca masadaki yerlerini almaya başlayan konuklar sadece gülümsemekle yetinmişlerdi kızın bu sorusuna.

Kız, soran gözlerle Özdemir Asaf’a bakarken konuklardan birisi “Haydi, başlayalım artık!” diye söylenmeye başlamıştı bile.

Bu adamların hepsini tanıyor gibiyim ama neden isimlerini bir türlü anımsayamıyorum? Şu konuşan kişi mesele... Adı şeydi...

“Selamlar! Sanırım benden bahsediyorsun. Efe Uyguç ben. Youteber’ım. Canlı yayınlarımda hep görüyorum seni. Hatta bir keresinde edebiyat dersinde ajandanı yetiştirememiştin benim yayınımlı izlediğin için. Sonra hocana da hastalandım demiştin.” Kahkahayla gülmeye başladı Efe Uyguç. “Ohoo, sizin çay servisi falan yapacağınız yok! İş başa düştü yine.” Çay servisine başladı ardından. Konuklar büyük bir zevkle içiyorlardı çaylarını. Ürkmüştü kız.

Nereden biliyor ne düşündüğümü? Nereye düştüm ben? Bu adamların hepsini araştırmıştım daha önce. Şu Özdemir Asaf’ın yanındaki Van Gogh. Onun yanındaki Cem Yılmaz. Şu ilerideki sakallı... Tek tek süzmeye başladı hepsini: Hah! Oldu. Ernest Hemingway, Kemal Sunal, Nietzsche -az çektirmedin bana felsefe dersinde!-, hemen karşısında Descartes, Stefan Zweig, Elon Musk... Ooo, Nasreddin Hoca da buradaymış! Kilo almış sanki biraz. E, tabi bütün gün “Ye, kürküm ye!” derse olacağı budur. Ahahahaha! Ne saçmalıyorum ben! Yoksa içtiğim çayda bir şey mi var? Ben çay içtim mi ki? En iyisi hiçbir şey sormamak. İyi de niye hepsi sırtıyor bana? Ben niye araştırıyordum bu adamları? Niye toplandık böyle?

Van Gogh: Kulağımı gören oldu mu?

İçtiği çayın içinde ya işte!

Van Gogh: (Minnetle gülümseyerek) Ah, her yerde arıyordum, teşekkürler!

Nasıl duydu kafamdan geçenleri?

Tam o sırada Ernest Hemingway önündeki fincana

elini çarptı. Buhar gibi çay masaya döküldü, etrafı yoğun bir sis kapladı. Kız, sisin içinde birden “yaşlı balıkçı”yı kayığında kürek çekerken görür gibi oldu. Ama sonra yine aniden kayboluverdi sis. Konuklar hâlâ istiflerini bozmadan çaylarını yudumluyorlardı.

“Masaya döktüğün çay değil, denize açılan Yaşlı Adam'ın denize açıldığı günkü sis. Masaya sis döktün!”

Ernest Hemingway: Katiyen sis değil. Sis olabilir belki ama o günkü sis hiç değil. Şayet o olsa, göz gözü görmezdi. Çay buharı ile sis... Ne ayrı şeyler.

Bütün bu kişilerle konuşmamın bir anlamı olmalı. Niye buradalar hepsi? Benim yarına yetiştirmem gereken bir şeyler vardı. Ama neydi? Bu düşündüklerimi duyuyorlar mı acaba? Konuşmaya bile vaktim yok ki benim!

Nasreddin Hoca: Vakit dediğin nedir ki zaten; kazan doğdu deyince inandırması beş dakika, öldü deyince inandırması bir ömür. Ama ben yine de buraların vakit anlayışına yabancıyım.

Nietzsche: (Fikirlerinin ağırlığından iyice gürleşen bıyıklarını burarak) Vakit böyle bir anlatımla küçümsenemez! Vakit Üstinsan'ın Üstinsan olarak diğerlerinden ayrılmasını sağlayan temel yapıdır. Ancak diğerleri anlamaz vaktin nasıl önemli olduğunu. Günlük koşuşturma içerisinde kaybolur. Oysa Üstinsan vakti avcunun içinde tutar ve ona bir hamur gibi istediği şekli verir.

Konuklar arasında hararetle bir tartışma başlamıştı. Ama kız ne onları dinlemek ne de onlarla konuşmak istiyordu.

Tam o sırada büyümlü bir piyano sesi tüm konuşmaları bastırdı. Masadaki konuklar derin bir sessizliğe bürünerek piyanoya kulak verdiler. Ses kesildiğinde ağaçların arasından bir adam aceleci adımlarla masaya doğru gelmeye başladı. Ardından konukları başıyla tek tek selamladı ve ma-

sanın başköşesinde yerini aldı. “Geç kalışımı bağışlayın. Yeni bestem üzerinde çalışıyordum da. Hoş geldiniz küçük hanım. Kendimi takdim edeyim: Ben Wolfgang Amadeus Mozart. Gerçi siz hepimizi tanıyorsunuz.” Mozart'ı güvenilir bulan kız masaya oturduğundan beri ilk kez biriyle konuşmak istedi: “Doğru. Ben hepinizi tanıyorum aslında. Hayatlarınızı araştırmıştım ama nedenini hatırlayamıyorum şimdi. Sizinle bir araya gelişimin bir amacı olmalı. Bir yazı... (Biraz düşündü.) Evet, evet! Şimdi hatırladım. Edebiyat dergisi! Okulumun edebiyat dergisi için bir yazı hazırlayacaktım sizlerle ilgili.

Ernest Hemingway: Hah... Cafcaflı kapakların arasından çiçeği burnunda tüten kalemler... Anlamıştım senin de onlardan olduğunu. Sizin gibi gençler o renkli sayfaların hisirtisinden, saman kâğıdının kokusunun mayhoşluğundan uyanınca gerçekliğe adım atacaklar.

Stefan Zweig: Genç yeteneklerin hevesini kırmamak gerekir. Onlar kendi yazar ve şairlerini bulur, kalemlerini bu doğrultuda şekillendirirler. Okudukça bu gençler kendi taşkınlıklarını, sıkıntılarını dökmeye başlarlar kâğıda. Bu yüzden hepimizin bir noktada o saman kâğıdının mayhoşluğuna kapılıp bocaladığını görebiliriz. Bazı diğer gençler gibi sabahtan akşama kadar aylak aylak dolaşmayı okumayı, yazmayı tercih edenleri küçümsemek bize yakışmaz.

O esnada masadaki diğer konuklar hararetle hararetle tartışmaya başlamışlardı. Kız, hâlâ meraklı gözlerle bakıyordu onlara. Ama biraz ürkmüş gibiydi. Onun bu hâlini gören Mozart, konukları eliyle susturdu ve sevecen bir yüzle kıza döndü.

Mozart: Derdin nedir küçük kız? Yüzüne bakılırsa seni sıkıntıya sokan bir şey var.

Kız: (Ağlamaklı) Yapmam gereken şeyler vardı. Ama ben burada kapana kısıldım sanki. Annem de çok merak

etmiştir beni. Yapılacak ne çok şey vardı. Nasıl yetiştireceğim hepsini?

Mozart: Yine edebiyat dergisinden mi bahsediyorsun?

Kız: Hem o hem de... (Duraksadı.)

Mozart: Söyle haydi, çekinme. Biz yardımcı olabiliriz sana.

Kız: Ben büyümek istemiyorum.

Mozart: Neden? Büyümek sence kötü bir şey mi?

Kız: Tabii ki kötüdür. Büyükler hep çok stresli, sürekli bir şeyler yetiştirmek zorundalar. Hem kötü bir şey değilse o zaman annem neden bu kadar mutsuz? Üzgün olduğunu gördüğümde bazen sessizce yanına oturup neden bu kadar mutsuz olduğunu soruyorum, o da bana büyüdüğünde anlarsın diyor. Büyüyünce ben de mutsuz olacağım demek ki.

Mozart: Büyümek mutsuz olmak değildir ki küçüğüm. Evet, belki çocuklar büyüdükçe masumiyetlerini kaybeder fakat hayat sana her yeni yaşında yeni şeyler öğretir. Önemli olan bütün bu gerçekliğin arasında çocuk ruhunu koruyabilmektir. Ve inan bana, eğer koruyabilirsen hayatın sana öğrettiği her şeyi atlatmak daha kolay olur.

Kız: Peki, sen yapabildin mi?

Mozart: Evet, ben başardım ama önemli bir nokta daha var. İnsanlar senin ciddiyetsiz biri olduğunu düşünebilirler fakat bunun sebebi farklıdır. Bu durumda farklı ve ciddiyetsiz olan sen değilsindir aslında, onlardır. Sana ciddiyetsiz damgası vuran insanların ruhlarında bir boşluk vardır, biraz dikkat edersen görebilirsin ama göreceğin başka bir şey daha vardır ki o da o insanların yaptığı hiçbir işten keyif alamıyor olduğudur. O insanların ruhu da düşünceleri kadar karadır. Bunları başarabilirsen aslında büyümenin ne kadar güzel bir şey olduğunu anlayacaksın. Şimdi tekrar söyle, sence bunları başarmış bir insan için büyümek korkutucu ve üzücü müdür?

Kız: Hayır. Ben kararımı verdim, senin gibi olacağım.

Ruhu gibi kara düşünceli insanları dinlemeyeceğim. Çocuk ruhumu kaybetmeyeceğim.

Mozart: Aferin. Ancak benim gibi değil, kendin gibi ol.

Van Gogh: Tabi, kendine değer vermeyi de unutmayacaksın yaşarken. Sana senin bildiğinden öte ne söylerim bilmiyorum ama kendini altıpatlarla vurmuş bir adamın yaşarken söyleyemediği tüm o şeyleri vadedebildirim belki de sana. Açıkçası içindeki tüm sevgiyi ve tüm odağını resimlerine vermiş, tüm günahlarını, sevinçlerini tuvaline akıtmış bu zavallı adamın kendine değer vermek hakkında neler söyleyebileceğine pek emin değilim. Çünkü belli ki ben kendime vereceğim değeri resimlerime vermişim hep. Diğer insanları mı diyorsun?

Yine zihnini okumuşlardı.

Van Gogh: Onların benim hakkımda düşündükleri hep belliydi zaten. Kafadan kontak, deli, zırdeli belki! Onlar gökyüzümü hep siyaha boyadılar ama bu pek sorun olmadı benim için. Geceleri hep gündüzden daha ilham verici bulmuşumdur. Her neyse bunları bir kenara bırakalım şimdi. Şayet bana bir elma getirseydin her şey daha kolay olurdu. Ah, işte elmamız! Yeterince olgunlaşmamış öyle değil mi? Tekrar bir bak ona şimdi.

Yeşile çalan, henüz olgunlaşmamış elma parmakları arasında kızarmaya başladı.

Van Gogh: Şimdi söyle bana, bu az öncekiyle aynı elma değil mi? Elbette ki aynısı, yalnızca daha olgun. Demek istediğim şu ki belki arada bir yalpalamışım fakat hep aynı ip üstünde yürüdüm ben. İpin sonuna yaklaşmışım veyahut daha başlarındayım... Kendi payıma işin burası pek önemli değil diye düşünüyorum. Çünkü ipin üstündeki kişi hep aynı kişi olacak aslında. Birileri ipimi kesse de üstünde tepinip dengemi bozsa da değişmeyecek bir şey bu. Belki sana elinde bir silahla gökyüzüne uğurlanmış bu adamın sözleri fazla yapmacık gelecektir. Seni inanmaya

zorlayamam tabii. Sadece şunu söylemek isterim. Rüzgârın esmeye devam ettiğini hiç unutma. Ben, kendi yel değirmenimi altıpatlarla vurup yıktım belki ama seninki hâlâ ayakta kanımca. Değirmenlerimiz çoktan yıkılmışsa bile rüzgâr esmeye devam ediyor. Esmeye de devam edecek.

Kız, bu konuşmalardan çok mutlu olmuştu. İlk başta garip gelse de bu durum artık hiç bitmesin istiyordu. “Bir çay daha alabilir miyim?” dedi gülümseyerek. Fincana dökülen çayın buharı, ağzından bir sis bulutu gibi çıkıveren dumanla buluşunca Ernest Hemingway, elindeki gazetesinin manşetini yüksek sesle okumaya başladı:

Ernest Hemingway: Elon Musk 185 milyar doları geçen servetiyle dünyanın en zengin insanı oldu. (Okuduktan sonra bir kahkaha patlattı ve Musk’ın sırtını dostane bir tavırla pat patladı.) E, o zaman bir dahaki çaylar da senden olsun!

Cem Yılmaz: (Google Haritalar Mars bölümünden bir arazi göstererek) Sayın Musk, yeni filmim için burada bir set kurabilir miyim, evet dersanız sizi de filmimde oynatırım.

Elon Musk: Filmden kazandıklarınızı Bitcoin’e yatırarsanız düşünebilirim. Bu konuyu bir sonraki çay saatinde detaylıca konuşalım.

Kız tüm bu olanların gerçekliğini kanıtlamak istercesine kolunu çimdikledi. Ahhh!

Bir süredir kıızı izlemekte olan Nasreddin Hoca gözlerini kıstı ve onun yaptıklarını anlamaya çalıştı: Bunlar hiç gerçek olur mu yavrum? Acemi bülbül bu kadar öter, benim yaşlı zihnim anca rüya olarak tasvirler. Bizim hanımı çağırır mısınız ayrıca gözlüğümü versin? Kazayaklarına yenileri eklendi. Göremiyorum hiçbir şey.

Descartes: Peki, nereden biliyorsun rüya ile gerçeği? Gerçeği gerçekten bilmek mi istiyorsun? O zaman tüm doğrularından şüphe et.

Kız: (Şaşkın) Ama nasıl? Kendimi çimdikledim ve ca-

nım acıdı. O zaman nasıl rüyada olabiliriz ki?

Descartes: Rüya görüp görmediğinden emin olabilmek için görme, tatma, işitme, koklama gibi duyularından emin olabilir misin ki? Duyularımız bizi bazen aldatır. Şu an muhtemelen uyanık olduğunı düşünmekte. Bu sana güvenilir, kesin gelebilir. Fakat rüyadayken uyanık olduğumuzu, rüyadayken de deneyimlediğimizi söylemiştik. İstersen kendini de çimdikleyebilirsin. Bu senin uyanık olduğunı gösterir ama rüyadayken de kendini çimdiklediğini görebilirsin. Rüyanda...

Kemal Sunal, Cem Yılmaz’a göz kırparak: Ne yapıyor bu şimdi?

Cem Yılmaz: Varım diyor. Bak düşünüyor, o halde var. Abi bu kadar uzatmaya gerek var mı, “Düşünüyorum, o halde varım.” de gitsin.

Cem Yılmaz’ın sözleri üzerine masadakiler gülmeye başladı. Ağızlarına birer şeker attılar. Hepsi sırayla kıtlama şekerleri “kıtlaya kıtlaya” yemeye başladı. Yedikçe hepsinin önce gözaltı çöktü, ardından yanakları. Kız, gördüklerine inanmadı, ellerini yumruk yaptı ve gözlerini ovuşturdu, yok, hayal görmüyordu. Hepsi balmumundan yapılan eserlermiş gibi eriyordu.

Kız: (Telaşla) Ne oluyor, eriyorsunuz?

Nasreddin Hoca: Vadedilen an geldi, çok geç olmadan sen de kaybol küçük kız, yoksa erirsin ama bizim erime-mizden farklı olur. Bizden önce kaybol. Hem bizim hanım komşudan dönmüş mü, göle çaldığım maya tutmuş mu bir bakarsın sana zahmet, sağlıcakla kal!

Son sözlerini söyledikten sonra ağzı sakalına karıştı ve diğerleri gibi başı masaya düştü.

Buradan çıkmam gerekiyor.

Koştı, buraya geldiği yoldan geri döndü ve tam önünde küçük bir göl gördü. Hatırladığı şeyle gülümsedi. “Demek göle maya çalınmış!”

“Hayat dediğimiz şey bir rüyadır belki, kim bilir...”

MEYUS

Işıl AYBIKE

Sahiden kolay mıydı puslu bir geceye dalmak,
Uğruna yaşamak sensiz bir uğultunun kollarında?
Yapabilir miydim serenadı sen sanmadan,
Her notada seni duymadan?

İlk günü bugün yokluğunun.
Kadıköy vapurundan bakıyorum can kırıklarına.
Martılar siliyor gözlerimdeki hüznü.
Galata Kulesi'nde aşıkların huzurlarına yaşlar döküyorum.
Düşündükçe biraz daha ölüyorum.
Daha çok kaybediyorum benliğimi.

Sen yoksun ya artık ben daha az benim, daha az senim.
Daha az biz görüyorum buğulu cam kırıklarında.
Dalgalara bağırırken buluyorum kendimi.
Çıglıklarım boğuşuyor mantığımla.
Yokluğum varlığını ele geçirmişken bakıyorum yokluğuna.
Kendimi sende unutmuşken gidiyorsun hem de.
Ardında korkuların hayasızlığı...
Ben, senken gidiyorsun hem de.
Sen, ben olmayasın diye...

Çizim: Firooza SADIQ

*Firooza
Sadig*

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

HAYAT VE BEN ARASINDA

Selin KILIÇ

İnsan mükemmel olmak ister bazen. Her şeyi yönetebileceğini sanır. Oysaki insan kendi doğduğu günü bile belirleyemez. Hep beklentiler içine girer, ardı ardına benliğini yücelten hayaller kurar. Peki bunların ne kadar gerçekleşir? Ya da ne kadar hayal gibidir gerçekler? Hayaller, düşünceler insanı yönetir ancak insan hayatı yönetemez. Hayat insan gözünde hep beklenmediktir. Hem iyi hem kötü anlamda.

Kimi zaman hayaller ve gerçekler arasında sıkışır insan. Kendini gerçekleştirmeyen hayallerinden ötürü suçlu hisseder. İnsan kolayca anlayamıyor ama bazen de her olmayan şey insanın başarısızlığından değildir. Ne kadar çaba, emek bu sonucu doğurur. Ne yazık ki insan içinde o boşluğu hep hisseder. Hayatı boyunca o boşlukta savrulur. Ama her seferinde aynı hatayı yapar. Hayatın getirdikleriyle beklentiler farklı olunca düzeltmeyeceğini bilse de üzülür. Bir süre geçer, kabullenir. Eğer bu kabullenme duygusu olmasaydı insan çok daha zor bir hayat sürerdi. Bütün pişmanlıkları, üzüntüleri omuzlarında ağır bir yük olurdu. Ruhu bu hengâmeden kurtulmak istercesine sıkıştırırdı insanı.

Beklentiler, insanı yaşatandır. Güzel hayaller insanı çepeçevre sarar. İnsan hep geleceğe yönelik planlar yapar, geleceği umutla bekler. Bilinmezlik insanı tedirgin etmez, aksine içine hoş bir sıcaklık doldurur. Bu sıcaklık umut ve heyecanın sonucudur. Gelecek hep uzak olduğunda güzeldir. Dünün yarınları bugün olduğunda hayat o kadar pembe gözükmez. Aslına bakarsanız, o kadar güzel hayaller ve beklentiler bile yaşamı değiştirmeye yetmiyor. Hayaller ne kadar büyük olursa olsun gelecekte sadece küçük bir yol ayrımı oluyor. Artık insan alışmalı hayata. Gelecekte beklenenleri olmalı,

ancak hayalleri gerçekleşmezse üzülmemeli. Belki de hayatı kabullenme duygusu da tecrübedir.

Hayata farkında olmadan başladığını unutuyor insan. Farkında olmadan öleceğini de... Ama umutlar, kırgınlıklar, pişmanlıklar insanı hayata bağlıyor. Yarın ne olacağını bil-mese de ailesine, arkadaşlarına söz veriyor. Aslında insanı umut yaşıyor. Bütün olumsuzluklara karşı umut... Eğer insan mutlu olduğu anlarda bile onu bekleyen olumsuzlukları hissetseydi yaşamak katlanılmaz olurdu. O boşluk insanı karadeliğe çekerdi. İnsana yaşam verilmiş çünkü insan hayatındaki zorlukları kaldırabilecek nitelikte. Kendisini yöneten hayaller ve düşünceler sayesinde yaşama tutunuyor insan. Bütün o hisler büyütüyor insanı yaşama karşı.

Çizim: Nergis YILDIRIM

RUH KOŞUSU

Betül Beyza ILGAZ

Arın, perdeyi biraz aralayıp seyircilere doğru baktı. Yine çok az kişi gelmişti. Bir kez daha kimse onu dinlemek istememişti. Yine istediklerine kavuşamamış, çuvallamış, her şeyi batırmıştı. Sesi mi kötüydü acaba? Yüzünde bir bozukluk mu vardı? Çirkin miydi yoksa?

Gelmediklerine göre insanlar onu sevmiyordu. Öyleyse niye devam etsindi? Kemanını bir kenara bıraktı ve sahneyi terk edip arka taraftan kimseye görünmeden çıktı. Arkasından bıraktığı sahneye birlikte hayallerine de sırtını dönmüştü.

...

"İster misin evlat? Pek bir derdin var gibi."

Genç adam denizin derinlerini o karanlıkta görebilirmiş gibi gözlerini kayalıkların o tarafa doğru dikmiş esen rüzgâra ya da yaşlı adamın ona seslenişine pek önem vermiyormuş gibiydi.

"Şşşşt sana diyorum. Öldün mü be çocuk?"

"Eğer merakınızı celbediyorsa... Cevabım evet."

"Ha?"

Arın, kıyı şeridinde gelişigüzel dizilmiş olan kayalıklardan birine oturup bir diğerine de sırtını vermiş yaşlı adama doğru döndü. Saçı başı birbirine karışmış, ona doğru uzatmak istediği içeçeğiyle birlikte eli de havada öylece asılı kalmıştı.

"Bana ölü olup olmadığımı sordunuz. Ben de evet, dedim."

"Ölü birisi için fazla kanlı canlısın çocuk."

Bu sözlerinin ardından içeçeğinden büyük bir yudum aldı.

"Siz de fazlaca kör olmalısınız bayım."

"Affedersin?"

"Kör olmalısınız, dedim."

"Ya demek öyle. Siz çocuklar kendinizden öncekilerin noksanlarını bulmaya pek meraklısınız ya."

"İlgisi yok. Sadece o kadar çok ölü insan gördüm ki... İnanın kanlı canlı olmak ölü olmamı engelleyen şey olmazdı. Siz de bu çıplak gerçeği görmezden geldiğiniz için kör sıfatını edindiniz. Etrafınıza dikkatlice bakarsanız eğer etrafta gezinen diğer tüm ölüleri görebilirsiniz. Cesetlerin kokusunu buradan bile alabiliyorum. İğrenç!"

Yaşlı adamın kahkahaları gece göğünün bağrında dalgalandı.

"Pek komik bir şeysin sen. Seni daha önce hiç görmedim ölü çocuk. Buradan değilsin."

Arın, hüznü bakışlarını birkaç sokak öteden gelen çığlık ve kahkaha seslerine doğru çevirdi. Sahneye doğru... Geride bıraktığı tüm o kırık dökük hayallere.

"Ağlayacak mısın yoksa?"

Yaşlı adam elindeki şişeyi bir kenara bıraktı. Kenardan aldığı piposunu yakıp dudaklarının arasına kısırdı. Bu genç adam ilgisini çekmişti.

"Ağlamam ben."

"O zaman gül evlat. Tüm günler ve geceler tükenmiş gibi. Bir daha hiç gülemeyecekmışsin gibi. Tüm hayallerin gerçek ol-

muş gibi!"

"İçimden gelmediği sürece.-ki bu çok sıkıtır-gülmek gibi bir huyum yoktur."

Arın her nasılsa sonunda ikna olmuş ve yaşlı adamın yanındaki yerini almıştı.

"Sen gözyaşlarınla birlikte kahkahalarını da içine gömmüş-sün çocuk! Bence senin ölümün işte tam da burada başlıyor."

"Sizinki peki?"

"Benimki dudaklarımın ucunda. Al sana zehir, al sana kahır, al sana kendi çapında mutluluk... Bizim ölümümüz de bu işte."

"Demek öyle."

Araya uzun bir sessizlik girdi. Buna daha fazla dayanamayacağına kabullenip konuşan taraf yaşlı adam oldu.

"Neden diye sormadın?"

"Ne ile ilgili olarak?"

"Ölümüm."

"Nedenmiş?"

"Çünkü yaşamayı seçmedim."

"Seçseydiniz?"

"Yaşardım."

Genç adam yutkundu.

"Kim olarak?"

"Kendim olarak tabii."

"Siz?"

"Denizler Efendisi Poseidon!"

Arın, "Komik olan kimdi?" diye sormadan edemedi.

Yaşlı adam yeniden gülmüşüğünde Arın gözlerinin kenarlarındaki kırışıklıkları fark etti. Sahi kaç yaşındaydı ki?

"Dalgalar hepimizin yüzüne gözüne çarpıyor çocuk ama bir süre sonra alışıyorsun. Öyle çok alışıyorsun ki zamanı geldiğinde sen de ona bir tokat çarpmayı göze alabiliyorsun. Yaşamadım çünkü hayat bana hep çelme takmayı seçti ve sonunda sıranın bende olduğuna karar verdim. Bana zaman biçsin, nefes biçsin ama ben günlerimi yaşamayacağım. O beni yaşatmaya çalıştıkça ben yaşamayı reddedeceğim."

"Yani hayatın efendisi gibi bir şey mi olmaya çalışıyorsunuz?"

Arın'ın sarıya çalan saçları rüzgârla birlikte uçuşuyordu. Bir eliyle alnına dökülen saçlarını geriye doğru almaya çalıştı.

Yaşlı adamın göğsüne değin uzanan sakalı da oraya buraya uçuşuyordu ancak bu pek umurunda değil gibiydi. Hareket etmeksizin gencin sorusunu yanıtladı.

"Hayır, sadece mutluluğun beni bulmasını bekliyorum."

"Nasıl olacakmış o?"

"Merakını celbetti herhalde çocuk?"

"Belki aynı dertten muzdaribizdir Efendi Poseidon."

"Çöldeki gizli su kuyusu gibi düşün. Kumların içine ne kadar batar, ne kadar kum selinin derinlerinde boğulursam suya o kadar çok yaklaşıyorumdur."

Genç adam bir süre ayaklarının altında uzanan denizi ve kendilerini kıyıya çarpan dalgaları seyretti.

"Mutlu olduğunuzu, yani onu bulduğunuzu nasıl anlayacaksınız peki?"

"Bulduğumda anlarım herhalde."

Arın buz mavisi gözlerini kendini Poseidon olarak tanıtan bu tuhaf adamın gözlerinde gezdirdi.

"Sorduğum şey aslında şuydu: Sizce mutluluk nedir?"

Adam piposunu dudaklarından ayırıp içkisinden bir yudum aldı.

"Görecelik! Bu herkes için değişebilir. Sen tanımla çocuk! Ben de sana ayak uydurayım."

Kesik kesik güldü. Nefesi daralıyordu.

"Ya da sana çelme takarım kim bilir?"

"Herkesin bir amacı olması gerektiğine inanıyorum. Ruhun arzuladığı bir şey olmalı. Ruh doymazsa diğer her şey yarım kalır bana göre. O yüzden bence mutluluk, ruhun amacına kavuşmasıdır."

Poseidon'un yosun yeşil gözleri gökyüzünün koyu mavisinde gezindi. Hemen sonrasında Arın'a dönüp kendi düşüncesini söyledi.

.....

Yaşamadım çünkü hayat bana hep çelme takmayı seçti ve sonunda sıranın bende olduğuna karar verdim.

.....

"Bence de ruhun amacı olmalı ama ruhu doyuran şeyin ona kavuşmak olduğunu düşünmüyorum. Ben olsam şöyle tanımlardım. Mutluluk ruhun amacına koşmasıdır."

Yaşlı adamın bu sözleri üzerine biraz düşünmek için başını elleri arasına alan Arın, ona herhangi bir cevap vermedi. Poseidon bu boşluktan yararlanıp sözüne devam etti.

"Her zaman yapmak istediğin şeyler olacak. Olmak istediğin şey, yer zamanla değişecek. Bazen hayal kırıklığına uğrayacak hatta düşüp kalkamayacaksın. Çılgılık atmaktan, belki de kahkaha atmaktan sesin kısılacak ama her şeye rağmen şarkını söylemeye devam edeceksin. Çünkü en derinlerde bunu arzuluyorsun evlat. Şu deniz fenerine bir bak. Hedefim orası olsun. Gözlerimi kapatarak ve önümde hiçbir engel olmadan oraya doğru ilerleyeyim ve varayım da. Sence orada beni ne bekliyor olacak?"

"Deniz feneri mesela?"

Genç adam bu konuşmanın nereye varacağını merak ediyor etmesine fakat canı da sıkılmaya başlamıştı artık.

"Evet çocuk. Aptal, insan elinden çıkmış birçok şey gibi fazlaca sıradan bir demir parçası."

"Ama oraya ulaşmayı siz istediniz."

Yaşlı adam sakalını sıvazladı.

"Gerçekten ben mi istedim evlat? Yoksa içimdeki fazlasıyla bencil, kör yaşlı adam mı? Ruhum neyi arzuluyordu peki? Yolluğu... Oraya varana kadar yaşayacaklarımı, göreceklerimi... Belki sadece bir bulut olacaktı bu belki de tam durmayı düşündüğümde kaldırımlar arasında filizlenmiş minik ve güçlü çiçek bana kendi dilince devam etmemi fısıldayacaktı. Yeni insanlar tanıyacaktım, yeni yollara girecektim. Belki yol uzayacak iyice çetinleşecekti benim için ama ben o aptal demir parçasının yanına vardığımda ruhum koşusunu tamamlayacaktı. Dopedolu olacaktım. Oraya vardığımda kalbim deli gibi çarpacak, o deniz feneri benim için kutsal bir yer gibi olmaya başlayacaktı. Çünkü yaşadığım her şey zihnimin derinlerinde o deniz fenerinin etrafında toplanacaktı. Deniz Feneri benim için ruhumun arzuladığı tüm o şeylerin bir sembolü olabilir sadece .Ne daha azı ne daha fazlası. Kör olma evlat. Uyan ve etrafına bak! Neredesin? Ne yapmak istiyorsun?"

Genç adam parıldayan gözlerini adamın kilerle buluşturdu.

"Siz bunları söylediğinizde..." Bir süre sözünün gerisini getiremedi. Nefes nefese kalmış gibiydi. "Siz bunları söylediniz ya, ruhum koşmak istedi."

Poseidon bir kez daha güldü.

"Öyleyse koş evlat. Koş ve yakala mutluluğunu. Koş ve yakala hayallerini."

Yaşlı adamın her şeyi biliyormuş gibi bir hâli vardı. Birkaç sokak öteden gelen seslerin olduğu tarafı işaret edip şöyle dedi.

"Git ve şarkını söyle evlat. Başkaları dinlesin diye değil, sen bunu istediğin için. Kaç kişi seni destekliyor, kaç kişi yanında olmuş? Kimse seni görmüyor mu, duymuyor mu? Salla! Bu dünyaya onlar için gelmedin ki sen. Mutlu olmak kendin olmaktan geçer. Yaşa evlat! Diğer tüm ölü ve temiz ruhlarına ihanet edip birbirlerinin hayatlarını lekeleyen insanların aksine ruhunla, sevginle, hayallerinle, kendin olarak yaşa!"

Gencin kalbini işaret etti.

"Başkasının istediğini değil, tam oradan geleni; yüreğinin fısıldadığı o şarkıyı söyle. İşte mutluluk budur."

Arın çabucak ayağa kalkıp saatine baktı. Yaşlı adam da bu sırada piposundan derince bir nefes çekti.

"Gitmem gerek. Siz gerçekten bilge birisiniz. Bunu biliyorsunuz değil mi?"

"Bilmem ki evlat. Senin için öyleyimdir, başka biri için sarhoşun teki."

"Öylesiniz. Bana inanın."

"Öyle diyorsan çocuk."

Yanımdaki şişeye uzandı ve gencin eline tutuşturdu.

"Yolda lazım olur çocuk."

"Teşekkürler efendim."

Bu sözlerinin ardından sahnenin olduğu tarafa doğru koştu. Yolda nefes nefese kalınca biraz durup içkiden birkaç yudum aldı. Şişeyi dudaklarından ayırır ayırmaz da yere tükürdü. Çatılan kaşları attığı kahkahalarla birlikte düzelerken kendi kendine şunları söylüyordu:

"Ne bu şimdi? Kola ha! Hem de gazı kaçmış kola! Beni ayakta uyuttunuz efendim."

Esen rüzgâr ve kıyıya çarpan dalgalar yaşlı adamın kahkahalarını onun kulaklarına getirir gibi oldu. Genç adam bir kez daha onun duyamayacağını bile bile teşekkür sözcüklerini art arda sıraladı. Peki, gerçekten sandığı gibi duymamış mıydı?

KARANLIKTA KALANLAR

Menekşe ŞAŞ

Yine bir gece yarısı, ay ışığının vurduğu pencere-
min kenarındaydım. Mayışmış olan bedenimle
yıldızları izlerken kulaklarıma dolan şarkıya ken-
dimi kaptırmıştım. Üzerimdeki kırmızı battaniyeye adeta
bir parçamış gibi bağlandığımda, parmak uçla-
rımdan bedene yayılan ani soğuklukla
irkildim. Önümde beliren yüz, bir iki
saniyelğine bedenimi ürpertirken
içimdeki duygu karmaşasına
daha fazla dayanamadım. Otur-
duğum yerden kalktım. Masa-
nın üstünde duran defteri ve
kalemi aldığım gibi soluğu
tekrar pencerenin kenarın-
da aldım. Derin bir nefes
alıp boş bir sayfa açtım. Gri
kapaklı dolma kaleminin
kapağını gövdesinden ayır-
dım ve kalemi bembeyaz
defter sayfası üzerinde
biraz doluşturdum. So-
nunda hazır olduğumu
hissettiğimde, “Çok
uzun zaman önce gök-
yüzünde dört âşık yaşar-
mış. “ diye başladım titreyen ellerimle
yazmaya. “Bu âşıklar, Gündüz ile Güneş,

Gece ile Ay imiş. Bu dört âşıktan Gündüz ve Gü-
neş, aşklarını çok göz önünde yaşarlarmış. Gündüz ile Gü-
neş’in aşkları o kadar parlak ve o kadar aydınlıkmiş ki Ay
ve Gece’nin aşkı hep karanlıkta kalarmış. Gündüz ile Gü-
neş o kadar uyumlularmış ki kimse aydınlığı bırakıp ka-
ranlığı görmek istemez, karanlığı sevmezmiş. Gece ve Ay
gökyüzünde yerlerini aldıkları an insanlar pencerelerini
kapatır, kendilerini yapay aydınlıklara teslim ederlermiş.
Çünkü karanlık insanlar için korkunçmuş. Gece ne kadar
karanlıksa Ay o kadar aydınlıkmiş ve bu zıtlık insanlık
için yanlışmış. Çünkü insanlar onlara ters olan şeylerden
korkar ve kaçarlarmış. Aydınlığı ve uyumluyu sevmek her
zaman daha kolay olanmış çünkü göz önünde olan hep ışık
saçanmış.

Yine günlerden bir gün Gündüz ve Güneş çok büyük
bir kavga etmişler. Normalde sürekli bir anlaşmazlık için-
de olan bu çift ilk defa sorunlarını karanlıkta halledeme-
miş ve Güneş, karanlık aydınlığa dönüştüğünde âşık oldu-
ğu Gündüz’ü, o gün gökyüzünde yalnız başına bırakmaya
karar vermiş. Saatler sonra gökyüzü aydınlanıp Gündüz
her zamanki yerini aldığı anda herkes heves ve beklentiyle
kendilerini dışarı atmış. Fakat herkesin beklediğinin aksine
koca gökyüzünde Gündüz bugün yalnız başınaymış.

İnsanlar bu duruma hayret ederken Gündüz bir şekilde Gü-
neş’in yerini doldurmaya çalışıyor fakat başaramıyormuş.
Ne kadar kendini parlatırsa parlatsın Güneş’inin ışığının
yeri asla dolmuyormuş. O an Gündüz anlamış ki aslında

Güneş olmadan o bir hiçmiş. Onun parlamak için
Güneş’e ihtiyacı varmış ve Güneş’ini kay-
bedemezmiş. Aslında Gündüz, çok kork-
kalmış çünkü sönmekten, karanlıkta

kalmaktan çok korkuyor-
muş. Aydınlık yerini
usul usul karanlığa
bırakırken Gündüz,
Güneş’inin yanına git-
miş ve kendisinin haklı
olduğunu düşündüğü hal-
de Güneş’ten özür dilemiş.
Âşık olduğu şey parlamak
ve göz önünde olmak olan
Güneş, bir gün bile karan-
lıkta kalmaya tahammül ede-
mediğinden Gündüz’ünün
özrünü kabul etmiş ve barışıp
eski hallerine dönmüşler.

Bu sırada karanlık çökerken
Gece ve Ay her zamanki gibi kendi
yerlerini almışlar. Kimsenin göremedi-
ği bir gerçek varmış ki Gece ve Ay’ın aşkı,

sevginin en güzeliymiş. Karanlıkta dahi olsalar
Gece’sine bakarken parıldayan Ay, aşkın tanımımıyış aslin-
da. Ay’ı olsa da olmasa da tüm ihtişamını sergileyebile-
cek olan Gece o kadar aşıkmiş ki Ay’ına, onu ne olursa
olsun hep içinde saklar, karanlığını bölmesine izin verir-
miş. Gökyüzünü aydınlık esir aldığı anda dahi birbirlerine
asla saygıda kusur etmeyen bu iki âşık, sevgilerine hiçbir
zaman haksızlık etmemişler. Karanlıkta da olsalar birbirlere
ne zaman sahip çıkmış ve koruyup kollamışlar.

Aşkın en güzel hali de buymuş aslında... Karanlık da
olsa, aydınlık da olsa hiçbir zaman ayrı olmamış aşkın
kanunu. Aşk aşk yapan onsuz olamamak değil, onsuz da
olabilmene rağmen onunla olmayı seçmekmiş çünkü. As-
lında bu yüzden göz önünde olan değil karanlıkta kalanmış
her şeyin en güzeli. Çünkü karanlık saf ve temiz kalanmış.
Aydınlık ise parlamak uğruna çok fazla kirlenmiş...” yazdım
ve başımı kaldırdım. Karanlığa bir gülümseme gönderdim
ve gözlerimi kapatıp açtım. “Ben sizi görüyorum.” diye
fisıldadım Gece’ye doğru. O an Ay’ın minnettar bakışla-
rını üzerimde hissettim ve gülümseyip pencereyi kapattım.
Soğuktan titreyen bedenimle yorganın altına girdiğimde
zihnimin rahatladığını hissediyordum. Kendimi karanlığa
teslim ederken hiç olmadığım kadar huzurluydum...

Çizim: Nisa Nur ORAN

Bensiz Hayal Nasıl

Buse ÇÖLMEN

Saat sabahın sekizi. Üçüncü alarmın çaldı ve sen daha yeni uyandın. Telefonunu aldın eline. Diğer iki alarmını kapatıp yataкта doğruldun. Sonra tekrardan yatağa yığıldın ama kalkman gerektiğini bildiğin için esneyerek yatağının yanındaki bornozunu alıp kalktın. Banyoya doğru ilerlerken bornozunu giydin üstüne. Ama ayağın çıplak. Ve sen çıplak ayakla yere basıyorsun. Üşüteceksin. Ama bu senin umurunda değil. Çünkü uykulusun ve bunu düşünecek ayıklığa ulaşamadın.

Suyun sıcaklığını ayarlayıp duşa girdin. Su sıcak, belli. Her yer buhar oldu çünkü. Sıcak suyu seversin. Ben sana yanacağını söylesem bile umursamaz, o sıcak su ile duş almaya devam edersin. Yavaş yavaş uykü mahmurluğunu üzerinden atıyorsun. Düşünün son dakikalarında ise gününü planlıyorsun.

Giyeceğin kıyafetlerin akşamdan hazırıldı zaten. Giyinip kahvaltı yapıyorsun. Ayaküstü kahvaltı mı olur canım? Ben yanında olsaydım sen duştayken mükellef bir kahvaltı hazırlardım ve beraber oturur yerdik. Ama ben artık yokum, her neyse...

Apar topar bir şeyler yemene rağmen nasıl işe geç kalmayı başarıyorsun anlamıyorum. İlk alarmında kalkman gerekiyor. Diğer türlü acele etmen gerekiyor. Ben yanında olsaydım seni vaktinde uyandırırđım.

Her ne kadar geç kalacağını düşünsen de işe tam vaktinde yetişiyorsun. Bu konuda dakıksın. O topuklu ayakkabılarla ofise girdiğinde herkes sana bakıyor. Bu güzelliği benden başkası görmese nasıl olur? Bence artık spor ayakkabı giymelisin. Hem ayakların da ağrımaz. Çalışma arkadaşını da hiç sevmiyorum zaten.

Eskinden olsa, işten senden önce geldiğim için yemek yapardım. Akşam yemeklerini konuşa konuşa yemek ne kadar güzel olurdu. Sen o kadar heyecanlı bir şekilde gününü anlatırdın ki o anı yaşıyor gibi hissederdim. Ve seni öyle hevesli görmek beni çok mutlu ederdi. Şimdi neredesin peki bebeğim? Eve gelip yemeğini yaptın mı? Ne yedin, aç kalmadın değil mi?

Yemek sonrası hangi kitabı okumaya başladın? Konusu ne? Sen bu aralar polisiye okumayı seviyorsun. Büyük ihtimal elinde yine bir Agatha Christie kitabı var. Ben yanında olsaydım okumaya başlamadan önce bana konuyu anlatır, sonra daha büyük bir istekle okurdun.

Ne güzel hayaller kurmuştuk seninle. Ne de güzel planlar yapıp bir not defterine yazmıştık tamamladıkça üstünü çizeriz diye. Hangisini tamamlayabildik? Hangisinin üzerini büyük bir hevesle karalayabildik ki? Sahi o defteri ne yaptın, duruyor mu hâlâ sende? Hayallerinin ortağını öldürüp onları tek başına tamamladın mı onun içindekileri ya da başka birini mi kendine ortak ettin? Ben ne yaptığımı söyleyeyim sana: Seninle olmadığı sürece hiçbir bir anlam ifade etmediği için hepsini unuttum. Yeni hayallerin önüne de koca bir barikat kurdum ki ulaşamıyorsunuz bana. İstemiyorum hiçbirini. Sevdiğinle olmadığın sürece hangi birinin önemi var? Ben seninle olamıyorsam eğer zaten en büyük hayalim kendini çok yüksek bir binanın tepesinden atmış, ben de arkasından bakakalmışım...

Sana son bir şey soracağım. Her gün senin için güzel bir kahvaltı hazırlayan, sağlığını düşünen, seni senden daha çok önemseyen, anlattıklarımı büyük bir şevkle dinleyen, seninle uzun sohbetlere giren ve de en önemlisi senin hayallerine kendini adayan yeni birini buldun mu sevgilim? Biliyor musun, bugün tam bir yıl oldu. Senden gittiğimi, hayallerimizi yarı yolda bıraktığımı düşündüğün günün üzerinden bir yıl geçti. Ama haberin yok ki ben hâlâ senin yanındayım. Kahve içtiğin kafedeki bir müşteri, okuduğun kitaptaki bir karakter, geçtiğin sokaktaki sıradan bir insan... Ama ben her zaman senin yörüngesinin içindeyim. Sadece senin bundan haberin yok. Ve sen kendin fark edene kadar ben hiçbir şey yapmayacağım. Ben kahvem bitirip o kafeden gitmeden, okuduğun kitabın dünyasında ölmeden ya da geçtiğim sokağı değiştirmeden beni gör olur mu sevgilim?

Çizim: Elif Nisan ÇETİN

ZİHNİMİN İÇİNE KISA BİR YOLCULUK

Elif Nisan ÇETİN

Çizim: Rabia ENGİN

Bu yazıyı yazarken dinleyeceğim müziği çok dikkatli seçtim. Bugün, benim için çok önemli bir olayın yıldönümünde, bu yazıyı hiç dikkatimi kaybetmeden yazmak istiyorum. Siz de okurken hissettiklerimi hissedebilmek isterseniz şarkının adını buraya bırakıyorum: Valse Sentimentale No. 1

Kendimi bildim bileli sanatla iç içe oldum. Adının “sanat” olduğunu bilmediğim zamanlarda bile hayatımın en büyük parçasıydı. Birçok sanat dalında eğitim aldığım halde parçaların oturmasını sağlayan ilk şey tiyatro oldu.

Beş yıl önce bugün, 23 Aralık 2015’te, tiyatrodaki ilk rolümü oynamak için sahneye çıktım. Tiyatro eğitimi

almaya başlayalı bir yıl olmuştu, kendime güvenim her geçen gün daha da artıyordu. Özellikle de kendi karakterimi bir kenara bırakıp kostümümü giydiğim zamanlar. Giysilerimden hiç utanmadığım tek an sahneye çıktığım an oluyordu. Komik olan şey, bir kişi karşısında güzel giyinmeyi 300 kişi ve 1 kamera karşısında giyinmeye yeğliyor oluşumdu.

Sahneye çıkmadan bir dakika önce çalmaya başlayan o komik müzikle beraber kuliste heyecanını yenmeye çalışan ekip arkadaşlarım ve hiç heyecanlanmayan (herhalde donup kalmış olmaktan) bir adet Nisan. Müzik yavaş yavaş azaldı ve ilk oyuncuların sahneye adımlarını atmasıyla ışıklar açıldı ve oyun başladı. Sahneye koşarak giriş yaptım. Çok kötü, o kadar kötü ki sahnede yer bile almayan bir kralın çığırtkanıydım ben. Kralın halka gönderdiği savaş fermanını aşkla okuyordum. İlk kez seyirciyle göz göze geldiğim o anı unutamıyorum. Uçtuğumu ilk o zaman hissettim.

Tiyatro bana sanat sevgisini aşıladı. O zamana kadar yapmış olduğum resimlere bile sanat eseri gözüyle değil sadece bir oyunmuş gibi bakıyordum. Küçükken katıldığım bale derslerinde iki kez sahneye çıkmış olmama rağmen bir topluluğun parçasından çok, yalnız bir birey olduğumu hissediyordum. Ben tiyatro sayesinde öğrendim sanatın ne olduğunu. Tiyatro ile öğrendim ekip ruhunun ne olduğunu. Özgüvenin ne denli önemli oldu-

Gözleriyle kan kırmızısı çığlıklar atan sakin insanları çizdim. Buz mavisi soğukluğundaki dudaklarını, kırmızı bir rujla maskeledim. Onları aralayıp bakımsızlıkla sararan dişlerini boyadım. Çizdikçe âşık oldum, âşık oldukça çizdim.

Çizim: Ayça KARADAYI

ğunu... Sosyalleştim, sevgiyle doldum. Mutlu hissettim çünkü sanat iyileştirir.

Ardından dinlemeye başladım. Güzel notaların arasına gizlenmiş sessiz sözleri dinlemeyi öğrendim. Klasik müziğin ritmiyle kafamın içinde oluşan renklerle oynadım.

Ve sonra görmeye başladım. Kendi hayal dünyalarında gezen insanları inceledim. Mutsuz suratlarının arkasındaki renklerini tahmin etmeye çalıştım. Onların hayal dünyasından kopardığım parçaları kendime ekledim. Gördüklerim kaybolmasın diye kâğıtlara resmettim.

Gözyaşlarını tutan adamları ve korkusuz görünmeye çalışan kadınları resmettim. Hepsini defterlerimin yapraklarına hapsedmeye başladım. Onların karakterlerini fırçamla beraber gözlerinin arkasına gizlemeyi öğrendim. Gözleriyle kan kırmızısı çığlıklar atan sakin insanları çizdim. Buz mavisi soğukluğundaki dudaklarını, kırmızı bir rujla maskeledim. Onları aralayıp bakımsızlıkla sararan dişlerini boyadım. Çizdikçe âşık oldum, âşık oldukça çizdim.

Resim kısa sürede bağımlılık yaptı. Elime geçen tüm parayı fırçalara ve renk renk boyalara harcamaya başladım. Daha resmetmediğim bir sürü kişilik vardı. Eğer ben onları hayallerden toplayıp resmetmezsem çürüyen zihinlerimizin arasında yok olup gideceklerdi.

Resim yaptıkça ellerimle daha neler yapabildiğimi merak etmeye başladım. Böylece gitar çalmaya başladım. Sevdiğim seslerin renklerini tahmin etmeyi öğrendiğim bu yolculuğun daha çok başında olsam da gitar çalmak hissettiğim tüm duyguların yoğunlaşmasını sağlıyor.

Resim yaparken hiçbir dokunuş hissetmeden hayal gücümün içinde sadece savrulurdum. Gitar çaldıkça dokunuşları, acıyı ve zevkleri hissetmeye başladım. Ka-

famın içinde oluşturduğum rüzgârın derimin üzerinde durgunlaşıp bana itaat edişini hissettim.

İşte o zaman tek başıma değil rüzgârın eşliğiyle uçmaya başladım.

Bugün rüzgârım henüz durmadı. Yolun başındayım. Beni her gün gökyüzüne çıkarmaya devam ediyor. Vücudumdan daha geniş bir alana yayılıyorum. Rüzgârın içinde olduğumu hissediyorum. Bir yaprağa çarptığımda çıkardığım hisirtiyi mest oluyorum. Derelerle beraber denize akıyorum. Kapkara dalgaları devasa kayaları sürüklüyor. Her çarpışta içimde kıvılcımlar çakıyor. Ben de kıvılcımlardan ilham alıp bulutları sürüklüyorum. Şimşekler çaktırıp ormanları yakıyorum. Gücümün doruklarında olduğuna inandığım o an, sanki son nefesimle üflüyormuşçasına küçücük sarı bir yaprağın yere düşmesini engellemeye çalışıyorum.

Devasa fırtınalar yarattığım o rüzgarımın, bir yaprağı havada tutamayacak kadar zayıf olduğunu anladığım zaman şimşekler duruyor, dalgalar kesiliyor, yangınlar bitiyor, ağaçlar daha fazla yaprak döküyor. Rüzgârımı serbest bırakıp zayıf bedenime geri dönüyorum. Gözlerimin koyu kahve odundan yapılmış eski kapılarını aralayıp gerçek dünyama dönüyorum.

Yatağımdan kalkıp tuvalimin başına oturuyorum. İşte o zaman çelimsiz kollarımla sadece bir fırçayı bile beş dakika havada tutamayacak kadar güçsüz olduğumu hatırlıyorum. Ama zihnimde gördüğüm her şeyi, rüzgârımla hissettiğim tüm gücü, bitap düşmüş ellerimle resmediyorum. Zor ve zahmetli... Ama gördüklerimi herkesin görebilmesi için gerekli. Ağaçtan kopan bir yaprağı işte tüm zayıflığımda böyle havada tutuyorum. Defterimin arasına hapsedtiğim asla yere düşmeyecek küçücük sarı bir yaprak...

BOŞLUK

Tuba Vildan KILIÇ

Söyle bakalım gökyüzü. Bugün neler düştü pa-yımıza? Yağar mı üzerimize umut damlaları? Damlacıklar çiçek açtırır mı gönlümüzün kıyı-larında? Ağaçlar siz söyleyin. Tomurcuklar saçılır mı içimizdeki boşluklara?

“İstemedim varım ve istemedim öleceğim. Oldu-ğum şeyle olmadığım şey arasında, hayal ettiğim şey-le hayatın beni yaptığı şey arasında bir boşluğum.” Zihnimde dönüp duran düşüncelerin yarattığı dalga-ların arasında sıkıştım kaldım. Ne ileri ne geri... Tek bir adım dahi atamıyorum. Fedâ ediyorum hayatımı düşüncelere. Yorgunum. Göz kapaklarım ağır ağır indirmeye çalışıyor kendini. Karanlıkta bulunmak istiyor. Ama asıl yorgunluk zihnimde, kalbimde.

Tükendim. İnandığım şeyler her geçen gün eriyor gözlerimin önünde. Kırılıyor içimdeki parçacıklar. Sonra da saçılıveriyorlar her yana, toplayamıyorum. Çabaladıkça zihnime batıyorlar, kanatıyorlar kalbimi. Neden parçalanıp savruldukları da meçhul. Bilmiyo-rum, hiçbir şey bilmiyorum. Nereye gitmem gerektiğini, nerede durmam gerektiğini... Sürükleniyorum koca bir boşluğun ortasında. Aslına bakarsak ben de koca bir boşluğum. Bilinmezlerin içinde kaybolmuş bir boşluk...

Bulamıyorum yolumu, kayboldum. Bir çocuk gibi ağlamaya da mecalim kalmadı artık. Yapmadığım, yapamadığım şeylerin içimde yarattığı o buruk-luk ve pişmanlık da alıp savuruyor beni oradan ora-ya zaten. Keşkeler birikmiş yaşamıma. Ama en çok hasretin tesiri yoruyor beni. Ateşinin büyüklüğünden kurtulamadığım özlem pareleri titretiyor tüm odacık-larımı. Kırgınım her şeye, biraz da kızgın... Kendimi uçsuz bucaksız boşluğa teslim etmiş durumdayım. Ancak boşlukta bile bırakmıyor ikisi ardımı, eziliyo-rum aralarında.

Boşluğun sonsuzluğundan gerçeğin kıyılarına dönmek istiyorum. Kıpırmızı yaprakların üstüne uzanıp seyretmek istiyorum umutlu gökyüzünü, ök-süz kalmış ağaçları, içi kararmış bulutları... Konuş-mak istiyorum onlarla. Rüzgârın ahengini dinlemek istiyorum. İçime çekmek istiyorum toprağın kokusu-nu. Bakmak istiyorum dünyaya yaşam dolu gözlerle ve her şeyi unutup alabildiğine tebessüm etmek istiyorum yeryüzüne...

Çizim: Amine Sibel AKTAŞ

Ankara'nın Kalbi: Anıtkabir

Rüveyda KELLEĞÖZ

Bu sabah her günden ayrı bir heyecanla kalktık hepimiz. Hazır yarıyıl tatili gelmişken hem evden uzaklaşıp biraz olsun tatil havasına girebilmek hem de aile büyüklerimizi ziyaret edebilmek amacıyla geldiğimiz Ankara'dan Ata'mızı da ziyaret etmeden ayrılmak istememiştik ve bugün, o gündü.

Pandemi ve yasaklar nedeniyle yola ancak saat bire doğru çıkabildik. Kısa bir araba yolculuğu sonunda Anıtkabir'in girişine vardık.

Bizi saatlerce orada hareketsiz duran askerler karşıladı. Küçüklüğümden beri çok şaşırımdır oradaki askerlere. Nasıl saatlerce hareketsiz durabiliyorlar? Benim karşımda birileri durup beni izlese istemsizce gülmeye başladım kesin.

Askerleri geçtikten sonra karşımıza 'Aslanlı Yol' çıktı. Gitmeden önce yaptığım birkaç araştırmayla öğrendiğim Aslanlı Yol'un özelliği beni çok etkilemişti. Buradaki 24 aslan, 24 Türk Oğuz boyunu temsil ediyor. Aslanların karşılıklı çiftler şeklinde dizilmesi ise Türklerin birlik ve beraberliğe verdiği önemi simgeliyor. Aslanlar güç ve kuvveti temsil ederken aynı zamanda oturur vaziyette olmaları ise Türklerin barışa verdiği önemi göstermekteymiş. Bu yolda yürürken ayaklarım sürekli yerlerdeki aralıklı taşlara takıldı ve neredeyse düşecektim. Eve dönüp baktığımda bunun sebebinin Mustafa Kemal Atatürk'ün kabrine giderken insanların başlarının eğik ve saygıyla çıkmalarını sağlamak olduğunu öğrendim.

Aklımda bütün bunlar o yolu yürürken, karşımıza Anıtkabir ve 15 bin kişi kapasitesi bulunan tören alanı çıktı. Pan-

demisi olmasına rağmen çok kalabalıktı. Kafamı kaldırdım ve bir süre gökyüzünü izledim... Oranın atmosferi beni alıp bambaşka dünyalara götürdü. Her insanın gidip oranın atmosferini tatması gerek diye düşünüyorum. Hani derler ya 'Anlatılmaz, yaşanır.' diye. Sanki bu cümlenin vücut bulmuş hali gibiydi.

Ardından mozoleye çıkmak için 42 basamağı ve orta kısmında "Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir." yazan bir Hitabet Kürsüsü bulunan merdivenlere yöneldik. Buradaki mezar taşı sembolik olup asıl mezarı tam oranın altında bulunan mezar odasında yer almaktadır. Ancak oraya herkesin girmesine izin verilmediğinden maalesef göremedik.

Mozoleye girdiğim an tüm geçmişi içimde hissettim. Derste işlediğimiz o konular birer birer gözümün önünden geçti. Verilen mücadeleler, savaşlar, yoksulluklar, inkılaplar...

Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938'de vefat ettiği zaman geçici olarak Etnografya Müzesi'ne defnedilmiş ardından Anıtkabir için en uygun yer aranıp bir yarışma düzenlenmiş. Yarışma sonucu seçilen projenin inşaatına başlanmış. Aynı zamanda İsmet İnönü'nün mezarı da buranın içinde bulunmaktadır.

Yalnızca saat dört kadar iznimiz olduğundan dolayı çok uzun kalamasak da orayı ziyaret edip o havayı solumak çok güzeldi. Eğer bir gün yolunuz Ankara'ya düşerse mutlaka uğrayın derim.

Cümlelerimi Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün bir sözü ile noktalamak istiyorum.

"Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek demek değildir. Benim fikirlerimi, benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu kâfidir."

Böğürtlen Kışı

Ayça KARADAYI

Kar taneleri, donuk bahçemize karşı göğüs geren camlarımızı hışımla dövüyordu. Rüzgârın adımı sayıklayan uğultusuna kulak verip gözlerimi araladım. Odanın ortasındaki iki kişilik yataкта bir başıma uzanıyordum. Bir an üşüdüğümü hissettim. Bakışlarım yorgun ellerime kaydı. Yorgun ellerimdeki yorgun parmaklarıma... Buz kesmişlerdi. Yorganım gece boyunca yerleri süpürmüş olmalıydı.

Hantal bir hareketle cama arkamı döndüm, sol kolumu yataktan aşağıya sallandırdım. Yorganın ucunu yakalamak için omzumu ne kadar zorladysam da olmadı, iniltiyle karışık bir iç geçirme süzüldü dudaklarımın arasından. Yavaşça cama doğru yuvarlandım, soğuk çarşaf altımda ezilmeye devam etti. Bir süre hareketsiz öylece yattım. Gözüm dalmış olacak ki, alt kattan gelen ses beni kendime getirdi. Nilay'ın o uyuz terliklerinin çıkardığı o uyuz ses... Sanki birine sesleniyormuş, pişşt, diyormuşçasına sesler çıkarıyordu çıplak parkede. Sağ elimi yüzüme götürdüm; alnımdan çeneme kadar her yerimden gelip geçti nasırlı parmaklarım. Derin bir nefes alıp ani bir hareketle yataкта doğruldum. Bir süre daha öylece Nilay'ın evde dolaşmasını dinledim. Terlikleri sanki beni sesliyor; pişt, pişşt, diyordu. Bana Nilay'ın evde olduğunu hatırlatıyorlardı. Beni bu kadar rahatsız eden bir şey nasıl olur da böylesine huzur verebilir ki?

Sağ ayağımı istemsizce yatağın kenarından sarkıttım. Ardından sol ayağım onu takip etti. Soğuktan kasakati kesilmiş ellerimi yatağın kenarına koydum, tutulan omuzlarımı gererek yataktan destek aldım. Ayaklarım bu işten hiç memnun değildi, üzerlerinde dikildiğim her saniye daha da üşüyor ve sızlanıyorlardı. Yaşlı parkelerin üzerinde ağır ağır ilerledim. Sağ elimi sol omzuma götürdüm ve ağrının geçmeyeceğini bilerek ümitsizce ovdum. Odadan çıktığım anda yüzüme, kışın gitmeye pek hevesli olmadığını anlatan bir soğuk vurdu. Tüm koridoru kucaklamıştı bu serinlik. Ben banyoya ilerledikçe kuru, sol-

gun tenimin üzerinden akıp gidiyordu. Sağ kolumu usulca kaldırdım, koridorun ruhsuz duvarlarında gezdirdim parmaklarımı. Cenk de böyle yapardı, küçükken. Keşke hep küçük kalsaydı; evimizin duvarları hep onun minik elleriyle boyansaydı.

Nihayet banyonun önüne geldiğimde kapının yanındaki düğmeyle ışığı açtım. Loş, turuncu bir ışık rutubetli duvarları yalayıp yuttu. Arada göz kırpar, canı sıkıldığında gevşer, benimle alay eder bu ışık. Ne yaptım da fayda etmedi. Artık eskisi kadar umursamıyorum. Ben de onun gibi yaşlandım nasılsa. Musluğun iki vanasına gitti ellerim. Biraz sıcak, biraz soğuk... Geniş ellerimi birleştirip avuçlarıma akan ılık suyu izledim. Başımı usulca eğip su damlalarının tenime nüfuz etmesine izin verdim. Canlı hissettiğim anlardan birisiydi bu. Tekrardan avuçlarımı açtım, tekrardan canlandım... Islak ellerimle vanaları çevirdim. Uçları kırılan kirpiklerimi, burnumu ve dudaklarımı terk eden damlacıkları havluma gömdüm. Nilay'ın adımları biraz daha seyrekleşmiş, giderek uzaklaşmış ve bir yerde durmuştu. Terlikleri beni oraya çağırıyor olmalıydı.

Havluyu bir kenara özensizce bıraktım. Banyonun ışığını elimin üzeriyle kapattım. Soğuk atmosfer tenimi kaplarken daha kuvvetli adımlarla koridorun öbür ucuna ilerledim. Ahşap basamaklar ayaklarımla buluştu. Hâlâ nemli olan ellerim merdivenin artık pek de sağlam olmayan korkuluklarını okşadı. Ağır ağır inerken soğuk havanın tenimden süzülüp ayrıldığını hissettim. Şöminenin çıtırtısı kulaklarıma dolmaya başladı. Ayılamayan yorgun, mavi gözlerimi odada gezdirdim. Şöminenin tam karşısında, camdan dışarıyı seyreden Nilay'ı gördüm. Narin parmaklarının arasında dumanı hâlâ tüten bir kupa vardı. Kestane saçları 'Evet, bugün ben de uyukladım!' diye haykıran, sevimli bir dağınıklığa sahipti. Merdivenlerin halsiz çığlıklarını duymuş olacak ki yavaşça bana döndü. Al al yanaklarındaki giderek belirginleşen çukur-

Çizim: Ayça KARADAYI

lar beni selamladı. Bir anda odaya yayılan sıcaklığı hissettim. Bu sıcaklık resmen sarhoş ediyordu beni. Çıplak ayaklarım artık daha emin adımlar atıyordu. Ona doğru yaklaştım, kollarımla sarıp sarmaladım bedenini. Dudaklarım alnına bir buse kondurdu. Pamuk tenini çevreleyen minik kırışıklıkları, bal gözlerinin önüne düşen ufak saç tutamlarını, sevgi dolu bakışlarını uzun uzun seyrettim. Benim hazinem bu bakışlarda saklı. Çay bardağını camın önündeki mermere dikkatlice bırakıp bakışlarını tekrardan dışarıya çevirdi.

Beş yaşındaki bir kız çocuğunun masumluğuyla, usul usul izledi kar tanelerini. Alışılmış bir şey değildi mart ayının ortasında kar yağması.

-Kışlıkları da yeni kaldırdıydık, diye mızızlandım.

-Tekrar indiririz, dedi. Ondan başka kim çeker benim gibi huysuz adamın tasasını?

Arkasına geçtim. Yavaşça eğilip sol yanağına bir öpücük kondurdum. Onun sevgisiyle ısınan ellerimi omuzlarına yerleştirdim, hafifçe sıkıp bıraktım. Artık konuşmuyor, ikimize de huzur veren bir sükunetle her bir kar tanesinin gökyüzündeki dansını seyrediyorduk.

-Böğürtlen Kışı, dedi.

Anlamamışçasına ona baktım, fark etmiş olacak ki bozuntuya vermeden ekledi:

-Mevsim sonu zamansız gelen kar. Böğürtlen Kışı.

Onaylayan bir ses tonuyla ufak sohbetimizi noktalandım. Camlarımızın kenarlarında donmaya başlayan kar birikintilerini izledim. Artık yalnızca hırçın rüzgarın uğultusu ve şöminede kavga edercesine çatırdayan odunların sesi odada yankılanıyordu.

Soğuk atmosfer tenimi kaplarken

daha kuvvetli adımlarla koridorun

öbür ucuna ilerledim. Ahşap

basamaklar ayaklarımla buluştu.

Hâlânemli olan ellerim merdivenin

artık pek de sağlam olmayan

korkuluklarını okşadı.

Bir kitap yazsaydınız ilk cümlesi ne olurdu?

*Bu kitap, karanlıkta kalmış
ve o karanlığı sevmiş olan
herkese gelsin...
Menekşe ŞAŞ*

*Yalan dünyanın
fani insanlarıyız.
Hasan KAYA*

*Git konuş bence.
Hasan KAYA*

*Ben kimim bilmiyo-
rum. Tek bildiğim şey onu çok
sevdiğim.
Batu YALÇINKAYA*

*Selamlar bu kitabın değerli
okuyucusu. Nasılsın?
Ahmet Faruk OKUTAN*

*Hayati
Cansız, düşünceli bir
biçimde eve girerken aklında
okuduğu en etkileyici kitapların ilk
cümlelerinin ne kadar sıradan olduğu-
nu geçiriyordu.
Utku Kaan GÜLSOY*

*Karlı bir geceydi.
Karlı ve korkunç.
Osman Kaan GÜÇLÜ*

*Karanlığın ardında hapsolmaya
mahkum düşünceleriyle beraber
yürüdü iskeleye doğru...
Tuba Vildan KILIC*

*Sadece gecenin
karanlığında mutlu olan
insanlar vardır...
Reyyan BİRSİN*

*Kabul edelim, aslın-
da hepimiz bir gün aniden
öldüğümüzü düşünüp ardından
ağlayan birer deliyiz.
Eylül Selver KILIÇ*

*Bu dün-
ya bir süs havuzuydu
ve biz çırpınıp durmaktan
başka bir şey yapmıyorduk.
Zehra Nur YÜKSEL*

*Düşünmeyi bırakmalıydım, geç-
miş geçti, gelecek gelmeyebilir, en
gerçek zaman şu an.
Elif Damla GÜLTEKİN*

*Yeni bir güne umutla uyanmıştı.
Bugün diğer günlerden
farklı olmalıydı.
Mine ÇAKIR*

*Bir karanlık vardır herkesin içinde.
Bazıları o karanlığı kabul etmez ve içine
gömer. Bazıları ise o karanlığı kabulle-
nerek hayatının bir parçası yapar.
Ervanur KAHRAMAN*

*Yorulдум.
Elif PINAR*

*İnsanlara kendi-
ni açıklamaktan vazgeç.
Onur BAŞIBÜYÜK*

*Ben çocukların oynadığı su
birikintilerindendim şimdi denizlerin
en enginiyim, bu çöküşün hikayesini
okumaya hazır mısınız?
Fatma Nur AVCI?*

KARANTİNADA İÇİNİZİ ISITACAK DÖRT ALBÜM

Ece Zeynep SEÇİK

Tüm müzik severlere merhaba! Sizler için dergimizin bu sayısında dört tane albüm paylaşmak istedik. Öncelikle müziği neden albüm olarak dinlememiz gerektiğinden bahsetmek istiyorum biraz. Her şeyden önce albüm bir bütündür ve sanatçıların içinde buldukları dönemin ruh halini anlamak için mutlaka bu şekilde dinlemek gerekir.

Nasıl ki bir kitabın önce altıncı sonra da ikinci bölümünü okumuyorsak

albümde de verilen mesajı anlamak için baştan sona dinlemek en sağlıklı olacaktır. Tabii ki hepimiz en sevdiğimiz parçaları çalma listelerine ekleyip karışık olarak dinliyoruz ama her albüm bir hikâye anlatır ve eminim siz de sevdiğiniz bir sanatçının albümünü baştan sona dinleyince ne demek istediğini anlayacaksınız.

LED ZEPPELIN III

İlk albümümüz 70'lerin efsane grubu Led Zeppelin'den. Led Zeppelin III albümü. İngiltere çıkışlı dünyanın en iyi gruplarından biri olarak kabul edilen ve belki de tüm rock gruplarının bir yerinden etkilendiği grubun bu albümden çıkan "Immigrant Song", "Since I've Been Loving You" ve "Tangerine" gibi oldukça popüler parçaları vardır. Grup daha çok hard rock türünde parçalar çıkarmış olsa da bu albümde gitarist Jimmy Page akustik gitara ve daha çok blues türüne yakın parçalara da yer vermiştir. Dinlerken her şarkısının özenle yapıldığını ve arkasında hikâyeler barındırdığını anlayacaksınız. Melodileri ve sözleri dikkatle dinlediğinizde size oldukça farklı duygular hissettireceğine eminim. Özellikle benim albümden en sevdiğim parça, "Since I've Been Loving You" çok özel ve davulu, gitarları, vokaliyle muhteşem bir şarkı. Bu albümü severseniz mutlaka Led Zeppelin'in diğer albümlerine de bakmanızı tavsiye ederim.

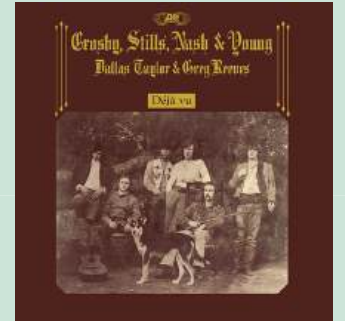

MILES DAVIS: KIND OF BLUE

İkinci albümümüz sadece caz müziğinin değil tüm müzik tarihinin en iyi albümlerinden biri olan Miles Davis önderliğinde "Kind of Blue" albümü. Ben bu albümden önce caz dinlemeyen biri olarak dinlediğimde çok etkilendim. Sözleri olmayan şarkıların bu şekilde hikâye anlatabilmesi ve insanı sözlerle tarif edilemeyecek hisler içine sokması çok şaşırtıcı. Caz müziğe ilginiz yoksa da kesinlikle bu albümü dinlemelisiniz. Albüm müzik kültürünüze yeni bir bakış açısı katacak ve belki de caz müziği sevip bir caz dinleyicisi olacaksınız. 1959 çıkışlı "Kind of Blue" aynı zamanda dönemin müziğini kavramak isteyen dinleyiciler için de çok önemli bir albüm. Bu kadar eski olmasına rağmen hâlâ önemli ve dinlemeye değer bir albüm olması zaten ne kadar başarılı olduğunu ortaya koyuyor diye düşünüyorum.

CROSBY, STILLS, NASH & YOUNG: DEJA VU

Sıradaki albüm Amerika'nın çayırlarından kopmuş gelmiş bir folk rock albümü. Kanada ve ABD kökenli birbirinden değerli dört sanatçıdan oluşan "Crosby, Stills, Nash & Young" grubundan çıkan "Deja Vu". Albümün dünya çapında başarısı bulunmasının yanında samimi hissettirmesi en iyi özelliklerinden bana kalırsa. Rock müzik esintileri olsun ama dinlerken gürültülü gelmesin, beni yormasın diyorsanız bu albüm tam size göre. Albümde "Woodstock", "Almost Cut My Hair", "Carry On" gibi popüler parçalar bulunmaktadır. Amerika kökenli bu albüm bize yabancı değil aslında çünkü çok sevdiğimiz "MFÖ" grubunun belki de en çok etkilendikleri sanatçılardır. Grup üyelerinin koro şeklinde vokalleri, gitar tonları oldukça benzerdir, dinleyince siz de anlayacaksınız. Benim albümden favori parçam çok hoş introsuyla "Almost Cut My Hair".

BÜYÜK EV ABLUKADA: FULL FAÇA

Son albümümüz "Artık Türkçe bir albüm gelmeyecek mi?" diyen arkadaşlarımız için. Muhtemelen hepimizin televizyonda izlediği Bartu Küçükçağlayan'ın kurduğu ve söz-beste yaptığı grup "Büyük Ev Abluka"dan "Full Faça" albümünü seçtim, alternatif türündeki albüm için. Grubun ismi Turgut Uyar'ın şiirinden geliyor. Albümde "Ya bu da çok iyi değilmiş." dediğim bir şarkı yok. Bence hepsi çok güzel ama özellikle "Olanla Olunmaz" favorim. Grubun ve albümün diğer alternatif müziklerden ayrılan en güzel kısmı sözleri. Dinlerseniz bu alışık olmadığımız doğal ama aynı zamanda etkileyici ve "farklı" sözleri siz de hemen fark edeceksiniz. Kimi zaman yükselen kimi zaman düşen, kafalarına göre bir müzik tarzı. En güzeli de bu belki. İnsanlar ne dinlemek istiyor değil biz ne yapmak istiyoruz diye sormuşlar kendilerine ve bu da dinleyiciler tarafından iyi karşılanmış. Konserlerinde güzel şovlar sergileyen bu grubu mutlaka dinlemelisiniz.

TEST: KARANTİNADA NE KADAR KAFAYI YEDİN?

Hazırlayan: Zeynep YİĞİT / 64. Dönem

1-Uyku düzenin bozuldu mu?

- Hâlâ düzenli (0p)
- Arada bozulup düzeliyor (10p)
- Bugün uyumasam, yarın erkenden yat-sam...(20p)
- Akşam yatmıyorum, sabah kalkmıyorum (30p)

2-Yeni şeylere başlayıp yarıda bıraktığın oldu mu?

- Başladığım işi bitiririm(0p)
- Birkaçı, çok değil (10p)
- Yarım kalmışlıklar abidesiyim (20p)
- Yeni şeylere başlamaya olan hevesimi kaybettim (30p)

3-Hiç mutfağa girdin mi?

- Yemek yemek için, evet (0p)
- Denedim ama elimden gelmiyor (10p)
- Karantınada tatlı yapmayan bizden değildir (20p)
- Emine Beder, ara beni tatlım (30p)

4- Sosyal medyaya bağımlı oldun mu?

- Sosyal medya ile aramda sosyal mesafe var (0p)
- Karantinadan önceki ile aynı (10p)
- Instagram, Twitter , TikTok... (20p)
- Geçen hafta ekran sürem 12 saati (30p)

5- Dizi-film batağına düştün mü?

- Olması gerektiği kadar (0p)
- Sıkılınca biraz abarttığım oldu (10p)
- Hiç çıkamamıştım ki (20p)
- Türk dizilerini bile izledim (30p)

6-Yaz aylarında gezdin mi?

- Fellik fellik... (0p)
- Sadece ufak bir tatil (10p)
- Kafayı yemeyecek kadar (20p)
- Nasıl yüründüğünü unutmuş olabilirim (30p)

7- Asla uygulayamayacağınızı ders program-ları hazırladın mı?

- Dersleri düzenli takip ediyorum (0p)
- Uygulayabileceğim programlar hazırlıyorum (10p)
- Bu hafta öyle bir program yaptım ki TYT

bitiyor (20p)

- Ders çalışmadım ki (30p)

8-Oyun bağımlısı oldun mu?

- Hiç anlamam bu işlerden (0p)
- Kendimi uzak tutmaya çalışıyorum (10p)
- Ben her zaman oyun oynuyordum (20p)
- Ben artık oyun oynamak değil, oyun olmak istiyorum (30p)

9-Kilo aldın mı?

- Yediklerime dikkat ediyorum (0p)
- Kilo alamıyorum (10p)
- Almayan kaldı mı ki? (20p)
- Umarım karantinadan sonra arkadaşlarım beni tanır (30p)

10- Instagram'dan hiç meydan okumaya veya etkinliğe katıldın mı?

- Öyle şeylerle işim olmaz (0p)
- Birisi etiketlerse... (10p)
- Artık onlar da sıkı (20p)
- Online etkinliklerin aranan ismiyim (30p)

11-Online dersi dinliyor gibi yaptığın oldu mu?

- Her zaman dikkatli dinliyorum (0p)
- Bazen dikkatim dağılabiliyor (10p)
- Tam olarak dinleyebildiklerim az oluyor (20p)
- Uyuduğum bile oldu...(30p)

12-Uyanmanla derse girmen arasında ne kadar süre var?

- 1 saat erken kalkıp kahvaltımı yapıyorum (0p)
- En azından kendime gelebilecek kadar (10p)
- Elimi yüzümü yıkayabilecek kadar olan yetiyor (20p)
- Derse zamanında uyanabilsem... (30p)

13-Maskeyi unutup dışarı çıktığın oldu mu?

- Kurallara uyuyorum (0p)
- Bir uzum oldu, unutmam imkansız. (10p)
- Ayakkabılarımı giyerken unuttuğumu fark ediyorum. (20p)
- Yolu yarlayıp koşu koşu eve dönmek... (30p)

0-90 puan

VAY BE! Çelik gibi sinirler, bozulmaz psikoloji... Helal olsun. Zombi istilası falan olursa ilk sana ulaşırım. Titanik'e biletin olsa "Vazgeçtim binmeyeceğim" derdin sen. Seni 1300'ler Avrupa'sına ışınlasak ufak sıyrıklarla vebadan bile kurtulursun. Nasıl bu kadar az puan aldın!?

100-190 puan

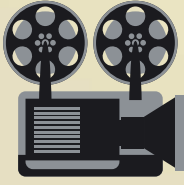
Bu kadar hafif atlatmış olman bile mucize. Hepimiz biraz, hatta bolca delirdik. Arada kaçırarak gibi olsan da sen bu süreci harika ilerletmişsin. Sende 2020 Nisan ayındaki ruh halimi görüyorum, dikkat et artık sıkılmaya çok yakınsın:({

200-290 puan

Bence standart bir Türkiye Cumhuriyeti insanı en az bu kadar yara almıştır pandemiden. Seni tüm kalbimle anlıyorum ve sosyal mesafeli olarak sarılıp bugünler de geçecek diyorum (umarım yani)!

300-390

Korona sana bir gençlik borçlu! Bir hevesle yeni hobiler edinmeye çalışıp üçüncü gün sıkılmışsın, yatağından çıkmadan günü bitirdiğin olmuş. Üç ay hiç ders çalışmayıp, bir günde o üç ayı telafi edeceğin saçma ders programları hazırlamışsın ama onlara da uymamışsın. Saçmaladığını ve bu süreci çok verimsiz geçirdiğini düşünüp üzülme. Dünyaya gelen kaç insan böyle küresel bir pandemiyle baş etmek zorunda kalmış ki?

ANİME ÖNERİLERİ

Mustafa Berke SELVİTOPU

DEATH NOTE

Bir suçluyu öldürmek, sizi de suçlu yapar mı? Tüm suçluları yer yüzünden temizleme şansınız olsa, bunu yapar mıydınız? Bir defter düşünün, içine adını yazdığınız kişiyi öldüren bir defter. Onu istediğiniz şekilde, istediğiniz vakitte, istediğiniz sebepten öldürebilen bir defter. Böyle bir defteri hangi amaçla kullanırdınız? İşin içine duygularınızı ve kişisel emellerini karıştırmadan, hırslarınızın kölesi olmadan defteri kullanıp yargılayabilir miydiniz tüm insanları? Death Note, tüm bu soruların Yagami Light adlı, Japonya'nın en zeki öğrencilerinden birisini anlatarak yanıtlamaktadır. Hiçbir şekilde kimsenin karşısında duramayacağı bir güce sahip olan Light'ın peşine, Japonya'nın en iyi dedektifi olan L takılır. Anime izlemeye başlayan çoğu kişinin ilk animesi olan Death Note, tüm zamanların en çok izlenen animesidir. Zekâ oyunları ile dolu, polisiye ve gizem türünden sayılabilecek eşsiz yapımlardan birisidir. Eğer daha önce anime izlemediyseniz, iyi bir başlangıç olabilir.

JOJO'S BIZARRE ADVENTURE:

Bir süredir Instagram'da, Tiktok videolarında duyduğunuz bir şarkı var mı "JoJo Pose" diye? Belki de bunun yerine bir kısmında ses bozulması yaşayıp daha sonra heyecanlı bir tempoda çalmakta olan bir piyano müziği duymuşsunuzdur. JoJo's Bizarre Adventure, müzikleri ve çizim tarzıyla günümüzde anime izlemeyen kişilerce bile bilinen, duyulmuş yahut görülmüş bir yapıma haline gelmiştir. JoJo, mangası 1987'den beri çıkartılmakta olan, ortaya çıktığı ilk vakitler Japonya'da aksiyon-dövüş türünün kılıfına çözüm olmuş ve günümüzde hâlen devam etmekte olan bir yapımdır. Anime, Joestar soyunun kader ağlarının insanlığı tehdit eden kötülükle düğümlenmesini ve onlara karşı verdikleri savaşı anlatmaktadır. JoJo bir isim değil, bir lakaptır. Örnek veriyorum Jonahtan Joestar yerine kısaca JoJo demektirler. Her sezon Joestar soyunun farklı bir üyesini ve macerasını anlatmaktadır. Kendine has karakterleri, hikayesi ile birlikte her an karşınıza çıkabilecek bir rock şarkının adı, JoJo'yu referanslarla dolu bir yapıma haline getirmektedir. Aynı zamanda farklı mekanlarda geçen hikayesi sayesinde farklı kültürlerle dair birçok güzel bilgi de edinebilirsiniz. Uzun seriler izlemeyi sevmeyenler için, benim gibi "Hikâye çok zorlamadır o kadar sezon olunca" diyenler için, ön yargılarınızı kırarak bir başlangıç olacaktır.

RASCAL DOES NOT DREAM OF BUNNY GIRL SENPAI:

Aslında pek romantik komedi tarzı yapımlar seven birisi değilimdir lâkin nasıl olduysa Bunny Girl Senpai'ye başlamıştım. Ve basit bir romantik komedi yapımı olmadığını çok geçmeden fark ettim. Bunny Girl Senpai, Sakuta Azusagawa adlı bir gencin kendisinde, kardeşinde ve etrafında gerçekleşen bazı fenomenleri anlatmaktadır. Bu fenomenlerin genel adı "Puberte Sendromu"dur. Vücudunda sebebi açıklanamayan bir yara oluşması sonrası Sakuta okulda kötü üne sahip birisi haline gelmiştir. Kardeşi de siber zorbalığa uğradığı için evden çıkmayan ve hatta okula dahi gitmeyen birisidir. Tüm bu olaylara daha fazla dayamayan ailesi, onları terk etmiştir. Her şeye yetişmeye çalışan Sakuta, bir gün kütüphanede "tavşan kız" kostümlü birisi ile karşılaşır. Bu kişi televizyonlarda sıkça görüldüğü ve hatta aynı okula gitmekte olduğu Mai Sakurajima'dır. Mai, insanların önüne geçmekte, onlara el sallamaktadır lâkin kimse kendisi ile ilgilenmemektedir, daha doğrusu kimse onu göremiyordur. Onu görebilen tek kişi Sakuta'dır. Böylece hikayemiz başlar. 12 bölüm ve 1 film den oluşan animede 2-3 bölümde bir, Puberte Sendromu'na yakalanan kişi değişmektedir. Puberte Sendromu'nun etkileri açıklanırken direkt her şeyi vermek yerine anlatım ve açıklama adım adım ilerletmekte ve karakter gelişimleri hoş bir şekilde gerçekleşmektedir. Ayrıca Puberte Sendromu'nu anlatırken Futaba adlı karakterin kullandığı kuantum fiziğine dayalı kuramlar, bu konu ile ilgilenmeyen kişileri dahi kolaylıkla cezbetmektedir. Konu itibarıyla benzeri az bulunan bir yapımdır.

TOILET-BOUND HANAKO-KUN:

Efsanelere inanır mısınız? Hani bazen korku filmlerinin de konusu olur ya, ailenin yeni taşındığı evde aslında birisi diğer aile bireylerini öldürmüştür de lanetlenmiştir ev ölen kişilerin ruhlarıyla. Hiç kendi yaşadığınız yerde, çevrenizde bu tarz şeyler duyduunuz mu bilmem. Çocukluğunuzda size bu konuda şaka yapan veya sizin şaka yaptığımız kişiler olmuştur belki. Peki hiç okul efsaneleri diye bir şey duyduunuz mu? Kamome Akademisi, birçok efsaneye ve gizeme ev sahipliği yaptığı söylentileri ile herkesin dilinde olan bir okuldur. Bu Yedi Gizem'den birisi vardır ki, kendisini çağırın kişinin isteklerini yerine getirdiği söylenmektedir. Filmlerde ve kitaplarda görüldüğü gibi romantik bir ilişki arayan ana karakterimiz Nene Yashiro, bahsedilen gizemli ruhun bulunduğu üçüncü kattaki kızlar tuvaletine gider. "Hanako-san, Hanako-san, orada mısın?" diye seslenir. Lâkin beklediği Hanako, hayalindeki gibi bir ruh değildir. Hatta Hanako aslında erkektir! Hanako-kun ile tanışması ile hayatında birçok değişiklik yaşayan Yashiro, bazen komik bazense oldukça esrarengiz olaylarla dolu maceralar yaşayacaktır. Çizimleri ile bir fenomen haline gelen Toilet-bound Hanako-kun, ilginç ve merak uyandırıcı hikayesi ile sizi içine çekecek.

